

รายงานการวิเคราะห์ ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประจำปีการศึกษา 2567

(ช่วงวันที่อนุมัติสำเร็จการศึกษา วันที่ 1 ธันวาคม 2566 - 30 พฤศจิกายน 2567)

งานสารสนเทศเพื่อการวางแผนและยุทธศาสตร์
กองแผนงาน มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ก

คำนำ

รายงานการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประจำปีการศึกษา 2566 - 2567 นี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความพึงพอใจของบัณฑิตและมหาบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ตลอดจนหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงต่อความต้องการของผู้ประกอบการและเพื่อปรับปรุงการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์และเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ

กองแผนงาน ขอขอบพระคุณบุคลากรทุกหน่วยงาน ส่วนงาน ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการรวบรวมข้อมูลแบบสำรวจและหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จักเป็นประโยชน์บ้างตามสมควร หากมีข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นอัน จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำรายงานในครั้งต่อไป กรุณาแจ้งงานวิจัยสถาบัน กองแผนงานด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

งานวิจัยสถาบัน กองแผนงาน

กันยายน 2568

บทสรุปผู้บริหาร

การวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประจำปีการศึกษา 2566 - 2567 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของบัณฑิตและมหาบัณฑิต และคณาจารย์บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ตลอดจนเพื่อหาแนวทางพัฒนาหลักสูตรให้ตรงต่อความต้องการของผู้ประกอบการ ซึ่งแบบสำรวจแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสำรวจ ซึ่งประกอบไปด้วย ระดับการศึกษา ชื่อคณะ/วิทยาลัย หลักสูตร สาขาวิชา ปีการศึกษาที่เข้าศึกษาและปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อคุณภาพหลักสูตรมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ครั้งนี้ ผู้สำรวจได้รวบรวมข้อมูลแบบสำรวจจากบัณฑิต มหาบัณฑิต และคณาจารย์บัณฑิต ผ่านระบบความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ฯ ออนไลน์ ซึ่งผูกกับระบบการลงทะเบียน ออนไลน์เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2566 - 2567 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ระบบประมวลผลออนไลน์ เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสำรวจ

ผู้ตอบแบบสำรวจ คือ บัณฑิต มหาบัณฑิต และคณาจารย์บัณฑิต ผู้ที่จบการศึกษา ระหว่าง วันที่ 1 ธันวาคม 2566 ถึง วันที่ 30 พฤศจิกายน 2567 และเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2566 - 2567 (ครั้งที่ 47) ในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ภาคปกติและภาคสมทบทุกหลักสูตร รวมทั้งสิ้น 3,520 คน โดยแบ่งเป็นมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3,183 คน มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ จำนวน 234 คน มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร จำนวน 103 คน

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม

บัณฑิตใหม่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ทุกหลักสูตร มีความพึงพอใจต่อคุณภาพหลักสูตรของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.12 โดยแยกออกดังนี้

ผลการเรียนรู้และการจัดการหลักสูตร ภาพรวมของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตมีความพึงพอใจต่อ ผลการเรียนรู้ของหลักสูตร (PLO) ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมประมาณ 4.19 และผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับเมื่อจบการศึกษาอยู่ในระดับมากเช่นกัน ค่าเฉลี่ยรวม 4.19 การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษาถูกมองว่ามีความเหมาะสมและต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยรวม 4.14 แสดงให้เห็นว่าภาพรวมหลักสูตรของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ สามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์เชิงผลลัพธ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนรับรู้ถึงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และการออกแบบโครงสร้างรายวิชาอย่างเหมาะสม ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร และความคาดหวังของบัณฑิต นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีความต่อเนื่องและมีระบบ ซึ่งช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

รูปแบบการเรียนการสอนที่บัณฑิตสนใจ บัณฑิตใหม่ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติและกิจกรรมลงมือทำจริง สูงสุด ได้แก่ การลงมือปฏิบัติจริง ร้อยละเฉลี่ย 75.94 การศึกษาดูงานสถานที่จริง ร้อยละเฉลี่ย 73.72 การสาธิต ร้อยละเฉลี่ย 67.85 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์ ร้อยละเฉลี่ย 49.60 และการใช้สื่อและเทคโนโลยี ร้อยละเฉลี่ย 49.42 เป็นต้น แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตใหม่มีความต้องการ การเรียนการสอนที่เน้นการลงมือทำจริง (Experiential Learning) มากกว่าการเรียนเชิงทฤษฎีเพียงอย่างเดียว ซึ่งสะท้อนถึงแนวโน้มของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้เรียนต้องการประสบการณ์ตรงเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการแก้ปัญหาจริง ทั้งยังเป็นการเสริมสร้างสมรรถนะที่ตอบโจทย์ตลาดแรงงานและความคาดหวังของสังคมได้ดียิ่งขึ้น

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรมี ภาพรวมบัณฑิตใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่การทำงานมากที่สุด ได้แก่ การแนะนำแหล่งงาน ร้อยละเฉลี่ย 69.79 รองลงมา คือ การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน ร้อยละเฉลี่ย 63.49 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ ร้อยละเฉลี่ย 57.33 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขันบรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ ร้อยละเฉลี่ย 52.16 และการให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบประกอบวิชาชีพ ร้อยละเฉลี่ย 49.74 เป็นต้น แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตใหม่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีความคาดหวังต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ช่วยเชื่อมโยงการเรียนรู้กับการทำงานจริงและการเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยเฉพาะการได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งงาน และการฝึกทักษะในการสมัครงาน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างความมั่นใจและเพิ่มโอกาสในการได้งานทำ ขณะเดียวกันยังมีความต้องการกิจกรรมที่ช่วยเสริมทักษะในการประกอบอาชีพอิสระ และการสอบแข่งขันต่าง ๆ สะท้อนถึงความหลากหลายของเส้นทางอาชีพที่บัณฑิตใหม่ให้ความสนใจ และต้องการเลือกหลังสำเร็จการศึกษา

จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตร บัณฑิตใหม่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ให้ความสำคัญเห็นว่าจุดแข็งของหลักสูตรอยู่ที่รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน ร้อยละเฉลี่ย 69.89 รองลงมาคือ คณาจารย์ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญ ร้อยละเฉลี่ย 69.36 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง ร้อยละเฉลี่ย 66.55 และการจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละเฉลี่ย 47.27 แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีความโดดเด่นในการจัดการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก และความต้องการของสังคม ทั้งในด้านความทันสมัยของรายวิชาและความเชี่ยวชาญของคณาจารย์ รวมถึงการมุ่งเน้นการปฏิบัติจริง ที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งสร้างโอกาสให้บัณฑิตสามารถต่อยอดสู่การเป็นผู้ประกอบการ แม้จะยังเป็นจุดแข็งที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา แต่ถือเป็นทิศทางสำคัญในการสร้างอัตลักษณ์ของบัณฑิตแม่โจ้ ให้มีความแตกต่างและพร้อมแข่งขันในตลาดแรงงานที่หลากหลาย

นอกจากนี้ บัณฑิตมหาวิทยาลัยแม่โจ้ยังให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับจุดเด่นและอัตลักษณ์อื่น ๆ ของหลักสูตรในภาพรวมมหาวิทยาลัย คือ หลักสูตรควรให้สนับสนุนและพัฒนาการเรียนรู้นักศึกษาอย่างรอบด้าน มีการให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือจากอาจารย์อย่างต่อเนื่อง พร้อมสร้างบรรยากาศให้เกิดความร่วมมือระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ นักศึกษาควรได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริงและฝึกปฏิบัติอย่างครบวงจร ตั้งแต่เริ่มจนจบหลักสูตร ทำให้เกิดทักษะการคิด วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรยัง

พัฒนาการสอนให้ทันสมัย จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนโครงการต่างประเทศ สร้างรายได้ระหว่างเรียน และส่งเสริม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเสรี เพื่อให้บัณฑิตมีทักษะครบถ้วน รับผิดชอบ และพร้อมปฏิบัติงานจริง อีกทั้งเสนอให้เพิ่มสถานประกอบการ บุคลากร และอุปกรณ์สนับสนุนการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร บัณฑิตมหาวิทยาลัยแม่โจ้ทุกหลักสูตร ส่วนใหญ่เห็นว่า ความรู้และทักษะที่ได้รับจากหลักสูตรเพียงพอในการทำงานสูงถึง ร้อยละเฉลี่ย 79.46 แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรของมหาวิทยาลัยแม่โจ้สามารถสร้างสมรรถนะพื้นฐาน และทักษะวิชาชีพที่จำเป็นให้แก่ บัณฑิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจว่าสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับ ไปใช้ในการ ปฏิบัติงานจริงได้ ซึ่งสะท้อนถึงความเหมาะสมของการออกแบบรายวิชา การบูรณาการทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม

ความรู้และทักษะที่หลักสูตรจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการทำงาน บัณฑิตมหาวิทยาลัยแม่โจ้ทุก หลักสูตร มีความคิดเห็นสรุปแยกเป็นแต่ละด้าน โดยสังเขป ดังนี้

ด้านคอมพิวเตอร์และโปรแกรม: สรุปในภาพรวม พบว่า ในปัจจุบันการทำงานไม่เพียงพอแค่ ใช้ Microsoft Office ได้ แต่ต้องสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น Excel (ขั้นสูง สูตรคำนวณ, Pivot Table, Dashboard), PowerPoint (ที่เน้นการออกแบบงานนำเสนออย่างมืออาชีพ และ Outlook/Power BI ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลและสื่อสารในองค์กร นอกจากนี้การขยายความรู้ไปยัง ซอฟต์แวร์เฉพาะ สาขา เช่น CAD/CAE สำหรับวิศวกรรม, Adobe Creative Suite สำหรับการออกแบบ, GIS และ SAP สำหรับ ธุรกิจและอุตสาหกรรม แสดงถึงความต้องการเชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียน กับการทำงานอย่างแท้จริง

ด้านภาษา: ภาษาอังกฤษถือเป็นทักษะพื้นฐานที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยบัณฑิตใหม่ส่วนใหญ่เสนอ ให้มีการทดสอบสมรรถนะด้านภาษาอังกฤษก่อนสำเร็จการศึกษา ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการมาตรฐานกลางใน การยืนยันคุณภาพของบัณฑิต นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอให้เพิ่มการเรียนรู้ภาษาที่สองหรือสาม เช่น ภาษาจีน ญี่ปุ่น เกาหลี และภาษายุโรปอื่น ๆ ซึ่งสะท้อนถึงมุมมองเชิงกลยุทธ์ของบัณฑิต ที่ตระหนักว่าการแข่งขันใน ตลาดแรงงานไม่ได้จำกัดอยู่เพียงในระดับประเทศ แต่ได้ขยายตัวสู่ระดับภูมิภาคและนานาชาติ

ด้านความรู้: บัณฑิตใหม่ทุกหลักสูตรของมหาวิทยาลัยแม่โจ้โดยภาพรวม มีความต้องการที่จะ ได้รับการเรียนรู้ไม่เพียงเฉพาะวิชาหลักในสาขาของตนเองเท่านั้น แต่ยังมุ่งหวังให้มีการเสริมความรู้ในศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องและบูรณาการได้จริง เช่น ความรู้ด้านบัญชี ภาษี กฎหมาย พลังงาน เทคโนโลยีชีวภาพ เกษตร และการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งล้วนเป็นองค์ความรู้ที่ช่วยเพิ่มศักยภาพ และมูลค่าในการทำงานจริง ทั้งยังสะท้อนให้ เห็นว่าการเรียนการสอน ควรเชื่อมโยงกับการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง รวมถึงการบูรณาการกับงานวิจัย เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านทักษะ: ข้อเสนอแนะจากบัณฑิตสะท้อนชัดเจนว่า ถ้าบัณฑิตมีแค่องค์ความรู้ จะไม่ เพียงพอต่อการทำงานจริง จำเป็นต้องพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hard Skills) เช่น การใช้เครื่องมือ เครื่องจักร ซอฟต์แวร์เฉพาะด้าน และการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง ควบคู่ไปกับทักษะเชิงอ่อน (Soft Skills) ที่ ครอบคลุมทั้งการทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ การจัดการเวลาและอารมณ์ ตลอดจน การสร้างเครือข่ายทางสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่นายจ้างในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งข้อเสนอแนะ

นี้สะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานที่ไม่เน้นเพียงวุฒิการศึกษา แต่ให้ความสำคัญกับความพร้อมด้านทักษะที่สามารถนำไปใช้ได้จริง หลักสูตรจึงควรบูรณาการการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริง การเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project-based Learning) การฝึกงาน การลงพื้นที่ และการทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรมหรือชุมชน เพื่อพัฒนาทั้ง Hard Skills และ Soft Skills อย่างสมดุล การพัฒนาในมิตินี้จะช่วยยกระดับบัณฑิตให้มีความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน สามารถแข่งขันและปรับตัวได้ในระดับสากล

ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อให้บัณฑิตใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น

จากผลการวิเคราะห์พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองและความใฝ่รู้ เป็นทักษะสำคัญที่หลักสูตรควรเพิ่มเติมและส่งเสริมอย่างจริงจัง มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 59.35 โดยการเรียนรู้ด้วยตนเองไม่เพียงหมายถึงการอ่านและสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการตั้งคำถาม การค้นคว้าวิจัย การใช้แหล่งเรียนรู้ดิจิทัล และการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์เพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง ทั้งนี้ยังเป็นรากฐานของทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ซึ่งเป็นสมรรถนะที่นายจ้างในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญ เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น หลักสูตรควรปรับปรุงให้มีการบูรณาการกิจกรรมหรือรายวิชาที่เน้นการฝึกฝนการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น เช่น การใช้ Project-based Learning, Problem-based Learning, E-learning, การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) ตลอดจนการจัดโครงการอิสระหรือการฝึกปฏิบัติที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดสร้างสรรค์และความรับผิดชอบต่อตนเอง การเสริมสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้เกิดความใฝ่รู้และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จะช่วยทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการพัฒนานตนเองหลังสำเร็จการศึกษา และสามารถแข่งขันได้ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตรภาพรวม

ด้านการเรียนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนรู้: ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่เสนอแนะให้หลักสูตรเน้นการลงมือปฏิบัติจริงมากกว่าการเรียนทฤษฎี เช่น การฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ การทำโครงการจริง การศึกษาดูงานสถานที่จริง และการจำลองสถานการณ์การทำงานจริง นอกจากนี้ยังมีความต้องการให้ลดภาระงานกลุ่ม และเน้นการทำงานรายบุคคลเพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติจริง รวมถึงปรับวิธีการสอนให้ทันสมัยและสอดคล้องกับเทคโนโลยีปัจจุบัน เช่น การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และเครื่องมือดิจิทัลที่ทันสมัย

ด้านเนื้อหาและองค์ความรู้: มีข้อเสนอแนะให้ปรับเนื้อหาหลักสูตรให้ทันสมัย และลึกซึ้งมากขึ้น โดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษา เช่น การเพิ่มเนื้อหาเฉพาะทางที่เจาะลึก การเรียนรู้ทักษะทางคอมพิวเตอร์ การประยุกต์ใช้ AI และ Big Data ในงานวิจัย รวมถึงการเพิ่มเนื้อหาในวิชาชีพที่จำเป็นต่อการทำงานจริง เน้นการเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติ และเสริมสร้างความเข้าใจด้าน Omics, การวิเคราะห์ข้อมูล และความรู้พื้นฐานที่มั่นคง

ด้านภาษาและการสื่อสาร: ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ขอให้เพิ่มทักษะด้านภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เพื่อให้นักศึกษาสามารถสื่อสารและทำงานในสถานการณ์จริงได้ นอกจากนี้ยังต้องมีการฝึกฝนการพูด การนำเสนอ และการใช้ภาษาต่างประเทศในบริบททางวิชาชีพ รวมถึงการเพิ่มหลักสูตรภาษาเพิ่มเติม เช่น จีนหรือภาษาอื่นๆ เพื่อสร้างความหลากหลายและตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน

ด้านอาจารย์และการจัดการ: ข้อเสนอแนะชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของอาจารย์ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีความใส่ใจในการถ่ายทอดความรู้แก่นักศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน โดยควรเพิ่มจำนวนอาจารย์ในสาขาต่างๆ เพื่อสร้างความหลากหลายทางวิชาการ และส่งเสริมการให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ยังควรปรับปรุงการจัดตารางเรียนให้เหมาะสม ลดความกระชั้นชิดของงานและเวลาเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ด้านกิจกรรมเสริมและการเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน: ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ให้เพิ่มกิจกรรมเสริมที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน เช่น การฝึกงาน การออกดูงานนอกสถานที่ การทำโครงการร่วมกับองค์กรจริง การพัฒนาทักษะ Soft Skills และการให้คำแนะนำด้านการประกอบอาชีพ รวมถึงการฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การบริหารเวลา และการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกับการทำงานจริง

ด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยรวม: มีข้อเสนอแนะเน้นให้หลักสูตรปรับตัวให้ทันต่อเทคโนโลยี และสถานการณ์ปัจจุบัน มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้นักศึกษาเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและเทคโนโลยีใหม่ๆ รวมถึงการออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน การสร้างความสามารถในการประกอบอาชีพ การผสมผสานระหว่างศาสตร์พื้นฐานและศาสตร์สมัยใหม่ การเพิ่มรายวิชาเอกเลือก และการพัฒนาหลักสูตรให้สามารถต่อยอดไปในอนาคตได้

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
สารบัญ	ช
บทนำ	1
สรุปผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ต่อคุณภาพหลักสูตร 2566 - 2567	5
คณะผลิตกรรมการเกษตร	16
คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร	21
คณะบริหารธุรกิจ	26
คณะวิทยาศาสตร์	31
คณะเศรษฐศาสตร์	36
คณะพัฒนาการท่องเที่ยว	41
คณะศิลปศาสตร์	46
คณะสารสนเทศและการสื่อสาร	51
คณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ	56
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม	61
คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี	66
มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ	71
มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร	76
วิทยาลัยบริหารศาสตร์	81
วิทยาลัยพลังงานทดแทน	86
วิทยาลัยนานาชาติ	91
ภาคผนวก	95
แบบสอบถามความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้	95

ความเป็นมาและความสำคัญ

การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ศึกษามั่นใจว่าตนเองจะได้รับความรู้และการพัฒนาทักษะที่เป็นประโยชน์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพภายหลังจบการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิตมั่นใจว่าบัณฑิตที่รับเข้ามาสามารถปฏิบัติงานได้เป็นคนที่มีความรับผิดชอบและสามารถพัฒนาตัวเองได้ รวมทั้งสังคมเกิดความพึงพอใจและความมั่นใจว่าหลักสูตรจะผลิตคนที่มีคุณภาพต่อสังคม การจะทำให้เกิดการประกันคุณภาพนั้น มีปัจจัยเกี่ยวข้องหลายปัจจัยตั้งแต่ ผู้ออกแบบหลักสูตรต้องรู้ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต คุณภาพของนักศึกษา การจัดการเรียนการสอน การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นการประเมินปัจจัยเหล่านี้และประเมินผลผลิตที่ได้จากกระบวนการ ดังนั้นระบบการประกันคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตามระดับการพัฒนาของสถาบันอุดมศึกษา ตามความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สภาพสังคม เศรษฐกิจ ความรู้และทักษะในอนาคตที่ตลาดแรงงานต้องการและพฤติกรรมการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน

ปีงบประมาณ พ.ศ.2557 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของหน่วยย่อยของการอุดมศึกษา ที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ จึงได้กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา โดยให้พิจารณาเพิ่มเติมในสาระที่เกี่ยวข้องในกรอบแผนอุดม ศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ อุดมศึกษา พ.ศ. 2548 รวมทั้งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ทั้งนี้ ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยมีองค์ประกอบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามพันธกิจ 4 ด้านของสถาบัน อุดมศึกษาและเพิ่มเติมด้านอื่นๆ ที่จำเป็น

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร เป็นการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาว่า หลักสูตรได้ดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้พิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การกำกับมาตรฐาน บัณฑิต นักศึกษา อาจารย์ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จึงจำเป็นต้องมีการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตั้งแต่ระดับหลักสูตร คณะ วิชาและในภาพรวมมหาวิทยาลัย ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูล ที่สะท้อนจุดแข็ง จุดที่ควรปรับปรุง ตลอดจนข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร และเพื่อให้ข้อมูลสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้มั่นใจได้ว่า มหาวิทยาลัยสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนด ดังนั้นกองแผนงาน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้จัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ เพื่อสะท้อนให้หลักสูตรแต่ละคณะ วิทยาลัย ได้ทราบถึงข้อมูลความพึงพอใจของบัณฑิตและนำผลที่ได้รับ ไปปรับปรุงผลการดำเนินงานในแต่ละระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับขีดความสามารถของหลักสูตรและมหาวิทยาลัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการสำรวจ

1. สำรวจความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประจำปีการศึกษา 2566 - 2567
2. รวบรวมข้อเสนอแนะที่มีต่อหลักสูตรมหาวิทยาลัยแม่โจ้ นำเสนอผู้บริหารเพื่อนำไปปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ระดับปริญญาตรี โทและเอก ประจำปีการศึกษา 2566 - 2567 ในด้านวัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษาประจำหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุนต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร ด้านกิจกรรม/โครงการด้านวิชาการเพื่อให้นักศึกษาเป็นไปตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรและข้อเสนอแนะอื่นๆ
2. ได้ข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยตามความก้าวหน้าในศาสตร์ของสาขานั้น ๆ
3. เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการผลิตบัณฑิต เพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะพึงประสงค์และเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ

ขอบเขตการสำรวจ

1. บัณฑิตใหม่ ระดับปริญญาตรี โทและเอก ทุกหลักสูตรที่เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2566 – 2567 (ครั้งที่ 47) วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2568 โดยจำแนกตามคณะ/วิทยาลัย ดังนี้
 - 1.1 คณะวิทยาศาสตร์
 - 1.2 คณะผลิตกรรมการเกษตร
 - 1.3 คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี
 - 1.4 คณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ
 - 1.5 คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร
 - 1.6 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม
 - 1.7 คณะบริหารธุรกิจ
 - 1.8 คณะเศรษฐศาสตร์
 - 1.9 คณะพัฒนาการท่องเที่ยว
 - 1.10 คณะศิลปศาสตร์
 - 1.11 คณะสารสนเทศและการสื่อสาร

- 1.12 คณะพยาบาลศาสตร์
- 1.13 วิทยาลัยบริหารศาสตร์
- 1.14 วิทยาลัยพลังงานทดแทน
- 1.15 วิทยาลัยนานาชาติ
- 1.16 มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ
- 1.17 มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

คำจำกัดความที่ใช้ในการสำรวจ

1. บัณฑิตใหม่ หมายถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้ทุกหลักสูตร ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ระหว่าง วันที่ 1 ธันวาคม 2566 ถึง วันที่ 30 พฤศจิกายน 2567 ที่เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2566 - 2567
2. มหาบัณฑิตใหม่ หมายถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท และเอก ระหว่าง วันที่ 1 ธันวาคม 2566 ถึง วันที่ 30 พฤศจิกายน 2567 ที่เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2566 - 2567
3. หลักสูตร หมายถึง แผนการจัดประสบการณ์ และ/หรือ เอกสาร ที่มีการจัดทำเป็นแผนการจัดสภาพการเรียนรู้หรือโครงการจัดการศึกษา โดยมีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ (ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา. การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ข่าวทหารอากาศ, 2540.)

วิธีดำเนินการสำรวจ

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นบัณฑิตระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ที่สำเร็จการศึกษา ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2566 ถึง วันที่ 30 พฤศจิกายน 2567 และเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2566 – 2567 (ครั้งที่ 47) วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2568 ณ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 3,235 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ
 - ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสำรวจ ซึ่งประกอบไปด้วย ระดับการศึกษา ชื่อ คณะ/วิทยาลัย หลักสูตร สาขาวิชา ปีการศึกษาที่เข้าศึกษาและปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา
 - ส่วนที่ 2 สอบถามระดับความพึงพอใจที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรมหาวิทยาลัยแม่โจ้จำนวน 10 หัวข้อ โดยระดับความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ
 - 5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
 - 4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก
 - 3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง
 - 2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย
 - 1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บและรวบรวมข้อมูลจากแบบสำรวจ โดยมอบหมายให้เจ้าหน้าที่แต่ละส่วนงาน/หน่วยงานที่ได้รับผิดชอบ ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้บัณฑิตใหม่เข้ามากรอกผ่านระบบความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ฯ ออนไลน์ ซึ่งผูกกับระบบการลงทะเบียนออนไลน์เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2566 - 2567 เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจ ใช้วิธีวิเคราะห์เชิงบรรยายและเชิงปริมาณ ด้วยการใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ด้วยการนำเสนอในรูปแบบตาราง กำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยในความหมายของการประเมินค่า ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	พึงพอใจน้อยที่สุด
3. ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ด้วยการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

สรุปผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ :

สรุปผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ระดับปริญญาตรี ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568

(ข้อมูล ; ปีการศึกษา 2566 – 2567)

การวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ระดับปริญญาตรี ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ครั้งนี้ ผู้สำรวจได้รวบรวมข้อมูลแบบสำรวจจากบัณฑิตใหม่ทุกหลักสูตร ผ่านระบบความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ฯ ออนไลน์ ซึ่งผูกกับระบบการลงทะเบียน ออนไลน์เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2566 - 2567 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviations: SD) ทั้งนี้ได้กำหนดช่วงคะแนนของการแปลค่าของคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 พึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 พึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 พึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 พึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 พึงพอใจน้อยที่สุด

โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้ ร้อยละความพึงพอใจ = $\frac{\text{ค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจ} \times 100}{5}$

5

สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ทุกหลักสูตรที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสำรวจ

ตารางที่ 1 ร้อยละของการตอบกลับแบบสำรวจแบ่งตามคณะ

คณะ/วิทยาลัย	จำนวน บัณฑิตที่จบ	จำนวน บัณฑิตที่ตอบ	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยแม่โจ้	3,250	2,843	87.48
คณะผลิตกรรมการเกษตร	451	340	75.39
คณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ	96	74	77.08
คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี	295	271	91.86
คณะวิทยาศาสตร์	151	114	75.50
คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร	149	135	90.60
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม	94	82	87.23
คณะบริหารธุรกิจ	749	570	70.10
คณะเศรษฐศาสตร์	107	85	79.44
คณะศิลปศาสตร์	227	186	81.94

คณะ/วิทยาลัย	จำนวน บัณฑิตที่จบ	จำนวน บัณฑิตที่ตอบ	ร้อยละ
คณะพัฒนาการท่องเที่ยว	212	146	68.87
คณะสารสนเทศและการสื่อสาร	217	183	84.33
วิทยาลัยบริหารศาสตร์	225	173	76.89
วิทยาลัยพลังงานทดแทน	182	178	97.80
วิทยาลัยนานาชาติ	28	14	50
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ - แพร่ เฉลิมพระเกียรติ	234	189	80.77
มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร	103	103	100

ตารางที่ 2 ร้อยละของการตอบกลับแบบสำรวจ ระดับปริญญาตรี แบ่งตามหลักสูตร

คณะ/วิทยาลัย	จำนวน บัณฑิตที่จบ	จำนวน บัณฑิตที่ตอบ	ร้อยละ
ผลิตกรรมการเกษตร	398	318	79.90
อารักขาพืช	16	14	87.50
ปฐพีศาสตร์	18	16	88.89
วิทยาการสมุนไพร	14	9	64.29
พืชไร่	95	79	83.16
เกษตรเคมี	21	18	85.71
พืชสวน	121	105	86.78
การส่งเสริมและสื่อสารเกษตร (ปกติ)	92	65	70.65
การส่งเสริมและสื่อสารเกษตร (สมทบ)	13	7	53.85
เกษตรอินทรีย์	8	5	62.50
เทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ	91	72	79.12
การประมง	42	33	78.57
นวัตกรรมการจัดการธุรกิจประมง	17	12	70.59
การประมงและนวัตกรรมการผลิตสัตว์น้ำ (ปกติ)	29	27	93.10
การประมงและนวัตกรรมการผลิตสัตว์น้ำ (สมทบ)	3	-	-
เศรษฐศาสตร์	97	78	80.41
เศรษฐศาสตร์สหกรณ์	10	8	80.00
เศรษฐศาสตร์	47	40	85.11
เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ	11	6	54.55
เศรษฐศาสตร์เกษตรและสิ่งแวดล้อม	29	24	82.76

คณะ/วิทยาลัย	จำนวน บัณฑิตที่จบ	จำนวน บัณฑิตที่ตอบ	ร้อยละ
ศิลปศาสตร์	226	185	81.86
นิเทศศาสตร์บูรณาการ	111	92	82.88
ภาษาอังกฤษ	105	90	85.71
ภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ	10	3	30.00
วิทยาลัยพลังงานทดแทน	168	167	99.40
พลังงานทดแทน	56	55	98.21
วิศวกรรมการอนุรักษ์พลังงาน	80	80	100
วิศวกรรมฟาร์มอัจฉริยะและนวัตกรรมเกษตร	32	32	100
สารสนเทศและการสื่อสาร	217	183	84.33
การสื่อสารดิจิทัล	217	183	84.33
สถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม	94	82	87.23
ภูมิสถาปัตยกรรม	31	28	90.32
สถาปัตยกรรม	36	33	91.67
เทคโนโลยีภูมิทัศน์	25	19	76.00
สัตวศาสตร์และเทคโนโลยี	295	271	91.86
สัตวศาสตร์ (การผลิตสุกร)	76	73	96.05
สัตวศาสตร์ (สัตว์ปีก)	77	74	96.10
สัตวศาสตร์ (อาหารสัตว์)	21	21	100
สัตวศาสตร์ (โคนมและโคเนื้อ)	100	86	86.00
เกษตรอัจฉริยะ	17	15	88.23
วิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร	144	133	92.36
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร	47	44	93.62
วิศวกรรมอาหาร	38	35	92.11
วิศวกรรมเกษตร	39	36	92.31
เทคโนโลยียางและพอลิเมอร์	1	1	100
เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว	19	17	89.47
วิทยาศาสตร์	137	105	76.64
วิทยาการคอมพิวเตอร์	63	50	79.37
เทคโนโลยีชีวภาพ	20	16	80.00
เคมี	16	12	75.00
สถิติ	1	1	100.00
เทคโนโลยีสารสนเทศ	27	17	62.96

คณะ/วิทยาลัย	จำนวน บัณฑิตที่จบ	จำนวน บัณฑิตที่ตอบ	ร้อยละ
คณิตศาสตร์	9	9	100.00
วัสดุศาสตร์	1		-
เคมีอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีสิ่งทอ	2	2	100.00
เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม	1		-
ฟิสิกส์ประยุกต์	1	1	100.00
วิทยาลัยบริหารศาสตร์	205	158	77.07
รัฐประศาสนศาสตร์	86	73	84.88
รัฐศาสตร์	119	85	71.43
พัฒนาการท่องเที่ยว	207	141	68.12
พัฒนาการท่องเที่ยว	178	114	64.04
การจัดการธุรกิจท่องเที่ยว	10	8	80.00
การจัดการธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ	19	19	100
บริหารธุรกิจ	679	529	77.91
บัญชี	241	200	82.99
การเงิน	36	24	66.67
การจัดการ	197	153	77.66
ระบบสารสนเทศทางธุรกิจ	10	7	70.00
การตลาด	129	95	73.64
นวัตกรรมธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่	30	20	66.67
นวัตกรรมธุรกิจดิจิทัล	36	30	83.33
นวัตกรรมการตลาด และการตลาดดิจิทัล	41	30	73.17
มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร	90	90	100
รัฐศาสตร์	1	1	100
เทคโนโลยีการผลิตพืช	11	11	100
การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง	16	16	100
การท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ	3	3	100
การเมืองและการปกครองท้องถิ่น	39	39	100
การจัดการสำหรับผู้ประกอบการ	19	19	100
พืชศาสตร์	1	1	100
นวัตกรรมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง	4	4	100
การท่องเที่ยวและบริการ	9	9	100

คณะ/วิทยาลัย	จำนวน บัณฑิตที่จบ	จำนวน บัณฑิตที่ตอบ	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ - แพร่ เฉลิมพระเกียรติ	186	160	86.02
เทคโนโลยีการผลิตพืช	22	15	68.18
เทคโนโลยีการผลิตสัตว์	24	14	58.33
เกษตรป่าไม้	85	79	92.94
เทคโนโลยีชีวภาพทางอุตสาหกรรมเกษตร	24	22	91.67
เทคโนโลยีอุตสาหกรรมป่าไม้	16	16	100
บัญชี	10	9	90.00
พัฒนาการท่องเที่ยว	5	5	100
รัฐศาสตร์	24	23	95.83
การจัดการชุมชน	7	2	28.57

ตารางที่ 3 ร้อยละของการตอบกลับแบบสำรวจ ระดับปริญญาโท แบ่งตามหลักสูตร

คณะ/วิทยาลัย	จำนวน บัณฑิตที่จบ	จำนวน บัณฑิตที่ตอบ	ร้อยละ
ผลิตกรรมการเกษตร	36	15	41.67
ปฐพีศาสตร์	3	1	33.33
พืชไร่	6	2	33.33
พืชสวน	3	-	-
การพัฒนาภูมิสังคมอย่างยั่งยืน	9	6	66.67
พัฒนาทรัพยากรและส่งเสริมการเกษตร	9	3	33.33
ส่งเสริมการเกษตรและการพัฒนาชนบท	1	-	-
การจัดการและพัฒนาทรัพยากร	5	3	60.00
เทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ	4	1	25.00
เทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ	4	1	25.00
เศรษฐศาสตร์	9	6	66.67
เศรษฐศาสตร์ประยุกต์	9	6	66.67
ศิลปศาสตร์	1	1	100
การพัฒนาสุขภาพชุมชน	1	1	100
วิทยาลัยพลังงานทดแทน	13	10	76.92
วิศวกรรมพลังงานทดแทน	13	10	76.92
สถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม	2	2	100
การวางผังเมืองและสภาพแวดล้อม	2	2	100

คณะ/วิทยาลัย	จำนวน บัณฑิตที่จบ	จำนวน บัณฑิตที่ตอบ	ร้อยละ
สัตวศาสตร์และเทคโนโลยี	4	2	50.00
สัตวศาสตร์	4	2	50.00
วิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร			
วิศวกรรมอาหาร	4	2	50.00
วิทยาศาสตร์	6	5	83.33
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนาโน	1		-
เทคโนโลยีชีวภาพ	1	1	100.00
เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม	2	2	100.00
นวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัล	1	1	100.00
พันธุศาสตร์	1	1	100.00
วิทยาลัยบริหารศาสตร์	25	13	52.00
การบริหารสาธารณะ	25	13	52.00
วิทยาลัยนานาชาติ	11	5	45.45
การจัดการเกษตรอินทรีย์	5	3	60.00
การจัดการการท่องเที่ยว	2		-
เศรษฐศาสตร์ดิจิทัลและนวัตกรรมการจัดการ	4	2	50.00
บริหารธุรกิจ	27	10	37.04
การบัญชี	6	4	66.67
บริหารธุรกิจ	21	6	28.57
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ - แพร่ เฉลิมพระเกียรติ	17	4	23.53
การจัดการป่าไม้	17	4	23.53
พัฒนาการท่องเที่ยว	2	2	100
พัฒนาการท่องเที่ยว	2	2	100

ตารางที่ 4 ร้อยละของการตอบกลับแบบสำรวจ ระดับปริญญาเอก แบ่งตามหลักสูตร

คณะ/วิทยาลัย	จำนวน บัณฑิตที่จบ	จำนวน บัณฑิตที่ตอบ	ร้อยละ
ผลิตกรรมการเกษตร	17	7	41.18
พัฒนาทรัพยากรและส่งเสริมการเกษตร	4	1	25
ส่งเสริมการเกษตรและการพัฒนาชนบท	1	-	-
การจัดการและพัฒนาทรัพยากร	11	5	45.45
พืชไร่	1	1	100
วิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร	1	-	-
วิศวกรรมอาหาร	1	-	-
เทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ	1	1	100
เทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ	1	1	100
วิทยาลัยพลังงานทดแทน	1	1	100
วิศวกรรมพลังงานทดแทน	1	1	100
วิทยาลัยนานาชาติ	17	9	52.94
การจัดการการท่องเที่ยว	9	5	55.56
เศรษฐศาสตร์ดิจิทัลและนวัตกรรมการจัดการ	8	4	50.00
วิทยาศาสตร์	4	1	25.00
เทคโนโลยีชีวภาพ	3	1	33.34
เคมีประยุกต์	1	-	-
วิทยาลัยบริหารศาสตร์	4	2	50.00
บริหารศาสตร์	4	2	50.00
เศรษฐศาสตร์	9	6	66.67
เศรษฐศาสตร์ประยุกต์	1	1	100
บริหารธุรกิจ	2	1	50.00
บริหารธุรกิจ	2	1	50.00
พัฒนาการท่องเที่ยว	3	3	100
พัฒนาการท่องเที่ยว	3	3	100

หมายเหตุ : 1. ผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2567 ข้อมูลช่วงวันที่ 1 ธันวาคม 2566 - 30 พฤศจิกายน 2567

$$* \text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ} * 100}{\text{จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละหลักสูตร}}$$

ตอนที่ 2 สรุปความพึงพอใจภาพรวมของบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรมหาวิทยาลัยแม่โจ้

บัณฑิตใหม่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ทุกหลักสูตร มีความพึงพอใจต่อคุณภาพหลักสูตรของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.12 โดยแยกออกดังนี้

ผลการเรียนรู้และการจัดการหลักสูตร ภาพรวมของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตมีความพึงพอใจต่อ ผลการเรียนรู้ของหลักสูตร (PLO) ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมประมาณ 4.14 และผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับเมื่อจบการศึกษาอยู่ในระดับมากเช่นกัน ค่าเฉลี่ยรวม 4.14 การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาค การศึกษาถูกมองว่ามีความเหมาะสมและต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยรวม 4.09 แสดงให้เห็นว่าภาพรวมหลักสูตรของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ สามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์เชิงผลลัพธ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนรับรู้ถึงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และการออกแบบโครงสร้างรายวิชาอย่างเหมาะสม ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร และความคาดหวังของบัณฑิต นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีความต่อเนื่องและมีระบบ ซึ่งช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

รูปแบบการเรียนการสอนที่บัณฑิตสนใจ บัณฑิตใหม่ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติและกิจกรรมลงมือทำจริง สูงสุด ได้แก่ การลงมือปฏิบัติจริง ร้อยละเฉลี่ย 79.79 การศึกษาดูงานสถานที่จริง ร้อยละเฉลี่ย 74.13 การสาธิต ร้อยละเฉลี่ย 65.61 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์ ร้อยละเฉลี่ย 50.48 และการใช้สื่อและเทคโนโลยี ร้อยละเฉลี่ย 50.06 เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตใหม่มีความต้องการ การเรียนการสอนที่เน้นการลงมือทำจริง (Experiential Learning) มากกว่าการเรียนรู้เชิงทฤษฎีเพียงอย่างเดียว ซึ่งสะท้อนถึงแนวโน้มของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้เรียนต้องการประสบการณ์ตรง เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการแก้ปัญหาจริง ทั้งยังเป็นการเสริมสร้างสมรรถนะที่ตอบโจทย์ตลาดแรงงานและความคาดหวังของสังคมได้ดียิ่งขึ้น

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรมี ภาพรวมบัณฑิตใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่การทำงานมากที่สุด ได้แก่ การแนะนำแหล่งงาน ร้อยละเฉลี่ย 68.59 รองลงมาคือ การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน ร้อยละเฉลี่ย 63.86 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ ร้อยละเฉลี่ย 57.45 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขันบรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ ร้อยละเฉลี่ย 50.55 และการให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบประกอบวิชาชีพ ร้อยละเฉลี่ย 49.90 เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีความคาดหวังต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ช่วยเชื่อมโยงการเรียนรู้กับการทำงานจริงและการเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยเฉพาะการได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งงาน และการฝึกทักษะในการสมัครงาน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างความมั่นใจและเพิ่มโอกาสในการได้งานทำ ขณะเดียวกันยังมีความต้องการกิจกรรมที่ช่วยเสริมทักษะในการประกอบอาชีพอิสระ และการสอบแข่งขันต่าง ๆ สะท้อนถึงความหลากหลายของเส้นทางอาชีพที่บัณฑิตใหม่ให้ความสนใจ และต้องการเลือกหลังสำเร็จการศึกษา

จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตร บัณฑิตใหม่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ให้ความเห็นว่าจุดแข็งของหลักสูตรอยู่ที่รายวิชาที่น่าสนใจ ทันทสมัย และเป็นปัจจุบัน ร้อยละเฉลี่ย 69.60 รองลงมาคือ คณาจารย์ที่มีความรู้ และเชี่ยวชาญ ร้อยละเฉลี่ย 68.14 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง ร้อยละเฉลี่ย 66.10 และการจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละเฉลี่ย 47.58 แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีความโดดเด่นในการจัดการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก และความต้องการของสังคม ทั้งในด้านความทันสมัยของรายวิชาและความเชี่ยวชาญของคณาจารย์ รวมถึงการมุ่งเน้นการปฏิบัติจริง ที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งสร้างโอกาสให้บัณฑิตสามารถต่อยอดสู่การเป็นผู้ประกอบการ แม้จะยังเป็นจุดแข็งที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา แต่ถือเป็นทิศทางสำคัญในการสร้างอัตลักษณ์ของบัณฑิตแม่โจ้ ให้มีความแตกต่างและพร้อมแข่งขันในตลาดแรงงานที่หลากหลาย

นอกจากนี้ บัณฑิตมหาวิทยาลัยแม่โจ้ยังให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับจุดเด่นและอัตลักษณ์อื่น ๆ ของหลักสูตรในภาพรวมมหาวิทยาลัย คือ หลักสูตรควรให้สนับสนุนและพัฒนาการเรียนรู้นักศึกษาอย่างรอบด้าน มีการให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือจากอาจารย์อย่างต่อเนื่อง พร้อมสร้างบรรยากาศให้เกิดความร่วมมือระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ นักศึกษาควรได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริงและฝึกปฏิบัติอย่างครบวงจร ตั้งแต่เริ่มจนจบหลักสูตร ทำให้เกิดทักษะการคิด วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรยังพัฒนาการสอนให้ทันสมัย จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนโครงการต่างประเทศ สร้างรายได้ระหว่างเรียน และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเสรี เพื่อให้บัณฑิตมีทักษะครบถ้วน รับผิดชอบ และพร้อมปฏิบัติงานจริง อีกทั้งเสนอให้เพิ่มสถานประกอบการ บุคลากร และอุปกรณ์สนับสนุนการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร บัณฑิตมหาวิทยาลัยแม่โจ้ทุกหลักสูตร ส่วนใหญ่เห็นว่า ความรู้และทักษะที่ได้รับจากหลักสูตรเพียงพอในการทำงานสูงถึง ร้อยละเฉลี่ย 80.02 แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรของมหาวิทยาลัยแม่โจ้สามารถสร้างสมรรถนะพื้นฐาน และทักษะวิชาชีพที่จำเป็นให้แก่บัณฑิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจว่าสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับ ไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้ ซึ่งสะท้อนถึงความเหมาะสมของการออกแบบรายวิชา การบูรณาการทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม

ความรู้และทักษะที่หลักสูตรจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการทำงาน บัณฑิตมหาวิทยาลัยแม่โจ้ทุกหลักสูตร มีความคิดเห็นสรุปแยกเป็นแต่ละด้าน โดยสังเขป ดังนี้

ด้านคอมพิวเตอร์และโปรแกรม: สรุปในภาพรวม พบว่า ในปัจจุบันการทำงานไม่เพียงพอแค่ใช้ Microsoft Office ได้ แต่ต้องสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น Excel (ขั้นสูง สูตรคำนวณ, Pivot Table, Dashboard), PowerPoint ที่เน้นการออกแบบงานนำเสนออย่างมืออาชีพ และ Outlook/Power BI ที่เกี่ยวข้องกับงานวิเคราะห์ข้อมูลและสื่อสารในองค์กร นอกจากนี้การขยายความรู้ไปยัง ซอฟต์แวร์เฉพาะสาขา เช่น CAD/CAE สำหรับวิศวกรรม, Adobe Creative Suite สำหรับการออกแบบ, GIS และ SAP สำหรับธุรกิจและอุตสาหกรรม แสดงถึงความต้องการเชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียน กับการทำงานอย่างแท้จริง

ด้านภาษา: ภาษาอังกฤษถือเป็นทักษะพื้นฐานที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยบัณฑิตใหม่ส่วนใหญ่เสนอให้มีการทดสอบสมรรถนะด้านภาษาอังกฤษก่อนสำเร็จการศึกษา ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการมาตรฐานกลางในการยืนยันคุณภาพของบัณฑิต นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอให้เพิ่มการเรียนรู้ภาษาที่สองหรือสาม เช่น ภาษาจีน ญี่ปุ่น เกาหลี และภาษายุโรปอื่น ๆ ซึ่งสะท้อนถึงมุมมองเชิงกลยุทธ์ของบัณฑิต ที่ตระหนักว่าการแข่งขันในตลาดแรงงานไม่ได้จำกัดอยู่เพียงในระดับประเทศ แต่ได้ขยายตัวสู่ระดับภูมิภาคและนานาชาติ

ด้านความรู้: บัณฑิตใหม่ทุกหลักสูตรของมหาวิทยาลัยแม่โจ้โดยภาพรวม มีความต้องการที่จะได้รับการเรียนรู้ไม่เพียงเฉพาะวิชาหลักในสาขาของตนเองเท่านั้น แต่ยังมีมุมมองให้มีการเสริมความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องและบูรณาการได้จริง เช่น ความรู้ด้านบัญชี ภาษี กฎหมาย พลังงาน เทคโนโลยีชีวภาพ เกษตร และการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งล้วนเป็นองค์ความรู้ที่ช่วยเพิ่มศักยภาพ และมูลค่าในการทำงานจริง ทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่าการเรียนการสอน ควรเชื่อมโยงกับการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง รวมถึงการบูรณาการกับงานวิจัย เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านทักษะ: ข้อเสนอแนะจากบัณฑิตสะท้อนชัดเจนว่า ถ้าบัณฑิตมีแค่องค์ความรู้ จะไม่เพียงพอต่อการทำงานจริง จำเป็นต้องพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hard Skills) เช่น การใช้เครื่องมือ เครื่องจักร ซอฟต์แวร์ เฉพาะด้าน และการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง ควบคู่ไปกับทักษะเชิงอ่อน (Soft Skills) ที่ครอบคลุมทั้งการทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ การจัดการเวลาและอารมณ์ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายทางสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่นายจ้างในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งข้อเสนอแนะนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานที่ไม่เน้นเพียงวุฒิการศึกษา แต่ให้ความสำคัญกับความพร้อมด้านทักษะที่สามารถนำไปใช้ได้จริง หลักสูตรจึงควรบูรณาการการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริง การเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project-based Learning) การฝึกงาน การลงพื้นที่ และการทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรมหรือชุมชน เพื่อพัฒนาทั้ง Hard Skills และ Soft Skills อย่างสมดุล การพัฒนาในมิตินี้ จะช่วยยกระดับบัณฑิตให้มีความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน สามารถแข่งขันและปรับตัวได้ในระดับสากล

ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อให้บัณฑิตใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น
จากผลการวิเคราะห์พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองและความใฝ่รู้ เป็นทักษะสำคัญที่หลักสูตรควรเพิ่มเติมและส่งเสริมอย่างจริงจัง มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 59.29 โดยการเรียนรู้ด้วยตนเองไม่เพียงหมายถึงการอ่านและสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการตั้งคำถาม การค้นคว้าวิจัย การใช้แหล่งเรียนรู้ดิจิทัล และการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์เพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง ทั้งนี้ยังเป็นรากฐานของทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ซึ่งเป็นสมรรถนะที่นายจ้างในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญ เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น หลักสูตรควรปรับปรุงให้มีการบูรณาการกิจกรรมหรือรายวิชาที่เน้นการฝึกฝนการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น เช่น การใช้ Project-based Learning, Problem-based Learning, E-learning, การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) ตลอดจนการจัดโครงการอิสระหรือการฝึกปฏิบัติที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดสร้างสรรค์และความรับผิดชอบต่อตนเอง การเสริมสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้เกิดความใฝ่รู้และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จะช่วยทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการพัฒนาตนเองหลังสำเร็จการศึกษา และสามารถแข่งขันได้ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตรภาพรวม

ด้านการเรียนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนรู้: ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่เสนอแนะให้หลักสูตรเน้นการลงมือปฏิบัติจริงมากกว่าการเรียนรู้ทฤษฎี เช่น การฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ การทำโครงการจริง การศึกษาดูงานสถานที่จริง และการจำลองสถานการณ์การทำงานจริง นอกจากนี้ยังมีความต้องการให้ลดการเน้นงานกลุ่ม และเน้นการทำงานรายบุคคลเพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติจริง รวมถึงปรับวิธีการสอนให้ทันสมัยและสอดคล้องกับเทคโนโลยีปัจจุบัน เช่น การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และเครื่องมือดิจิทัลที่ทันสมัย

ด้านเนื้อหาและองค์ความรู้: มีข้อเสนอแนะให้ปรับเนื้อหาหลักสูตรให้ทันสมัย และลึกซึ้งมากขึ้น โดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษา เช่น การเพิ่มเนื้อหาเฉพาะทางที่เจาะลึก การเรียนรู้ทักษะทางคอมพิวเตอร์ การประยุกต์ใช้ AI และ Big Data ในงานวิจัย รวมถึงการเพิ่มเนื้อหาในวิชาชีพที่จำเป็นต่อการทำงานจริง เน้นการเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติ และเสริมสร้างความเข้าใจด้าน Omics, การวิเคราะห์ข้อมูล และความรู้พื้นฐานที่มั่นคง

ด้านภาษาและการสื่อสาร: ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ขอให้เพิ่มทักษะด้านภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เพื่อให้นักศึกษาสามารถสื่อสารและทำงานในสถานการณืจริงได้ นอกจากนี้ยังต้องมีการฝึกฝนการพูด การนำเสนอ และการใช้ภาษาต่างประเทศในบริบททางวิชาชีพ รวมถึงการเพิ่มหลักสูตรภาษาเพิ่มเติม เช่น จีนหรือภาษาอื่นๆ เพื่อสร้างความหลากหลายและตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน

ด้านอาจารย์และการจัดการ: ข้อเสนอแนะชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของอาจารย์ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีความใส่ใจในการถ่ายทอดความรู้แก่นักศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน โดยควรเพิ่มจำนวนอาจารย์ในสาขาต่างๆ เพื่อสร้างความหลากหลายทางวิชาการ และส่งเสริมการให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ยังควรปรับปรุงการจัดตารางเรียนให้เหมาะสม ลดความกระชั้นชิดของงานและเวลาเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ด้านกิจกรรมเสริมและการเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน: ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ให้เพิ่มกิจกรรมเสริมที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน เช่น การฝึกงาน การออกดูงานนอกสถานที่ การทำโครงการร่วมกับองค์กรจริง การพัฒนาทักษะ Soft Skills และการให้คำแนะนำด้านการประกอบอาชีพ รวมถึงการฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การบริหารเวลา และการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกับการทำงานจริง

ด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยรวม: มีข้อเสนอแนะเน้นให้หลักสูตรปรับตัวให้ทันต่อเทคโนโลยีและสถานการณ์ปัจจุบัน มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้นักศึกษาเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและเทคโนโลยีใหม่ๆ รวมถึงการออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน การสร้างความสามารถในการประกอบอาชีพ การผสมผสานระหว่างศาสตร์พื้นฐานและศาสตร์สมัยใหม่ การเพิ่มรายวิชาเอกเลือก และการพัฒนาหลักสูตรให้สามารถต่อยอดไปในอนาคตได้

: คณะผลิตกรรมการเกษตร

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ข้อมูลปี การศึกษา 2566 – 2567) คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม ทั้งการประเมินคุณภาพของ หลักสูตรในมิติต่าง ๆ ด้านการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ความรู้และทักษะที่ได้รับ ตลอดจนข้อเสนอแนะใน การพัฒนาหลักสูตร สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ คณะผลิตกรรมการเกษตร ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพ หลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การเรียนรู้

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	Std.	แปลผล (N=340)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดมี ความชัดเจนและง่ายต่อความเข้าใจ	35.02	42.82	20.37	1.65	0.014	4.20	0.79	มาก
2. ระดับของผลการเรียนรู้ที่ได้รับเมื่อ สำเร็จการศึกษา	32.61	44.57	21.41	1.28	0.14	4.15	0.77	มาก
3. การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละ ภาคการศึกษามีความเหมาะสมเพียงใด	32.29	45.71	20.56	1.14	-	4.15	0.75	มาก

หลักสูตร

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4. หลักสูตรใช้วิธีการสอนแบบใดที่ท่านชอบและสนใจที่จะเรียนรู้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
4.1 การบรรยาย	174	51.18
4.2 การสาธิต	276	81.18
4.3 การอภิปราย	99	29.12
4.4 การใช้ข้อคำถาม ถาม - ตอบ ในชั้นเรียน	111	32.65
4.5 การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง	142	41.76
4.6 การทำโครงการในหัวข้อที่สนใจ	131	38.53
4.7 การศึกษาดูงานสถานที่จริง	283	83.24
4.8 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์	193	56.76
4.9 การใช้ปัญหาในการหาคำตอบ	124	36.47
4.10 การลงมือปฏิบัติจริง	279	82.06

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4.11 การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม	155	45.59
4.12 การใช้สื่อและเทคโนโลยี	175	51.47
4.13 อื่น ๆ	14	4.12
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรดำเนินการก่อนสำเร็จการศึกษา (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
5.1 ไม่มีความจำเป็นต้องจัดอบรมเพิ่มเติม	72	21.18
5.2 การแนะนำแหล่งงาน	246	72.35
5.3 การเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว	171	50.29
5.4 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขัน บรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ	198	58.24
5.5 การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบ ประกอบวิชาชีพ	183	53.82
5.6 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน	229	67.35
5.7 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ	216	63.53
6. จุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของหลักสูตร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
6.1 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน	222	65.29
6.2 คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ	246	72.35
6.3 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง	258	75.88
6.4 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ	177	52.06
7. ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้ดี มากถึงร้อยละ 81.76		
8. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรจำเป็นต้องมี เพื่อใช้ในการทำงาน ได้แก่		
8.1 ด้านคอมพิวเตอร์	37	10.88
8.2 ด้านภาษา	46	13.53
8.3 ด้านความรู้	17	5.00
8.4 ด้านทักษะ	29	8.53
9. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น		
ความรู้และทักษะเรื่องการเรียนรู้/ใฝ่รู้	184	54.12

จากตาราง ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ คณะผลิตภัณฑ์การเกษตร ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สรุปได้ว่า

ผลการเรียนรู้และการจัดการหลักสูตร บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ของหลักสูตรในระดับมาก โดยผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด (PLO) มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.20 ขณะที่ระดับผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับเมื่อจบการศึกษาที่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.15 นอกจากนี้ บัณฑิตยังเห็นว่าการจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.15 สะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีการออกแบบและบริหารจัดการที่สอดคล้องกันระหว่างเป้าหมายการเรียนรู้และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง สามารถถ่ายทอดผลการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจัดโครงสร้างการเรียนที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

รูปแบบการเรียนการสอนที่บัณฑิตสนใจ บัณฑิตให้ความสนใจต่อรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์จริง โดยเฉพาะการศึกษาดูงานนอกสถานที่มากที่สุด ร้อยละ 83.24 รองลงมาคือการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริง ร้อยละ 82.06 การสาธิต ร้อยละ 81.18 และการทดลองหรือกรณีศึกษา ร้อยละ 56.76 และรูปแบบอื่นๆ ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบัณฑิตมีความต้องการรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติและเชื่อมโยงกับสถานการณ์จริงอย่างชัดเจน โดยมุ่งหวังให้การเรียนการสอนสามารถเสริมสร้างทักษะเชิงปฏิบัติ (practical skills) ควบคู่กับการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาในบริบทจริง อันจะช่วยเพิ่มความพร้อมในการประกอบอาชีพและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและตลาดแรงงานในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรมี บัณฑิตมีความต้องการให้จัดกิจกรรมเสริมก่อนจบการศึกษา โดยเฉพาะการแนะนำแหล่งงาน ร้อยละ 72.35 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน ร้อยละ 67.35 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ ร้อยละ 63.53 และการติวสอบเพื่อเข้ารับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 58.24 รวมถึงกิจกรรมอื่น ๆ ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าบัณฑิตให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงานอย่างรอบด้าน ทั้งในด้านการเข้าสู่อาชีพ การสร้างอาชีพด้วยตนเอง และการพัฒนาศักยภาพเพื่อแข่งขันในระบบการจ้างงานอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตร จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตรที่บัณฑิตมองว่าเป็นจุดแข็งมากที่สุด ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้สามารถปฏิบัติงานได้จริง ร้อยละ 75.88 รองลงมาคือคณาจารย์ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ร้อยละ 72.35 รายวิชาที่มีความน่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน ร้อยละ 65.29 และการมุ่งเน้นพัฒนาบัณฑิตสู่การเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละ 52.06 ตามลำดับ โดยภาพรวมยังสะท้อนถึงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ ควบคู่กับการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง รวมถึงมีความพร้อมด้านทรัพยากรการเรียนรู้และบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้เป็นอย่างดี มากถึง ร้อยละ 81.76

ความรู้และทักษะที่หลักสูตรจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการทำงาน บัณฑิตใหม่เห็นว่าหลักสูตรให้ความรู้และทักษะที่เพียงพอต่อการทำงาน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมในประเด็นสำคัญ ดังนี้

- ด้านคอมพิวเตอร์และโปรแกรม บัณฑิตใหม่ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้โปรแกรมพื้นฐาน เช่น Microsoft Excel, Word และ PowerPoint รวมถึงโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล เช่น STAD โดยเสนอให้มีการสอนโปรแกรมที่ใช้จริงในการทำงาน และเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น โปรแกรมด้านงานวิจัย หรือ ChatGPT ทั้งนี้ควรมีการพัฒนาทักษะการใช้โปรแกรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตจริงและการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ด้านภาษา บัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะทักษะการสื่อสารเพื่อใช้งานในชีวิตจริงและในงานอาชีพ พร้อมทั้งเสนอให้มีการเพิ่มการเรียนการสอนภาษาที่สาม เช่น ภาษาจีน ญี่ปุ่น มาเลเซีย อินเดีย และอิตาลี โดยเน้นว่าภาษาเป็นทักษะสำคัญที่ส่งเสริมการเรียน การทำงาน และการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

- ด้านความรู้ ความรู้เพิ่มเติมที่ผู้เรียนต้องการ ได้แก่ ความรู้ด้านเกษตรและเคมีเกษตร การวิจัย และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความรู้ด้านการเงิน ภาษี การลงทุน และการจัดการทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต

- ด้านทักษะ บัณฑิตใหม่ต้องการพัฒนา Soft Skills เช่น การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร บุคลิกภาพ และการตลาด พร้อมทั้งเสนอให้เพิ่มการฝึกทักษะเชิงปฏิบัติ เช่น การลงพื้นที่ การจัดการดิน ปุ๋ย ฮอร์โมนพืช และโรคพืช โดยเน้นว่าทักษะเหล่านี้ควรสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงทั้งในงานอาชีพและการใช้ชีวิตประจำวัน

- ด้านอื่น ๆ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะการปรับตัวและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนบางรายไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในหมวดนี้ **ความสามารถในการเรียนรู้ต่อเนื่อง** บัณฑิตส่วนใหญ่ มากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่าการมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและใฝ่รู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน

ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อให้บัณฑิตใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น คือ การมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและใฝ่รู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน มากถึงร้อยละ 54.12

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตร จากผลการเก็บแบบสำรวจความพึงพอใจขอบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. **ด้านการเรียนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนรู้** มีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริงควบคู่กับทฤษฎี โดยควรเพิ่มกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ลงมือทำด้วยตนเอง เช่น การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การฝึกปฏิบัติร่วมกับเกษตรกรหรือผู้มีประสบการณ์ตรง และการจัดกิจกรรม workshop ร่วมกับองค์กรภายนอก เพื่อเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ตรงในการทำงานจริง นอกจากนี้ ควรปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น โดยเพิ่มจำนวนรายวิชาเลือก เปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกเรียนได้ตามความสนใจ และหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนของรายวิชา พร้อมทั้งทบทวนความเหมาะสมของตารางเรียน ให้ไม่กระชั้นชิดจนเกินไป

2. ด้านเนื้อหาและองค์ความรู้ ผู้เรียนมีความคาดหวังต่อการเพิ่มรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตและอาชีพ เช่น วิชาการเงิน การลงทุน ภาษีอากร และวิชาเฉพาะทางด้านการเกษตร เช่น เคมีเกษตร ฮอว์โมนพืช ดิน ปุ๋ย และโรคพืชพื้นฐาน รวมถึงความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย เช่น AI, Big Data และนวัตกรรมในภาคเกษตร ทั้งนี้ยังเสนอให้เสริมทักษะด้านการวิจัย การทำงานเป็นทีม และการใช้เทคโนโลยีในบริบทจริง ตลอดจนปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน

3. ด้านภาษาและการสื่อสาร บัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เพื่อใช้ในการสื่อสารและประกอบอาชีพ อีกทั้งยังเสนอให้เพิ่มการสอนภาษาที่สาม และเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจริงในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมถึงฝึกฝนทักษะการแสดงความคิดเห็นและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในห้องเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการนำเสนอและการคิดวิเคราะห์

4. ด้านอาจารย์และการจัดการ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านบุคลากร โดยควรคัดเลือกอาจารย์ที่มีความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอดความรู้ พร้อมส่งเสริมให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านเนื้อหา เทคนิคการสอน และความเข้าใจในนักศึกษาอย่างเท่าเทียม

5. ด้านกิจกรรมเสริมและการเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน บัณฑิตใหม่มีความต้องการกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีเป้าหมายชัดเจน เช่น การฝึกงาน การจัดกิจกรรมอบรมเชิงวิชาชีพ การฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ หรือเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้ควรเน้นกิจกรรมที่พัฒนาทักษะการทำงาน ทักษะชีวิต และความเข้าใจในบริบทของอาชีพอย่างรอบด้าน

6. ด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยรวม มีข้อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย รองรับ การเปลี่ยนแปลงของโลกและความต้องการของตลาดแรงงาน ควรส่งเสริมองค์ความรู้แบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary) โดยบูรณาการองค์ความรู้จากหลากหลายสาขา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจปัญหาที่ซับซ้อน และประยุกต์ใช้ได้จริงในบริบทของสังคมไทย ทั้งนี้ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนา Soft Skills เช่น การบริหารเวลา ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) และการทำงานภายใต้ความกดดัน รวมถึงบูรณาการแนวคิดด้านเศรษฐกิจ สีเขียวและการเกษตรแบบยั่งยืน เพื่อสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับประเทศ

: คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ข้อมูลปี การศึกษา 2566 – 2567) คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม ทั้งการประเมิน คุณภาพของหลักสูตรในมิติต่าง ๆ ด้านการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ความรู้และทักษะที่ได้รับ ตลอดจน ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

ตารางที่ 7 ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ความพึงพอใจ

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	Std.	แปลผล (N=135)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดมีความชัดเจนและง่ายต่อความเข้าใจ	34.67	41.33	21.11	1.89	1.00	4.07	0.86	มาก
2. ระดับของผลการเรียนรู้ที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา	32.67	48.11	17.56	1.56	0.10	4.12	0.79	มาก
3. การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสมเพียงใด	41 (30.37)	58 (42.96)	30 (22.23)	5 (3.70)	1 (0.74)	3.99	0.80	มาก

หลักสูตร

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4. หลักสูตรใช้วิธีการสอนแบบใดที่ท่านชอบและสนใจที่จะเรียนรู้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
4.1 การบรรยาย	41	40.59
4.2 การสาธิต	72	71.29
4.3 การอภิปราย	21	20.79
4.4 การใช้ข้อคำถาม ถาม - ตอบ ในชั้นเรียน	26	25.74
4.5 การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง	40	39.6
4.6 การทำโครงการในหัวข้อที่สนใจ	40	39.6
4.7 การศึกษาดูงานสถานที่จริง	83	82.18
4.8 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์	72	71.29
4.9 การใช้ปัญหาในการหาคำตอบ	28	27.72

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4.10 การลงมือปฏิบัติจริง	90	89.11
4.11 การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม	37	36.63
4.12 การใช้สื่อและเทคโนโลยี	52	51.49
4.13 อื่น ๆ	1	0.99
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรดำเนินการก่อนสำเร็จการศึกษา (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
5.1 ไม่มีความจำเป็นต้องจัดอบรมเพิ่มเติม	9	8.91
5.2 การแนะนำแหล่งงาน	81	80.20
5.3 การเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว	40	39.60
5.4 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขัน บรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ	48	47.52
5.5 การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบ ประกอบวิชาชีพ	50	49.50
5.6 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน	70	69.31
5.7 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ	48	47.52
6. จุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของหลักสูตร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
6.1 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน	60	59.41
6.2 คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ	73	72.28
6.3 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง	69	68.32
6.4 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ	47	46.53
7. ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้ดี มากถึงร้อยละ 76.24		
8. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรจำเป็นต้องมี เพื่อใช้ในการทำงาน ได้แก่		
8.1 ด้านคอมพิวเตอร์	13	12.87
8.2 ด้านภาษา	18	17.82
8.3 ด้านความรู้	3	2.97
8.4 ด้านทักษะ	8	7.92
9. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น		
ความรู้และทักษะเรื่องการเรียนรู้/ใฝ่รู้	49	48.51

จากตาราง ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ **คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร** **ทุกหลักสูตร** ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สรุปได้ว่า

ผลการเรียนรู้และการจัดการหลักสูตร บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ของหลักสูตรในระดับมาก โดยผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด (PLO) มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 4.07 ขณะที่ระดับผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับเมื่อจบการศึกษาก็อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 4.12 นอกจากนี้ บัณฑิตยังเห็นว่าการจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 3.99 สะท้อนถึงความเข้าใจและความสอดคล้องระหว่างผลการเรียนรู้กับการจัดการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน โดยยังมีพื้นที่สำหรับการปรับปรุงในเรื่องความยืดหยุ่นและความทันสมัยของการจัดโปรแกรมรายวิชา

รูปแบบการเรียนการสอนที่บัณฑิตสนใจ บัณฑิตให้ความสนใจต่อรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงมากที่สุด ร้อยละ 86.67 รองลงมาคือการศึกษาดูงานสถานที่จริง ร้อยละ 78.52 การสาธิต ร้อยละ 76.30 การทดลอง กรณีศึกษา และการจำลองสถานการณ์ ร้อยละ 62.96 รวมถึงการใช้สื่อและเทคโนโลยี ร้อยละ 55.56 และรูปแบบอื่น ๆ ตามลำดับ แสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้แบบ Active Learning มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างทั้งทักษะเชิงปฏิบัติและความเข้าใจในเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง จึงควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการจัดสรรอุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมและเพียงพอ

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรมี บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมที่เตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่การทำงานจริง โดยกิจกรรมที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด ได้แก่ การแนะนำแหล่งงาน ร้อยละ 72.59 รองลงมาคือการจัดเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน ร้อยละ 70.37 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ ร้อยละ 60 การติวสอบเพื่อขอใบประกอบวิชาชีพ ร้อยละ 53.33 และการติวสอบแข่งขันเพื่อเข้ารับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 51.85 รวมถึงกิจกรรมอื่น ๆ ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่าบัณฑิตให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงานอย่างรอบด้าน ทั้งในด้านการเข้าทำงาน การสร้างอาชีพอิสระ และการพัฒนาศักยภาพเพื่อการแข่งขันในสายอาชีพต่าง ๆ จึงควรส่งเสริมกิจกรรมที่ช่วยเพิ่มทักษะ ความมั่นใจ และความพร้อมในการก้าวสู่โลกการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตร จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตรที่บัณฑิตมองว่าเป็นจุดแข็งของหลักสูตรมากที่สุด ได้แก่ คณาจารย์มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ร้อยละ 72.28 รองลงมา คือการจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง ร้อยละ 68.32 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันทสมัย และเป็นปัจจุบัน ร้อยละ 59.41 และการจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละ 46.53 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าจุดเด่นด้านบุคลากรและการจัดการเรียนการสอนสะท้อนถึงความมั่นใจของผู้เรียนต่อคุณภาพของหลักสูตร อย่างไรก็ตาม ด้านการบ่มเพาะแนวคิดผู้ประกอบการยังสามารถเสริมเพิ่มเติมได้อีก

ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้นักศึกษามีความสามารถในการทำงานได้เป็นอย่างดี มากถึง ร้อยละ 81.48

ความรู้และทักษะที่หลักสูตรจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการทำงาน บัณฑิตใหม่เห็นว่าหลักสูตรให้ความรู้และทักษะที่เพียงพอต่อการทำงาน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมในประเด็นสำคัญ ดังนี้

- **ด้านคอมพิวเตอร์และโปรแกรม** บัณฑิตใหม่ตระหนักถึงความจำเป็นในการใช้โปรแกรมเชิงวิศวกรรม เช่น โปรแกรม SolidWorks (เขียนแบบ 3D), โปรแกรม AutoCAD (ออกแบบเขียนแบบ 2D/3D), โปรแกรม PLC (Programmable Logic Controller สำหรับระบบควบคุมอัตโนมัติ) และโปรแกรมสำนักงาน เช่น Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint), โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล เช่น SPSS ในการใช้งานจริง โดยเฉพาะในงานออกแบบ วิเคราะห์ข้อมูล และระบบควบคุมอัตโนมัติ จึงควรมีการเสริมกิจกรรมฝึกปฏิบัติจริง การเรียนการสอนเชิงโปรเจกต์ และการบูรณาการซอฟต์แวร์เหล่านี้ไว้ในแผนการสอนของหลักสูตร

- **ด้านภาษา** บัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษ โดยบัณฑิตใหม่มองว่าทักษะด้านนี้ยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในด้านการสื่อสาร การอ่านคู่มือภาษาอังกฤษทางวิชาชีพ การเขียนเอกสาร และการเตรียมตัวสอบภาษาในการสมัครงาน ควรมีการเพิ่มชั่วโมงเรียนหรือกิจกรรมเสริมที่เน้น “ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ” และ “การสื่อสารทางวิศวกรรม” รวมถึงพิจารณาเปิดรายวิชาภาษาที่สาม เช่น ภาษาจีน สำหรับผู้สนใจ

- **ด้านความรู้** หลักสูตรควรเน้นการเชื่อมโยงเนื้อหาทางวิชาการกับการประยุกต์ใช้ในบริบทของงานจริงมากยิ่งขึ้น เช่น การวางแผน การคิดวิเคราะห์ การจัดการต้นทุน และการจัดการทรัพยากร ทั้งในระดับรายบุคคลและองค์กร ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการในการบูรณาการข้ามศาสตร์ เช่น การจัดการ การเงินเบื้องต้น และนวัตกรรมในงานวิศวกรรม

- **ด้านทักษะ** บัณฑิตใหม่ต้องการพัฒนาทักษะที่เน้นในการทำงานจริง เช่น การเชื่อม การออกแบบ และการแก้ปัญหา เป็นทักษะที่ต้องใช้การฝึกฝนจากประสบการณ์ จึงควรส่งเสริมการเรียนแบบ Work-integrated Learning (WIL), โครงการวิศวกรรมจริง (Capstone Project) และการฝึกงานที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ควรมีการเสริม Soft Skills เช่น การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และการนำเสนอ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในสภาพแวดล้อมการทำงานที่เปลี่ยนแปลงเร็ว

ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อให้บัณฑิตใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น คือ การมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและใฝ่รู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน มากถึงร้อยละ 52.59

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตร จากผลการเก็บแบบสำรวจความพึงพอใจขอบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านการเรียนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ บัณฑิตใหม่จำนวนมากเสนอให้เพิ่มรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ เช่น การลงมือทำจริง การฝึกทักษะจากสถานการณ์จำลอง และการศึกษาจากประสบการณ์ตรง เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถนำไปใช้ได้จริงในสายอาชีพ นอกจากนี้ ยังเสนอให้ใช้ การสาคิตประกอบการสอน มากขึ้น และสนับสนุนแนวทาง การเรียนรู้แบบ Active Learning และ Self-directed Learning ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและปลูกฝังทักษะตลอดชีวิต (Lifelong Learning)

2. ด้านเนื้อหาและองค์ความรู้ มีข้อเสนอแนะให้ เสริมเนื้อหาเกี่ยวกับเทคโนโลยี เครื่องมือ และระบบควบคุมที่ทันสมัย เพื่อให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีในอุตสาหกรรมจริง เช่น เครื่องจักรระบบอัตโนมัติ, โปรแกรมออกแบบ 3D, และระบบควบคุมคุณภาพ (QC/QA) นอกจากนี้ บัณฑิตยังต้องการให้มี ความยืดหยุ่นในการเลือกหัวข้อวิจัย ที่ตรงกับความสนใจและเป้าหมายอาชีพของตน และเสนอให้พิจารณา ยกย่องหลักสูตรให้ทัดเทียมมหาวิทยาลัยชั้นนำ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตในการแข่งขัน

3. ด้านภาษาและการสื่อสาร ภาษาอังกฤษยังคงเป็นทักษะสำคัญที่บัณฑิตใหม่เห็นว่ายังได้รับการพัฒนาไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในด้านการใช้ภาษาอังกฤษในการทำงาน เช่น การนำเสนอ การเขียนเรซูเม่ หรือการสื่อสารกับชาวต่างชาติ นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอให้เพิ่มภาษาที่สาม เช่น ภาษาจีน ซึ่งตอบสนองต่อแนวโน้มของการค้าและการทำงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และระดับสากล

4. ด้านอาจารย์และการจัดการ บัณฑิตใหม่มีข้อเสนอแนะต้องการให้มีจำนวนอาจารย์เพิ่มขึ้น เพื่อสร้างความหลากหลายทางวิชาการและมุมมอง อีกทั้งยังเสนอให้คณาจารย์ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย ทันสมัย และเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอเรื่องการ เปิดกว้างต่อความคิดนอกกรอบ ให้กับนักศึกษา และลดการจำกัดการเรียนรู้ไว้แค่ความถนัดของอาจารย์

5. ด้านกิจกรรมเสริมและการเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน บัณฑิตใหม่เสนอให้เพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริมความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน เช่น การอบรมทำเรซูเม่ การเตรียมสอบสัมภาษณ์ การแนะแนวอาชีพ ตลอดจน ทิวสอบราชการหรือใบอนุญาตวิชาชีพ รวมถึงกิจกรรมที่เสริมทักษะในการประกอบอาชีพอิสระและการเป็นผู้ประกอบการ ที่สำคัญควร จัดฝึกงานในสถานประกอบการจริง ให้มากขึ้น เพื่อเชื่อมโยงทฤษฎีกับประสบการณ์ตรง

6. ด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยรวม บัณฑิตใหม่มีความคาดหวังให้หลักสูตรมีการปรับปรุงให้ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี เครื่องมือสื่อการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความยืดหยุ่นและบูรณาการข้ามศาสตร์ บัณฑิตยังเสนอให้ส่งเสริมแนวคิด การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และการใฝ่รู้ เพื่อให้บัณฑิตมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในโลกรการทำงาน

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ข้อมูลปี การศึกษา 2566 – 2567) คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม ทั้งการประเมินคุณภาพของหลักสูตรใน มิติต่าง ๆ ด้านการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ความรู้และทักษะที่ได้รับ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการพัฒนา หลักสูตร สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

ตารางที่ 8 ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ คณะบริหารธุรกิจ ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การเรียนรู้

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	Std.	แปลผล (N=570)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดมี ความชัดเจนและง่ายต่อความเข้าใจ	40.83	44.25	14.16	0.58	0.18	4.25	0.73	มาก
2. ระดับของผลการเรียนรู้ที่ได้รับเมื่อ สำเร็จการศึกษา	40.94	45.17	13.42	0.32	0.15	4.26	0.71	มาก
3. การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละ ภาคการศึกษามีความเหมาะสมเพียงใด	35.84	47.98	14.64	1.35	0.19	4.18	0.74	มาก

หลักสูตร

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4. หลักสูตรใช้วิธีการสอนแบบใดที่ท่านชอบและสนใจที่จะเรียนรู้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
4.1 การบรรยาย	250	43.86
4.2 การสาธิต	378	66.32
4.3 การอภิปราย	142	24.91
4.4 การใช้ข้อความถาม ถาม - ตอบ ในชั้นเรียน	159	27.89
4.5 การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง	215	37.72
4.6 การทำโครงการในหัวข้อที่สนใจ	176	30.88
4.7 การศึกษาดูงานสถานที่จริง	394	69.12
4.8 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์	253	44.39
4.9 การใช้ปัญหาในการหาคำตอบ	162	28.42

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4.10 การลงมือปฏิบัติจริง	414	72.63
4.11 การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม	226	39.65
4.12 การใช้สื่อและเทคโนโลยี	287	50.35
4.13 อื่น ๆ	14	2.46
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรดำเนินการก่อนสำเร็จการศึกษา (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
5.1 ไม่มีความจำเป็นต้องจัดอบรมเพิ่มเติม	70	12.28
5.2 การแนะนำแหล่งงาน	396	69.47
5.3 การเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว	271	47.54
5.4 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขัน บรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ	283	49.65
5.5 การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบ ประกอบวิชาชีพ	279	48.95
5.6 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน	390	68.42
5.7 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ	324	56.84
6. จุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของหลักสูตร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
6.1 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน	381	66.84
6.2 คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ	388	68.07
6.3 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง	355	62.28
6.4 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ	279	48.95
7. ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้ดี มากถึงร้อยละ 81.05		
8. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรจำเป็นต้องมี เพื่อใช้ในการทำงาน ได้แก่		
8.1 ด้านคอมพิวเตอร์	79	14.64
8.2 ด้านภาษา	88	16.96
8.3 ด้านความรู้	27	5.20
8.4 ด้านทักษะ	42	8.09
9. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น		
ความรู้และทักษะเรื่องการเรียนรู้/ใฝ่รู้	300	56.63

จากตาราง ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ คณะบริหารธุรกิจ ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สรุปได้ว่า

ผลการเรียนรู้และการจัดการหลักสูตร บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ของหลักสูตรในระดับมาก โดยผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด (PLO) มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.22 ขณะที่ระดับผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับเมื่อจบการศึกษาที่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.22 นอกจากนี้บัณฑิตยังเห็นว่าการจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.16 สะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรสามารถกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ได้ชัดเจน เข้าใจง่าย และส่งผลให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

รูปแบบการเรียนการสอนที่บัณฑิตสนใจ บัณฑิตให้ความสนใจต่อวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงมากที่สุด ร้อยละ 72.63 รองลงมา การศึกษาดูงานสถานที่จริง ร้อยละ 69.12 การสาธิต ร้อยละ 66.32 การใช้สื่อและเทคโนโลยี ร้อยละ 50.35 และรูปแบบการเรียนการสอนอื่น ๆ ตามลำดับ ทั้งนี้สะท้อนว่าบัณฑิตให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์ตรงและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning) ซึ่งช่วยเสริมสร้างทั้งทักษะเชิงปฏิบัติและความเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรส่งเสริมรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้เหมาะสม

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรมี บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมที่เตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่การทำงานจริง โดยกิจกรรมที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน ร้อยละ 69.47 รองลงมา การแนะนำแหล่งงาน ร้อยละ 68.42 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ ร้อยละ 56.84 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขันบรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ ร้อยละ 49.65 การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบประกอบวิชาชีพ ร้อยละ 48.95 และกิจกรรมอื่นๆ ตามลำดับ นอกจากนี้บัณฑิตยังสะท้อนความต้องการพัฒนาทักษะเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับการทำงานในปัจจุบัน ได้แก่ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และโปรแกรมเฉพาะทาง (เช่น Excel และโปรแกรมบัญชี) ทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะการสื่อสารและการสื่อสารเชิงรุก การใช้เทคโนโลยี ตลอดจนทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และการเข้าอกเข้าใจผู้อื่น (empathy) รวมถึงทักษะเฉพาะทางตามสาขาวิชา เช่น การตัดต่อสื่อ สะท้อนว่า บัณฑิตให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านวิชาชีพ ทักษะดิจิทัล และทักษะด้านสังคม ควบคู่กับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างรอบด้าน จึงควรส่งเสริมกิจกรรมที่บูรณาการทั้ง Hard Skills และ Soft Skills ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป

จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตร จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตรที่บัณฑิตมองว่าเป็นจุดแข็งของหลักสูตรมากที่สุด ได้แก่ รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน ร้อยละ 69.36 รองลงมา คือ คณาจารย์มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ร้อยละ 67.05 และ การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง ร้อยละ 66.67 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีความทันสมัย มีคุณภาพ และเน้นการปฏิบัติจริง ทั้งในด้านรายวิชา คณาจารย์ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ ถือเป็นจุดแข็งสำคัญที่ตอบโจทย์ตลาดแรงงาน และควรต่อยอดสู่การพัฒนาในอนาคต

ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้เป็นอย่างดี มากถึง ร้อยละ 81.05

ความรู้และทักษะที่หลักสูตรจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการทำงาน บัณฑิตใหม่เห็นว่าหลักสูตรให้ความรู้และทักษะที่เพียงพอต่อการทำงาน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมในประเด็นสำคัญ ดังนี้

- ด้านคอมพิวเตอร์และโปรแกรม บัณฑิตใหม่ตระหนักถึงความสำคัญของทักษะด้านคอมพิวเตอร์และการใช้โปรแกรมในชีวิตการทำงาน โดยเฉพาะ Microsoft Excel ซึ่งถูกกล่าวถึงเป็นจำนวนมากในหลากหลายรูปแบบ สะท้อนว่าเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่ใช้จริงในสายงานบัญชีและธุรกิจอย่างแพร่หลาย นอกจากนี้ ยังมีการเสนอให้เสริมความรู้ด้านโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป (เช่น Express) รวมถึงโปรแกรมในกลุ่มการออกแบบ การวิเคราะห์ข้อมูล และดิจิทัลแพลตฟอร์ม เช่น Canva, Photoshop, Figma, Power BI และระบบ AI ต่างๆ เพื่อให้บัณฑิตสามารถใช้งานเครื่องมือที่หลากหลายได้อย่างคล่องตัวและตอบสนองต่อการทำงานในยุคดิจิทัล

- ด้านภาษา บัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับ ทักษะภาษาอังกฤษ มากที่สุด เนื่องจากมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารกับลูกค้าหรือหน่วยงานต่างประเทศ รวมถึงการเข้าถึงแหล่งความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ขณะเดียวกัน ภาษาจีน ก็ถูกกล่าวถึงเป็นจำนวนมากเช่นกัน โดยเฉพาะในบริบทของธุรกิจที่มีการติดต่อกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บัณฑิตหลายคนเสนอให้หลักสูตรเพิ่มความเข้มข้นของการเรียนภาษาต่างประเทศทั้งในด้านการพูด การเขียน และการฟัง โดยเฉพาะในรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับบริบทการทำงานจริง เช่น ภาษาอังกฤษเพื่อการบัญชี หรือเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ

- ด้านความรู้ บัณฑิตใหม่เสนอว่าควรมีการเสริมเนื้อหาเฉพาะทางที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในการทำงาน เช่น ความรู้ด้าน ภาษีอากร การบันทึกบัญชี และกฎหมายธุรกิจ ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่จำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในบริบทของสายงานบัญชี การเงิน และการประกอบธุรกิจ นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอเกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่อง การบริหารจัดการคน การวางแผน และการลำดับความสำคัญของงาน ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานในโลกจริงมากกว่าทฤษฎีเพียงอย่างเดียว

- ด้านทักษะ บัณฑิตใหม่ให้ความเห็นว่า ทักษะด้านการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และการรับมือกับแรงกดดัน เป็นสิ่งที่ควรฝึกฝนอย่างจริงจังระหว่างเรียน เนื่องจากเป็นทักษะที่จำเป็นในทุกสายอาชีพ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงและความไม่แน่นอน นอกจากนี้ เสนอให้เพิ่มทักษะการใช้เครื่องมือในที่ทำงาน เช่น Power BI, โปรแกรมออกแบบ หรือแม้กระทั่งทักษะพื้นฐานด้านการเขียนโค้ด CSS สำหรับต่อยอดในสายงานด้านไอทีและนวัตกรรม สะท้อนถึงแนวโน้มของการทำงานในอนาคตที่ต้องการทั้ง Soft Skills และ Hard Skills อย่างสมดุล

ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อให้บัณฑิตใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น คือ การมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและใฝ่รู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน มากถึงร้อยละ 52.63

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตร จากผลการเก็บแบบสำรวจความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านการเรียนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ บัณฑิตใหม่จำนวนมากเสนอให้มีการเน้นการเรียนรู้อย่างปฏิบัติจริง มากกว่าการเรียนเชิงทฤษฎี เช่น การเรียนที่ใช้เอกสารจริง การลงพื้นที่จริง การจำลองสถานการณ์ หรือให้ทำ Workshop เพื่อสร้างผลงานและประสบการณ์ตรง อีกทั้งยังเสนอให้ปรับวิธีการสอนให้ทันสมัย เช่น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในชั้นเรียน การใช้ AI การออกแบบงานผ่านโปรแกรม และการจัดกิจกรรมที่ทำหายแต่ไม่เกินศักยภาพของผู้เรียน เพื่อจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ที่สนุกและมีประสิทธิภาพ

2. ด้านเนื้อหาและองค์ความรู้ มีข้อเสนอแนะให้ เพิ่มเนื้อหาที่ใช้ได้จริงในการทำงาน โดยเฉพาะความรู้ด้าน ภาษี การเงิน การลงทุน การวิเคราะห์ข้อมูล การค้าระหว่างประเทศ และองค์ความรู้เชิงเทคโนโลยี เช่น AI, Automation เป็นต้น

3. ด้านภาษาและการสื่อสาร บัณฑิตใหม่ มีข้อเสนอแนะให้เพิ่มการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับบริบทการทำงานจริง เช่น ภาษาอังกฤษสำหรับบัญชีและธุรกิจ รวมถึงมีการเสนอให้เพิ่มภาษาที่สาม เช่น จีน และญี่ปุ่น เพื่อรองรับการทำงานในบริษัทที่มีความหลากหลายทางภาษา บางความเห็นยังระบุให้ ลดความตึงเครียดในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนกล้าสื่อสารมากขึ้น และพัฒนาไปพร้อมกับทักษะชีวิตด้านอื่น

4. ด้านอาจารย์และการจัดการ แม้โดยรวมไม่มีข้อเสนอแนะจำนวนมากในประเด็นนี้ แต่มีการสะท้อนในบางกรณีว่า ควรจัดหาอาจารย์หรือวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญตรงกับสายงาน รวมถึงการใช้ แนวการจัดการเรียนการสอนที่เข้าถึงง่าย เห็นผลจริง และยืดหยุ่น มากขึ้น เช่น การให้เวลาสำหรับงาน/กิจกรรมในชั้นเรียนให้เหมาะสม และการปรับเวลาเรียนให้สัมพันธ์กับปริมาณงานที่มอบหมาย

5. ด้านกิจกรรมเสริมและการเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน บัณฑิตใหม่เสนอให้ควรมีกิจกรรมเสริมทักษะด้านอาชีพ เช่น อบรมโปรแกรม Workshop ฝึกอบรมการเจรจาและสื่อสาร รวมถึงแนะนำสถานที่ฝึกงานหรือที่ทำงานหลังเรียนจบให้มากขึ้น นอกจากนี้ยังเสนอให้มีการ สนับสนุนให้นักศึกษาออกไปหาประสบการณ์นอกชั้นเรียน เช่น ฝึกงานระหว่างปิดเทอม (Summer job) หรือศึกษาดูงานในสถานประกอบการจริง เพื่อเพิ่มแรงบันดาลใจและความเข้าใจในการทำงานจริง

6. ด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยรวม บัณฑิตใหม่มีความคาดหวังให้พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยตลอดเวลา โดยเน้นทั้งทักษะคอมพิวเตอร์ ภาษา และทักษะชีวิต ที่ใช้ได้จริงในการทำงาน มีการเรียกร้องให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่น ปรับเนื้อหาให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนการสอนให้มากขึ้น เช่น การเรียนรู้แบบออนไลน์ การประเมินผลแบบใหม่ที่เหมาะสมกับยุคดิจิทัล ทั้งนี้ยังมีข้อเสนอว่า ควรเพิ่มวิชาที่สามารถใช้ได้ทั้งในชีวิตประจำวันและในสายงานอาชีพ เพื่อให้บัณฑิตมีความพร้อมทั้งทางวิชาการและทักษะชีวิต

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ข้อมูลปี การศึกษา 2566 – 2567) คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม ทั้งการประเมินคุณภาพของหลักสูตรใน มิติต่าง ๆ ด้านการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ความรู้และทักษะที่ได้รับ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการพัฒนา หลักสูตร สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

ตารางที่ 9 ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ คณะวิทยาศาสตร์ ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การเรียนรู้

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	Std.	แปลผล (N=114)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดมี ความชัดเจนและง่ายต่อความเข้าใจ	38.52	40.76	19.82	0.90		4.17	0.77	มาก
2. ระดับของผลการเรียนรู้ที่ได้รับเมื่อ สำเร็จการศึกษา	39.02	40.80	19.62	0.56		4.18	0.76	มาก
3. การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละ ภาคการศึกษามีความเหมาะสมเพียงใด	35.92	46.48	16.20	1.41		4.17	0.74	มาก

หลักสูตร

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4. หลักสูตรใช้วิธีการสอนแบบใดที่ท่านชอบและสนใจที่จะเรียนรู้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
4.1 การบรรยาย	98	69.01
4.2 การสาธิต	36	25.35
4.3 การอภิปราย	58	40.85
4.4 การใช้ข้อคำถาม ถาม - ตอบ ในชั้นเรียน	64	45.07
4.5 การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง	52	36.62
4.6 การทำโครงการในหัวข้อที่สนใจ	100	70.42
4.7 การศึกษาดูงานสถานที่จริง	90	63.38
4.8 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์	48	33.80
4.9 การใช้ปัญหาในการหาคำตอบ	129	90.85
4.10 การลงมือปฏิบัติจริง	59	41.55

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4.11 การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม	96	67.61
4.12 การใช้สื่อและเทคโนโลยี	4	2.82
4.13 อื่น ๆ	98	69.01
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรดำเนินการก่อนสำเร็จการศึกษา (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
5.1 ไม่มีความจำเป็นต้องจัดอบรมเพิ่มเติม	13	9.15
5.2 การแนะนำแหล่งงาน	110	77.46
5.3 การเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว	85	59.86
5.4 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขัน บรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ	70	49.3
5.5 การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบ ประกอบวิชาชีพ	68	47.89
5.6 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน	108	76.06
5.7 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ	87	61.27
6. จุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของหลักสูตร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
6.1 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน	103	72.54
6.2 คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ	114	80.28
6.3 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง	103	72.54
6.4 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ	70	49.30
7. ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้ดี มากถึงร้อยละ 83.80		
8. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรจำเป็นต้องมี เพื่อใช้ในการทำงาน ได้แก่		
8.1 ด้านคอมพิวเตอร์	10	7.04
8.2 ด้านภาษา	18	12.68
8.3 ด้านความรู้	9	6.34
8.4 ด้านทักษะ	13	9.15
9. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น		
ความรู้และทักษะเรื่องการเรียนรู้/ใฝ่รู้	75	52.82

จากตาราง ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ คณะวิทยาศาสตร์ ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สรุปได้ว่า

ผลการเรียนรู้และการจัดการหลักสูตร บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ของหลักสูตรในระดับมาก โดยผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด (PLO) มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.17 ขณะที่ระดับผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับเมื่อจบการศึกษาที่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.18 นอกจากนี้บัณฑิตยังเห็นว่าการจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.17 สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรมีการวางแผนที่เป็นระบบ ทั้งในด้านโครงสร้างรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจสิ่งที่หลักสูตรต้องการให้เรียนรู้ได้อย่างชัดเจน และสามารถ รับรู้และพัฒนาองค์ความรู้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้จริง

รูปแบบการเรียนการสอนที่บัณฑิตสนใจ บัณฑิตให้ความสนใจต่อวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงมากที่สุดถึง ร้อยละ 90.85 รองลงมา คือ การศึกษาดูงานสถานที่จริง ร้อยละ 70.42 การสาธิต ร้อยละ 69.01 การใช้สื่อและเทคโนโลยี ร้อยละ 67.61 และ การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์ ร้อยละ 63.38 ตามลำดับ ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า บัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับ "การเรียนรู้ที่ลงมือปฏิบัติได้จริง" มากกว่าการเรียนรู้เชิงทฤษฎีล้วน โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทดลอง การศึกษาดูงาน และ การใช้เทคโนโลยี สะท้อนถึงแนวโน้มที่หลักสูตรควรให้ความสำคัญในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในโลกการทำงาน

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรมี บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมที่เตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่การทำงานจริง โดยกิจกรรมที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด ได้แก่ การแนะนำแหล่งงาน ร้อยละ 77.46 รองลงมา การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน ร้อยละ 76.06 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ ร้อยละ 61.27 และ การเขียนใบสมัคร/ เรซูเม่ ร้อยละ 59.86 เป็นต้น ซึ่งสะท้อนว่าบัณฑิตใหม่มีความคาดหวังให้มหาวิทยาลัยช่วยเตรียมความพร้อมเชิงอาชีพ โดยเฉพาะการเข้าสู่ตลาดแรงงานจริง ซึ่งเป็นเรื่องเร่งด่วนในช่วงปลายของการเรียน

จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตร จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตรที่บัณฑิตมองว่าเป็นจุดแข็งของหลักสูตรมากที่สุด ได้แก่ คณาจารย์มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ร้อยละ 80.28 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นปฏิบัติจริง ร้อยละ 72.54 และ การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง ร้อยละ 49.30 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีความเข้มแข็งทั้งในด้านวิชาการและการปฏิบัติ โดยเน้นความทันสมัยของเนื้อหา และการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับการทำงานจริง และในขณะเดียวกัน คณาจารย์ก็เป็นทรัพยากรสำคัญที่ช่วยผลักดันการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและเกิดผลลัพธ์เชิงประจักษ์ในตัวผู้เรียน

ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้เป็นอย่างดี มากถึง ร้อยละ 83.80

ความรู้และทักษะที่หลักสูตรจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการทำงาน บัณฑิตใหม่เห็นว่าหลักสูตรให้ความรู้และทักษะที่เพียงพอต่อการทำงาน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมในประเด็นสำคัญ ดังนี้

- **ด้านคอมพิวเตอร์และโปรแกรม** บัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับการใช้โปรแกรมพื้นฐาน เช่น Microsoft Office โดยเฉพาะ Excel รวมถึง เทคโนโลยีใหม่ เช่น AI, Python และ Coding ที่ควรบรรจุเพิ่มเติมในหลักสูตร และควรมีการสอนที่ชัดเจน เข้าใจง่าย เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ได้จริงในการทำงาน

- **ด้านภาษา** บัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษ เป็นทักษะสำคัญที่บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่าควรเสริมให้เข้มข้นขึ้น ทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน และการสื่อสารเพื่อการทำงานจริง มีข้อเสนอให้ตั้งเป้าหมายด้านภาษาไว้อย่างชัดเจนในแต่ละช่วงชั้นปี และควรพิจารณาเพิ่มเติมภาษาอื่น เช่น ภาษาจีน เพื่อเพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขัน

- **ด้านความรู้** บัณฑิตใหม่เสนอว่า ควรเพิ่มเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์สมัยใหม่ เช่น เทคโนโลยี โปรตีน ภาษี Framework/Library สำหรับงานจริง ตลอดจนความรู้ด้านมารยาท การเข้าสังคม และทักษะการปรับตัว ที่จำเป็นต่อบริบทการทำงานในโลกยุคใหม่

- **ด้านทักษะ** บัณฑิตใหม่ให้ความเห็นว่า Soft Skills และ Hard Skills ยังจำเป็นต่อการทำงานในโลกจริง โดยเฉพาะ การคิดเชิงตรรกะ (Logic) การลงมือปฏิบัติจริงในแลปหรือโปรเจกต์ที่มีความจริงจัง การเตรียมความพร้อมด้าน การสัมภาษณ์งาน การสื่อสาร การวางแผน และการบริหารเวลา ก็เป็นอีกประเด็นที่ควรบูรณาการเข้าสู่การเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อให้บัณฑิตใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น คือ การมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและใฝ่รู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน มากถึงร้อยละ 52.82

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตร จากผลการเก็บแบบสำรวจความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. **ด้านการเรียนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนรู้** บัณฑิตใหม่เสนอให้เพิ่มการลงมือปฏิบัติจริงมากขึ้น และจัดการเรียนการสอนให้ ค่อยเป็นค่อยไป เน้นความเข้าใจ ไม่เร่งสอนเพื่อปริมาณ รวมถึงแนะนำให้มีการจำลองสถานการณ์เหมือนการทำงานจริง เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน ทั้งยังเสนอให้ใช้ เทคโนโลยีใหม่ เช่น AI, Coding, Omics และ API เป็นเครื่องมือประกอบการเรียนรู้ และควรฝึกการนำเสนอผลงาน การทำงานกลุ่ม การจัดการโปรเจกต์ ให้มากขึ้น

2. **ด้านเนื้อหาและองค์ความรู้** มีข้อเสนอแนะว่า เนื้อหาบางรายวิชายังมีความซ้ำซ้อนกับระดับปริญญาตรี และ ไม่สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน โดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษา ควรเน้นความรู้เชิงลึก และ ความทันสมัยให้มากขึ้น ทั้งในด้านวิชาชีพเฉพาะ เช่น การเงิน การประกันภัย และ เทคโนโลยีสมัยใหม่ ขณะเดียวกันยังเสนอให้มีการปรับปรุงสื่อการสอน ให้กระชับ เข้าใจง่าย และสอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

3. **ด้านภาษาและการสื่อสาร** บัณฑิตใหม่ มีข้อเสนอแนะให้เพิ่มการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยควรสอดแทรกตลอดหลักสูตร ไม่ใช่เฉพาะในรายวิชาภาษาอังกฤษหรือวิชาสัมมนาเท่านั้น และยังเสนอแนะให้ตั้งเป้าหมายทักษะภาษาอังกฤษให้ชัดเจน เช่น นักศึกษาควรมีทักษะถึงระดับดีในช่วงชั้นปีที่กำหนด และเสริมด้วยการฝึกการนำเสนอและการอธิบายอย่างมีระบบ

4. **ด้านอาจารย์และการจัดการ** มีข้อเสนอแนะให้อาจารย์ เพิ่มความใส่ใจ และความพร้อมในการตอบสนองต่อข้อสงสัยของนักศึกษาอย่างทันทั่วถึง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มจำนวนอาจารย์ให้เพียงพอต่อการดูแลนักศึกษา รวมถึง ปรับปรุงระบบการจัดการงานวิจัย โดยเฉพาะในเรื่อง การทวนสอบหัวข้อวิจัย หรือโปรเจกต์จบก่อนนำเสนอ เพื่อยกระดับคุณภาพของงานวิชาการ และการเรียนรู้เชิงลึกให้มากยิ่งขึ้น

5. **ด้านกิจกรรมเสริมและการเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน** บัณฑิตใหม่เสนอให้มีการแนะแนวทางอาชีพ ฝึกอบรม การใช้เครื่องมือ และการดูงานที่มากขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวกับผู้ประกอบการ เทคโนโลยีใหม่ และทักษะที่ใช้ได้จริง พร้อมทั้งมีการ ฝึกพูด ฝึกนำเสนองาน ฝึกสัมภาษณ์งาน และทำงานกลุ่มแบบสุ่มคน เพื่อเตรียมรับมือกับการทำงานจริง

6. **ด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยรวม** บัณฑิตใหม่มีความคาดหวังให้มีการพัฒนาหลักสูตรให้ยืดหยุ่นขึ้น เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เลือกเรียนตามความสนใจ มีความทันสมัย ทันต่อเทคโนโลยี และตอบโจทย์ตลาดแรงงาน ทั้งยังแนะนำให้ปรับปรุงเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง และจัดหาเครื่องมือหรืออุปกรณ์การทดลอง ให้เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ข้อมูลปี การศึกษา 2566 – 2567) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม ทั้งการประเมินคุณภาพของหลักสูตร ในมิติต่าง ๆ ด้านการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ความรู้และทักษะที่ได้รับ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการ พัฒนาหลักสูตร สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

ตารางที่ 10 ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ คณะเศรษฐศาสตร์ ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การเรียนรู้

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	Std.	แปลผล (N=85)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดมีความชัดเจนและง่ายต่อความเข้าใจ	32.63	41.91	20.69	3.45	1.33	4.01	0.89	มาก
2. ระดับของผลการเรียนรู้ที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา	31.56	42.44	19.63	5.84	0.53	3.99	0.89	มาก
3. การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสมเพียงใด	31.33	46.99	14.46	4.82	2.41	4.00	0.93	มาก

หลักสูตร

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4. หลักสูตรใช้วิธีการสอนแบบใดที่ท่านชอบและสนใจที่จะเรียนรู้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
4.1 การบรรยาย	46	55.42
4.2 การสาธิต	48	57.83
4.3 การอภิปราย	23	27.71
4.4 การใช้ข้อคำถาม ถาม - ตอบ ในชั้นเรียน	25	30.12
4.5 การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง	30	36.14
4.6 การทำโครงการในหัวข้อที่สนใจ	26	31.33
4.7 การศึกษาดูงานสถานที่จริง	58	69.88
4.8 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์	24	28.92
4.9 การใช้ปัญหาในการหาคำตอบ	22	26.51

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4.10 การลงมือปฏิบัติจริง	57	68.67
4.11 การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม	29	34.94
4.12 การใช้สื่อและเทคโนโลยี	31	37.35
4.13 อื่น ๆ	2	2.41
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรดำเนินการก่อนสำเร็จการศึกษา (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
5.1 没有时间จำเป็นต้องจัดอบรมเพิ่มเติม	12	14.46
5.2 การแนะนำแหล่งงาน	58	69.88
5.3 การเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว	32	38.55
5.4 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขัน บรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ	32	38.55
5.5 การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบ ประกอบวิชาชีพ	37	44.58
5.6 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน	52	62.65
5.7 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ	43	51.81
6. จุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของหลักสูตร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
6.1 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน	54	65.06
6.2 คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ	55	66.27
6.3 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง	48	57.83
6.4 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ	35	42.17
7. ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้ดี มากถึงร้อยละ 77.11		
8. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรจำเป็นต้องมี เพื่อใช้ในการทำงาน ได้แก่		
8.1 ด้านคอมพิวเตอร์	13	15.66
8.2 ด้านภาษา	14	16.87
8.3 ด้านความรู้	7	8.43
8.4 ด้านทักษะ	8	9.64
9. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น		
ความรู้และทักษะเรื่องการเรียนรู้/ใฝ่รู้	35	42.17

จากตาราง ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ **คณะเศรษฐศาสตร์ ทุกหลักสูตร** ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สรุปได้ว่า

ผลการเรียนรู้และการจัดการหลักสูตร บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ของหลักสูตรในระดับมาก โดยผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด (PLO) มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.01 ขณะที่ระดับผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับเมื่อจบการศึกษาก็อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.99 นอกจากนี้บัณฑิตยังเห็นว่าการจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00 สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรมีความสอดคล้องทั้งในเชิงโครงสร้างและกระบวนการเรียนรู้ โดยสามารถกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ชัดเจน ถ่ายทอดได้ตรงประเด็น และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเป้าหมายของการศึกษาได้อย่างมีทิศทาง อีกทั้งยังแสดงถึงความต่อเนื่องและเป็นระบบของการจัดโปรแกรมในแต่ละภาคการศึกษา ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะอย่างเป็นลำดับขั้น ส่งผลให้บัณฑิตสามารถบรรลุผลการเรียนรู้ตามที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และการประยุกต์ใช้ในการทำงานจริง

รูปแบบการเรียนการสอนที่บัณฑิตสนใจ บัณฑิตให้ความสนใจต่อวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการศึกษาดูงานสถานที่จริงมากที่สุดถึง ร้อยละ 69.88 รองลงมา คือ การลงมือปฏิบัติจริง ร้อยละ 68.67 การสาธิต ร้อยละ 57.83 การบรรยาย ร้อยละ 55.42 และ การใช้สื่อและเทคโนโลยี ร้อยละ 37.35 ตามลำดับ ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าบัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง และการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในกระบวนการเรียนรู้มากกว่าการรับฟังทฤษฎีเพียงอย่างเดียว วิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ "เห็นจริง - ทำจริง" เช่น การศึกษาดูงานและการลงมือปฏิบัติ จึงมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และการเตรียมความพร้อมสู่การทำงานอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นทิศทางสำคัญที่หลักสูตรควรนำไปปรับใช้และส่งเสริมให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรมี บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมที่เตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่การทำงานจริง โดยกิจกรรมที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด ได้แก่ การแนะนำแหล่งงาน ร้อยละ 69.88 รองลงมา การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน ร้อยละ 62.65 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ ร้อยละ 51.81 และ การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบประกอบวิชาชีพ ร้อยละ 44.58 เป็นต้น ซึ่งสะท้อนว่าบัณฑิตใหม่มีความคาดหวังที่ต้องการให้หลักสูตรมีบทบาทในการส่งเสริมทักษะที่หลากหลาย ทั้งด้านการสมัครงาน การประกอบอาชีพอิสระ และการเตรียมตัวสอบวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจและความพร้อมสู่การทำงานในโลกจริงอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตร จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตรที่บัณฑิตมองว่าเป็นจุดแข็งของหลักสูตรมากที่สุด ได้แก่ คณาจารย์มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ร้อยละ 66.27 รองลงมา รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน ร้อยละ 65.06 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง ร้อยละ 57.83 และ การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละ 42.17 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีความเข้มแข็งทั้งในด้านบุคลากร เนื้อหาวิชา และแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์โลกการทำงาน โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะเชิงปฏิบัติและส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งในฐานะผู้ปฏิบัติงานและผู้ประกอบการในอนาคต

ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้เป็นอย่างดี มากถึง ร้อยละ 77.11

ความรู้และทักษะที่หลักสูตรจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการทำงาน บัณฑิตใหม่เห็นว่าหลักสูตรให้ความรู้และทักษะที่เพียงพอต่อการทำงาน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมในประเด็นสำคัญ ดังนี้

- ด้านคอมพิวเตอร์และโปรแกรม บัณฑิตใหม่มีความเห็นว่าควรเพิ่มการเรียนรู้ทักษะการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐาน เช่น Excel, Word รวมถึงโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลและการเขียนโค้ด เช่น Power BI, Python ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการทำงานในยุคดิจิทัล

- ด้านภาษา บัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษ เป็นภาษาหลักที่บัณฑิตเห็นว่าควรเสริมสร้างให้แข็งแรงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน เพื่อใช้สื่อสารในงานจริง นอกจากนี้มีการเสนอแนะให้เพิ่มทักษะด้านภาษาจีนควบคู่ด้วย เพื่อให้แข่งขันได้ในตลาดแรงงานที่เปิดกว้างระดับภูมิภาค

- ด้านความรู้ บัณฑิตใหม่เสนอว่า ควรเพิ่มเพิ่มเติมองค์ความรู้เฉพาะทางที่หลากหลายและทันสมัย เช่น ความรู้ด้านบัญชี เศรษฐศาสตร์ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขา เพื่อเสริมความสามารถในการประยุกต์ใช้ในงานจริง

- ด้านทักษะ บัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับเรื่อง Soft Skills ได้แก่ การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และความเข้าใจในบริบทของการทำงานจริง รวมถึงทักษะด้านบัญชีและการบริหารจัดการ ซึ่งช่วยเสริมความพร้อมในการปฏิบัติงานในทุกบทบาทหน้าที่

ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อให้บัณฑิตใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น คือ การมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและใฝ่รู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน มากถึงร้อยละ 42.17

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตร จากผลการเก็บแบบสำรวจความพึงพอใจขอบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านการเรียนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ บัณฑิตใหม่เสนอให้พัฒนาการเรียนการสอนให้เน้นการลงมือปฏิบัติมากขึ้น และเพิ่มโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง รวมถึงเสนอแนะให้มีการปรับวิธีประเมินผล เช่น การให้คะแนนรายบุคคลในงานกลุ่ม และส่งเสริมการทำกิจกรรมหลากหลาย เช่น การออกนอกสถานที่ หรือการเรียนรู้ผ่านการทำงานจริง เพื่อให้เห็นภาพรวมและนำไปปรับใช้ได้ตรงกับบริบทของตนเอง

2. ด้านเนื้อหาและองค์ความรู้ มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงเนื้อหาให้มีความทันสมัย และสามารถนำไปใช้ได้จริงในหลากหลายสายงาน โดยเฉพาะวิชาที่เกี่ยวกับการบัญชี การประกันภัย และทักษะเศรษฐกิจยุคใหม่ พร้อมแนะนำให้ลดความซ้ำซ้อนกับรายวิชาระดับปริญญาตรี และเพิ่มเนื้อหาที่สามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้หลักสูตรมีความหลากหลายและยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น

3. ด้านภาษาและการสื่อสาร บัณฑิตใหม่ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ อย่างยิ่ง โดยเฉพาะภาษาอังกฤษและภาษาจีน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในโลกของการทำงาน เสนอให้มีการเพิ่มวิชา ภาษาจีนเป็นรายวิชาบังคับในบางระดับ รวมทั้งส่งเสริมการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ไม่เพียงในเชิงวิชาการ แต่รวมถึงทักษะการสื่อสาร การนำเสนอ และการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

4. ด้านอาจารย์และการจัดการ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพของคณาจารย์ ทั้งใน ด้านความใส่ใจ ความทันสมัยของการสอน และจำนวนอาจารย์ที่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา เพื่อให้สามารถดูแล และให้คำปรึกษาได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียน เช่น การให้เห็นภาพ การทำงานจริง และการจัดการระบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการทำงานเป็นทีม

5. ด้านกิจกรรมเสริมและการเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน บัณฑิตใหม่เสนอให้เพิ่มกิจกรรม ที่ช่วยเตรียมความพร้อมสำหรับการทำงานจริง เช่น การแนะแนวอาชีพ การฝึกสัมภาษณ์ การจัดกิจกรรมฝึก ปฏิบัตินอกสถานที่ หรือการเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริง เพื่อเพิ่มความมั่นใจในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน รวมถึง สนับสนุนการคิดนอกกรอบและการพัฒนาตนเองอย่างรอบด้าน

6. ด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยรวม บัณฑิตใหม่มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาหลักสูตรใน ภาพรวมระดับมาก แต่ยังมีข้อเสนอให้ปรับเนื้อหาวิชาให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคม และตลาดแรงงาน ตลอดจนการส่งเสริมมุมมองใหม่ ๆ ที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ในวิชาชีพหลากหลาย และเปิด โอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงควบคู่ไปกับองค์ความรู้ในห้องเรียน

: คณะพัฒนาการท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ข้อมูลปี การศึกษา 2566 – 2567) คณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม ทั้งการประเมินคุณภาพของ หลักสูตรในมิติต่าง ๆ ด้านการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ความรู้และทักษะที่ได้รับ ตลอดจนข้อเสนอแนะใน การพัฒนาหลักสูตร สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

ตารางที่ 11 ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ คณะพัฒนาการท่องเที่ยว ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพ หลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การเรียนรู้

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	Std.	แปลผล (N=146)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดมี ความชัดเจนและง่ายต่อความเข้าใจ	37.63	49.19	12.15	0.88	0.15	4.23	0.70	มาก
2. ระดับของผลการเรียนรู้ที่ได้รับเมื่อ สำเร็จการศึกษา	39.18	46.78	13.16	0.88	-	4.24	0.71	มาก
3. การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละ ภาคการศึกษามีความเหมาะสมเพียงใด	38.40	40.00	20.00	0.80	0.80	4.14	0.82	มาก

หลักสูตร

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4. หลักสูตรใช้วิธีการสอนแบบใดที่ท่านชอบและสนใจที่จะเรียนรู้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
4.1 การบรรยาย	48	38.40
4.2 การสาธิต	73	58.40
4.3 การอภิปราย	28	22.40
4.4 การใช้ข้อคำถาม ถาม - ตอบ ในชั้นเรียน	41	32.80
4.5 การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง	48	38.40
4.6 การทำโครงการในหัวข้อที่สนใจ	32	25.60
4.7 การศึกษาดูงานสถานที่จริง	111	88.80
4.8 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์	55	44.00
4.9 การใช้ปัญหาในการหาคำตอบ	35	28.00
4.10 การลงมือปฏิบัติจริง	107	85.60

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4.11 การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม	57	45.60
4.12 การใช้สื่อและเทคโนโลยี	78	62.40
4.13 อื่น ๆ	2	1.60
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรดำเนินการก่อนสำเร็จการศึกษา (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
5.1 ไม่มีความจำเป็นต้องจัดอบรมเพิ่มเติม	13	10.40
5.2 การแนะนำแหล่งงาน	86	68.80
5.3 การเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว	64	51.20
5.4 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขัน บรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ	55	44.00
5.5 การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบ ประกอบวิชาชีพ	61	48.80
5.6 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน	79	63.20
5.7 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ	78	62.40
6. จุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของหลักสูตร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
6.1 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน	85	68.00
6.2 คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ	96	76.80
6.3 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง	85	68.00
6.4 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ	60	48.00
7. ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้ดี มากถึงร้อยละ 71.20		
8. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรจำเป็นต้องมี เพื่อใช้ในการทำงาน ได้แก่		
8.1 ด้านคอมพิวเตอร์	20	16.00
8.2 ด้านภาษา	31	24.80
8.3 ด้านความรู้	8	6.40
8.4 ด้านทักษะ	18	14.40
9. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น		
ความรู้และทักษะเรื่องการเรียนรู้/ใฝ่รู้	48	38.40

จากตาราง ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ **คณะพัฒนาการท่องเที่ยว** ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สรุปได้ว่า

ผลการเรียนรู้และการจัดการหลักสูตร บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ของหลักสูตรในระดับมาก โดยผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด (PLO) มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.23 ขณะที่ระดับผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับเมื่อจบการศึกษาก็อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.24 นอกจากนี้ บัณฑิตยังเห็นว่าการจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.14 สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และทักษะได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้ผู้เรียนสามารถบรรลุตามเป้าหมายการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง

รูปแบบการเรียนการสอนที่บัณฑิตสนใจ บัณฑิตให้ความสนใจต่อวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการเรียน การศึกษาดูงานสถานที่จริงมากที่สุดถึง ร้อยละ 88.80 รองลงมา คือ การลงมือปฏิบัติจริง ร้อยละ 85.60 การใช้สื่อ และเทคโนโลยี ร้อยละ 62.40 การสาธิต ร้อยละ 58.40 และ การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม ร้อยละ 45.60 เป็นต้น ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า บัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การปฏิบัติ และการดูงาน นอกสถานที่ พร้อมเปิดรับการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งการใช้เทคโนโลยีและการทำงานร่วมกัน ซึ่งล้วนเป็นพื้นฐาน สำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรมี บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมที่เตรียมความพร้อมก่อน เข้าสู่การทำงานจริง โดยกิจกรรมที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด ได้แก่ การแนะนำแหล่งงาน ร้อยละ 68.80 รองลงมา การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน ร้อยละ 63.20 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ ร้อยละ 62.40 และการเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว ร้อยละ 51.20 เป็นต้น ซึ่งสะท้อนว่าบัณฑิตใหม่ต้องการ ให้หลักสูตรจัดกิจกรรมที่ช่วยเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่การทำงานจริง เช่น การแนะนำแหล่งงาน การเตรียม สัมภาษณ์ การเขียนใบสมัคร และการส่งเสริมอาชีพอิสระ สะท้อนถึงความคาดหวังในการได้รับแนะนำอาชีพและ ทักษะจำเป็นต่อการประกอบอาชีพในอนาคต

จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตร จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตรที่บัณฑิตมองว่าเป็น จุดแข็งของหลักสูตรมากที่สุด ได้แก่ คณาจารย์มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ร้อยละ 76.80 รองลงมา รายวิชาที่ น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน และการจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง ร้อยละ 68.00 และการจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละ 48.00 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีความ เข้มแข็งด้านวิชาการ และเน้นสร้างบัณฑิตที่พร้อมปฏิบัติงานจริงในโลกอาชีพ

ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมี ความสามารถในการทำงานได้เป็นอย่างดี มากถึง ร้อยละ 71.20

ความรู้และทักษะที่หลักสูตรจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการทำงาน บัณฑิตใหม่เห็นว่าหลักสูตรให้ความรู้และทักษะที่เพียงพอต่อการทำงาน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมในประเด็นสำคัญ ดังนี้

- **ด้านคอมพิวเตอร์และโปรแกรม** บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่าหลักสูตรควรเพิ่มการเรียนรู้และการฝึกใช้โปรแกรมพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงานจริง โดยเฉพาะโปรแกรมในกลุ่ม Microsoft Office เช่น Excel, Word และ PowerPoint เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในงานเอกสาร การคำนวณ การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอ อีกทั้งยังช่วยเพิ่มทักษะด้านไอทีที่จำเป็นในทุกสายอาชีพ รวมถึงรองรับการใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น ChatGPT หรือโปรแกรมสำหรับงานวิจัยในอนาคต

- **ด้านภาษา** บัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก และเสนอให้หลักสูตรควรเสริมในด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน และการสื่อสารทางวิชาชีพ และยังเสนอให้มีการเรียนการสอนภาษาที่สามเพิ่มเติม เช่น ภาษาจีน ญี่ปุ่น หรือภาษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมหรือการทำงาน เพื่อรองรับการแข่งขันในระดับนานาชาติและเพิ่มโอกาสการจ้างงานในองค์กรต่างประเทศ

- **ด้านความรู้** บัณฑิตใหม่เสนอว่า ควรเสริมเนื้อหาความรู้พื้นฐานรอบตัวที่เกี่ยวข้องกับการทำงานจริง เช่น ความรู้เกี่ยวกับการทำโครงการ งานวิจัย (R&D) และทักษะที่ใช้ในสถานการณ์จริงของวิชาชีพ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้จริงหลังสำเร็จการศึกษา อีกทั้งควรส่งเสริมการบูรณาการองค์ความรู้จากหลากหลายศาสตร์ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน

- **ด้านทักษะ** ด้านทักษะชีวิตและทักษะวิชาชีพ บัณฑิตให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการปรับตัว การเข้าสังคม การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การจัดการอารมณ์ และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ทั้งนี้ ทักษะเหล่านี้จำเป็นอย่างยิ่งต่อการทำงานในสถานการณ์จริง และควรได้รับการฝึกฝนผ่านกิจกรรมปฏิบัติจริง หรือการจำลองสถานการณ์ในหลักสูตร

ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อให้บัณฑิตใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น คือ การมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและใฝ่รู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน มากถึงร้อยละ 38.40

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตร จากผลการเก็บแบบสำรวจความพึงพอใจขอบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร คณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. **ด้านการเรียนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนรู้** บัณฑิตใหม่มีข้อเสนอแนะให้เน้นการเรียนการสอนแบบปฏิบัติจริงมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น การจำลองสถานการณ์ การลงพื้นที่ศึกษาในบริบทจริง การออกฝึกงาน และการทดลองหน่วยงาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสายงาน และแนวทางอาชีพได้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอให้มีกิจกรรมร่วมกับศิษย์เก่า และชาวต่างชาติ เพื่อเปิดโลกทัศน์ และเสริมสร้างทักษะด้านการสื่อสารและประสบการณ์ตรงจากภาคสนาม

2. **ด้านเนื้อหาและองค์ความรู้** มีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเนื้อหาที่ตอบโจทย์การทำงานจริงมากขึ้น เช่น ความรู้รอบตัว จิตวิทยาในการทำงาน ทักษะการประเมินผู้คน และการคิดวิเคราะห์ปัญหา รวมถึงการปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับยุคสมัย มีความทันสมัย และตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะการบูรณาการความรู้หลากหลายสาขา

3. ด้านภาษาและการสื่อสาร บัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะทักษะการพูดและการสื่อสารอย่างเป็นธรรมชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงานจริง โดยเสนอให้มีการฝึกสนทนา การนำเสนอ การเสนองานเป็นภาษาอังกฤษ และจัดกิจกรรมภาษาต่างประเทศให้มากขึ้นในทุกระดับ นอกจากนี้ยังมีการเสนอให้ เพิ่มภาษาเกาหลี ญี่ปุ่น หรือภาษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพในอนาคต

4. ด้านอาจารย์และการจัดการ มีข้อเสนอแนะให้จัดการเรียนการสอนในลักษณะที่ตอบโจทย์การเรียนรู้ของนักศึกษาให้มากขึ้น พร้อมเน้นการให้คำแนะนำที่ชัดเจนและสนับสนุนการกล้าแสดงออกทางความคิด รวมถึงการเปิดโอกาสให้นักศึกษาหลักสูตรเทียบโอนได้รับการฝึกงาน และเข้าร่วมกิจกรรมเช่นเดียวกับนักศึกษาในหลักสูตรปกติ

5. ด้านกิจกรรมเสริมและการเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน บัณฑิตใหม่มีข้อเสนอให้จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมนักศึกษาก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน เช่น กิจกรรมแนะแนวอาชีพ กิจกรรมร่วมกับศิษย์เก่า การสัมมนาทางวิชาการ การเข้าร่วมประชุมวิชาการ และการตีพิมพ์ผลงานวิจัย รวมถึงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเสริมสร้างทักษะทางวิชาชีพ

6. ด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยรวม บัณฑิตใหม่มีข้อเสนอแนะในภาพรวม คือต้องการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน รวมถึงการเน้น Soft Skills และ Digital Skills เช่น ความสามารถด้านเทคโนโลยี การคิดสร้างสรรค์ การบริหารเวลา และการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรแบบยืดหยุ่น สำหรับนักศึกษากลุ่มต่าง ๆ เพื่อสร้างโอกาสและความเท่าเทียมทางการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ข้อมูลปี การศึกษา 2566 – 2567) คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม ทั้งการประเมินคุณภาพของหลักสูตรใน มิติต่าง ๆ ด้านการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ความรู้และทักษะที่ได้รับ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการพัฒนา หลักสูตร สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

ตารางที่ 12 ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ คณะศิลปศาสตร์ ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การเรียนรู้

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	Std.	แปลผล (N=186)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดมี ความชัดเจนและง่ายต่อความเข้าใจ	33.12	40.76	23.18	2.46	0.48	4.04	0.84	มาก
2. ระดับของผลการเรียนรู้ที่ได้รับเมื่อ สำเร็จการศึกษา	33.71	41.61	21.9	2.46	0.32	4.06	0.82	มาก
3. การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละ ภาคการศึกษามีความเหมาะสมเพียงใด	27.32	44.88	24.88	1.46	1.46	3.95	0.84	มาก

หลักสูตร

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4. หลักสูตรใช้วิธีการสอนแบบใดที่ท่านชอบและสนใจที่จะเรียนรู้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
4.1 การบรรยาย	90	43.90
4.2 การสาธิต	126	61.46
4.3 การอภิปราย	49	23.90
4.4 การใช้ข้อคำถาม ถาม - ตอบ ในชั้นเรียน	60	29.27
4.5 การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง	91	44.39
4.6 การทำโครงการในหัวข้อที่สนใจ	68	33.17
4.7 การศึกษาดูงานสถานที่จริง	156	76.10
4.8 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์	100	48.78
4.9 การใช้ปัญหาในการหาคำตอบ	57	27.80
4.10 การลงมือปฏิบัติจริง	166	80.98

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4.11 การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม	77	37.56
4.12 การใช้สื่อและเทคโนโลยี	110	53.66
4.13 อื่น ๆ	3	1.46
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรดำเนินการก่อนสำเร็จการศึกษา (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
5.1 ไม่มีความจำเป็นต้องจัดอบรมเพิ่มเติม	32	15.61
5.2 การแนะนำแหล่งงาน	148	72.20
5.3 การเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว	102	49.76
5.4 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขัน บรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ	90	43.90
5.5 การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบ ประกอบวิชาชีพ	100	48.78
5.6 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน	146	71.22
5.7 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ	126	61.46
6. จุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของหลักสูตร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
6.1 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน	142	69.27
6.2 คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ	144	70.24
6.3 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง	125	60.98
6.4 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ	89	43.41
7. ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้ดี มากถึงร้อยละ 72.68		
8. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรจำเป็นต้องมี เพื่อใช้ในการทำงาน ได้แก่		
8.1 ด้านคอมพิวเตอร์	36	17.56
8.2 ด้านภาษา	33	16.10
8.3 ด้านความรู้	16	7.80
8.4 ด้านทักษะ	32	15.61
9. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น		
ความรู้และทักษะเรื่องการเรียนรู้/ใฝ่รู้	99	48.29

จากตาราง ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ **คณะศิลปศาสตร์** ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สรุปได้ว่า

ผลการเรียนรู้และการจัดการหลักสูตร บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ของหลักสูตรในระดับมาก โดยผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด (PLO) มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04 ขณะที่ระดับผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับเมื่อจบการศึกษาก็อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.06 นอกจากนี้บัณฑิตยังเห็นว่าการจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรมีความชัดเจนในเป้าหมายการเรียนรู้ และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีระบบ โดยผู้เรียนรับรู้และบรรลุผลตามที่หลักสูตรตั้งไว้ได้จริง อีกทั้งยังเห็นว่าการจัดโปรแกรมในแต่ละภาคการศึกษาเหมาะสม สอดคล้องกับความต่อเนื่องของการเรียนรู้ ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้และทักษะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รูปแบบการเรียนการสอนที่บัณฑิตสนใจ บัณฑิตให้ความสนใจต่อวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงมากที่สุดถึง ร้อยละ 80.98 รองลงมา คือ การศึกษาดูงานสถานที่จริง ร้อยละ 76.10 การสาธิต ร้อยละ 61.46 การใช้สื่อและเทคโนโลยี ร้อยละ 53.66 และ การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์ ร้อยละ 48.78 เป็นต้น ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าบัณฑิตให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทของการทำงาน มากกว่าการเรียนรู้ในรูปแบบทฤษฎีเพียงอย่างเดียว ซึ่งบ่งชี้ว่าหลักสูตรควรเน้นการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดลอง ลงมือทำ และสัมผัสประสบการณ์จริง เพื่อเสริมสร้างทักษะและความพร้อมในการประกอบอาชีพในโลกแห่งการทำงานที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรมี บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมที่เตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่การทำงานจริง โดยกิจกรรมที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด ได้แก่ การแนะนำแหล่งงาน ร้อยละ 72.20 รองลงมา การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน ร้อยละ 71.22 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ ร้อยละ 61.46 และการเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว ร้อยละ 49.76 เป็นต้น ซึ่งสะท้อนว่าบัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านการสมัครงาน การสัมภาษณ์ และการวางแผนอาชีพในอนาคต เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจและศักยภาพในการเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตร จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตรที่บัณฑิตมองว่าเป็นจุดแข็งของหลักสูตรมากที่สุด ได้แก่ คณาจารย์มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ร้อยละ 70.24 รองลงมา รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน ร้อยละ 69.27 และการจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง ร้อยละ 60.98 และการจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละ 43.41 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีความโดดเด่นทั้งในด้านคุณภาพของบุคลากร เนื้อหาวิชา และแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับการประกอบอาชีพและภาคปฏิบัติได้อย่างชัดเจน

ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้นักศึกษามีความสามารถในการทำงานได้เป็นอย่างดี มากถึง ร้อยละ 72.68

ความรู้และทักษะที่หลักสูตรจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการทำงาน บัณฑิตใหม่เห็นว่าหลักสูตรให้ความรู้และทักษะที่เพียงพอต่อการทำงาน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมในประเด็นสำคัญ ดังนี้

- **ด้านคอมพิวเตอร์และโปรแกรม** บัณฑิตส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการใช้โปรแกรมที่จำเป็นในการทำงาน เช่น Microsoft Excel, Word, PowerPoint รวมถึงโปรแกรมสร้างสร้งงานด้านสื่อ เช่น Adobe Photoshop (Ps), Premiere Pro (Pr), Illustrator (Ai) และโปรแกรมด้านวิดีโอ/ภาพ เช่น Vmix, Sony Vegas โดยต้องการให้มีการสอนที่ลึกกว่าระดับพื้นฐาน และสามารถนำไปใช้ได้จริงในองค์กรหรือการประกอบอาชีพเฉพาะทาง

- **ด้านภาษา** บัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก เสนอแนะว่าควรเสริมทักษะทั้งด้าน Speaking, Listening, Writing เพิ่มเติม นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอให้เพิ่มการเรียนรู้ “ภาษาที่สาม” เช่น ภาษาจีน เกาหลี ฝรั่งเศส เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการทำงาน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- **ด้านความรู้** บัณฑิตใหม่เสนอว่า ควรเพิ่มเนื้อหาในหลักสูตรที่ตอบโจทย์กับความรู้อย่างเฉพาะทาง และ ความรู้ที่สามารถนำไปใช้จริงในสายงาน โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับอาชีพเบื้องต้น เทรนด์วิชาชีพที่เปลี่ยนแปลงเร็ว และเรื่องที่น่าสนใจในสาขาที่เรียน

- **ด้านทักษะ** บัณฑิตใหม่เสนอแนะ ให้หลักสูตรควรเพิ่มเติมทักษะการสื่อสาร การพูด-ฟัง-เขียน การเข้าสังคม รวมถึง Soft skills ที่จำเป็น เช่น การแก้ไขปัญหา การทำงานเป็นทีม การตัดสินใจ และ ทักษะปฏิบัติจริงในสายงานเฉพาะ เช่น การทำ production, การเขียนบท, การมิกซ์เสียง, การเล่าเรื่อง หรือแม้แต่ทักษะด้านการเขียนโปรแกรมและตัดต่อวิดีโอ

ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อให้บัณฑิตใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น คือ การมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและใฝ่รู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน มากถึงร้อยละ 48.29

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตร จากผลการเก็บแบบสำรวจความพึงพอใจขอบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. **ด้านการเรียนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนรู้** บัณฑิตใหม่เสนอให้เพิ่มสัดส่วนของการเรียนภาคปฏิบัติมากขึ้น และลดภาคทฤษฎีลง โดยเฉพาะในรายวิชาสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการทำงานจริง เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ การผลิตสื่อ และวิชาที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ อีกทั้งควรมีการพานักศึกษาออกไปเรียนรู้นอกสถานที่ และลงมือปฏิบัติงานจริงในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับการทำงานจริง เพื่อเพิ่มความเข้าใจและประสบการณ์ตรง

2. **ด้านเนื้อหาและองค์ความรู้** มีข้อเสนอแนะให้พัฒนารายวิชาให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับบริบทโลกปัจจุบัน เช่น การตลาดดิจิทัล การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดการการเงิน การใช้โปรแกรมเฉพาะทาง รวมถึงควรปรับเนื้อหาวิชาให้เจาะลึกมากขึ้น และลดวิชาที่ไม่จำเป็นหรือซ้ำซ้อน เพื่อให้การเรียนรู้มีความเข้มข้น และเกิดประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อยอด

3. ด้านภาษาและการสื่อสาร บัณฑิตใหม่ให้เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ และเสนอให้มีการใช้ภาษาที่สาม เช่น ภาษาจีนหรือเกาหลี ในรูปแบบที่เน้นการสื่อสารจริง ทั้งการพูด การฟัง และการโต้ตอบ เช่น ผ่านการเชิญวิทยากรเจ้าของภาษา การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยน และจำลองสถานการณ์ในการใช้ภาษาในบริบทการทำงาน

4. ด้านอาจารย์และการจัดการ มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงด้านการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ เช่น การให้ความใส่ใจนักศึกษา การมีแผนการสอนที่ชัดเจน การไม่ปล่อยให้นักศึกษาทำงานกลุ่มโดยไม่มี การแบ่งงานที่เป็นธรรม ตลอดจนการเพิ่มจำนวนอาจารย์ให้เพียงพอ และส่งเสริมให้อาจารย์เป็นที่ปรึกษาที่เข้าถึง ได้ง่ายและเป็นกันเอง

5. ด้านกิจกรรมเสริมและการเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน บัณฑิตใหม่เสนอให้เพิ่มกิจกรรม ที่ช่วยเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน เช่น การจัดอบรมด้านภาษา การใช้ซอฟต์แวร์ Excel หรือ Adobe การฝึกพูดในสถานการณ์จริง การแนะแนวอาชีพ การทำงานเสมือนจริง และการเสริมทักษะอ่อน (soft skills) ที่จำเป็นในยุคปัจจุบัน

6. ด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยรวม บัณฑิตใหม่มีข้อเสนอแนะให้หลักสูตร พัฒนาการเรียนการสอน ให้สามารถใช้ได้จริงในชีวิตและงาน เช่น การสอดแทรกหลักสูตรเฉพาะด้านที่ทันสมัย การเชิญวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญภายนอก หรืออาจารย์ต่างชาติเข้ามาร่วมสอน และเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง รวมถึงส่งเสริมให้นักศึกษาค้นพบตัวเองจาก กระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ข้อมูลปี การศึกษา 2566 – 2567) คณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม ทั้งการประเมินคุณภาพ ของหลักสูตรในมิติต่าง ๆ ด้านการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ความรู้และทักษะที่ได้รับ ตลอดจน ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

ตารางที่ 13 ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ คณะสารสนเทศและการสื่อสาร ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การเรียนรู้

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	Std.	แปลผล (N=183)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดมีความชัดเจนและง่ายต่อความเข้าใจ	25.77	46.39	5.85	1.90	0.08	3.96	0.77	มาก
2. ระดับของผลการเรียนรู้ที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา	26.09	48.61	23.31	1.90	0.08	3.99	0.76	มาก
3. การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสมเพียงใด	21.23	44.52	29.45	3.42	1.37	3.81	0.85	มาก

หลักสูตร

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4. หลักสูตรใช้วิธีการสอนแบบใดที่ท่านชอบและสนใจที่จะเรียนรู้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
4.1 การบรรยาย	47	32.19
4.2 การสาธิต	96	65.75
4.3 การอภิปราย	25	17.12
4.4 การใช้ข้อคำถาม ถาม - ตอบ ในชั้นเรียน	27	18.49
4.5 การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง	52	35.62
4.6 การทำโครงการในหัวข้อที่สนใจ	46	31.51
4.7 การศึกษาดูงานสถานที่จริง	100	68.49
4.8 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์	76	52.05
4.9 การใช้ปัญหาในการหาคำตอบ	32	21.92

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4.10 การลงมือปฏิบัติจริง	122	83.56
4.11 การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม	64	43.84
4.12 การใช้สื่อและเทคโนโลยี	85	58.22
4.13 อื่น ๆ	3	2.05
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรดำเนินการก่อนสำเร็จการศึกษา (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
5.1 ไม่มีความจำเป็นต้องจัดอบรมเพิ่มเติม	33	22.60
5.2 การแนะนำแหล่งงาน	89	60.96
5.3 การเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว	68	46.58
5.4 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขัน บรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ	52	35.62
5.5 การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบ ประกอบวิชาชีพ	58	39.73
5.6 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน	91	62.33
5.7 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ	88	60.27
6. จุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของหลักสูตร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
6.1 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน	102	69.86
6.2 คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ	80	54.79
6.3 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง	86	58.90
6.4 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ	50	34.25
7. ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้ดี มากถึงร้อยละ 71.92		
8. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรจำเป็นต้องมี เพื่อใช้ในการทำงาน ได้แก่		
8.1 ด้านคอมพิวเตอร์	25	17.12
8.2 ด้านภาษา	22	15.07
8.3 ด้านความรู้	14	9.59
8.4 ด้านทักษะ	23	15.75
9. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น		
ความรู้และทักษะเรื่องการเรียนรู้/ใฝ่รู้	68	46.58

จากตาราง ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ คณะสารสนเทศและการสื่อสาร **ทุกหลักสูตร** ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สรุปได้ว่า

ผลการเรียนรู้และการจัดการหลักสูตร บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ของหลักสูตรในระดับมาก โดยผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด (PLO) มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.96 ขณะที่ระดับผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับเมื่อจบการศึกษาที่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.99 นอกจากนี้ บัณฑิตยังเห็นว่าการจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.81 สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรมีความชัดเจนทั้งในเชิงเป้าหมาย และการส่งมอบผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLO) พร้อมทั้งสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ และทักษะให้แก่บัณฑิตได้อย่างมีคุณภาพ ขณะเดียวกันก็มีการจัดโปรแกรมการศึกษาอย่างเป็นระบบ ซึ่งเอื้อต่อความสำเร็จของผู้เรียนในภาพรวม

รูปแบบการเรียนการสอนที่บัณฑิตสนใจ บัณฑิตให้ความสนใจต่อวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงมากที่สุดถึง ร้อยละ 83.56 รองลงมา คือ การศึกษาดูงานสถานที่จริง ร้อยละ 68.49 การสาธิต ร้อยละ 65.75 การใช้สื่อและเทคโนโลยี ร้อยละ 58.22 และ การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์ ร้อยละ 52.08 เป็นต้น ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าบัณฑิตให้ความสำคัญกับการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม ได้ฝึกทักษะจริง และสามารถเชื่อมโยงกับการทำงานได้โดยตรง อันเป็นแนวโน้มสำคัญที่หลักสูตรควรนำไปพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงานในอนาคต

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรมี บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมที่เตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่การทำงานจริง โดยกิจกรรมที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน ร้อยละ 62.33 รองลงมา การแนะนำแหล่งงาน ร้อยละ 60.96 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ ร้อยละ 60.27 และการเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว ร้อยละ 46.58 เป็นต้น ซึ่งสะท้อนว่าบัณฑิตใหม่มีความคาดหวังให้หลักสูตรจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมสู่โลกของการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการส่งเสริมทักษะการสมัครงาน การประกอบอาชีพอิสระ และการเข้าถึงแหล่งงานที่สอดคล้องกับศักยภาพและความรู้ของตนเอง ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในการมีงานทำ และประสบความสำเร็จในอาชีพอย่างยั่งยืน

จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตร จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตรที่บัณฑิตมองว่าเป็นจุดแข็งของหลักสูตรมากที่สุด ได้แก่ รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน ร้อยละ 69.86 รองลงมา การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง ร้อยละ 58.90 คณาจารย์ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ร้อยละ 54.79 และ การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละ 34.25 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีความโดดเด่นด้านความทันสมัยของเนื้อหา และการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริง ซึ่งช่วยเสริมสร้างทักษะและประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ทันทีในการทำงาน นอกจากนี้การมีคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญ และแนวทางการส่งเสริมให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ ยังช่วยเพิ่มมูลค่าและอัตลักษณ์ของหลักสูตรอย่างชัดเจน

ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้นักศึกษามีความสามารถในการทำงานได้เป็นอย่างดี มากถึง ร้อยละ 71.92

ความรู้และทักษะที่หลักสูตรจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการทำงาน บัณฑิตใหม่เห็นว่าหลักสูตรให้ความรู้และทักษะที่เพียงพอต่อการทำงาน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมในประเด็นสำคัญ ดังนี้

- **ด้านคอมพิวเตอร์และโปรแกรม** บัณฑิตใหม่ ต้องการให้หลักสูตรเน้นสอนโปรแกรมที่ใช้จริงในการทำงาน โดยเฉพาะกลุ่ม Adobe และ Microsoft Office พร้อมทั้งสอนในระดับลึกมากกว่าพื้นฐาน และอัปเดตโปรแกรมให้ทันสมัย สอดคล้องกับเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน

- **ด้านภาษา** บัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก โดยใช้เป็นภาษาหลักที่จำเป็นในการทำงาน มีการเสนอให้เพิ่มชั่วโมงเรียนและปรับรูปแบบการสอนให้เน้นการใช้งานจริง รวมถึงส่งเสริมการเรียนภาษาจีน หรือภาษาที่สามเพิ่มเติม

- **ด้านความรู้** บัณฑิตใหม่เสนอว่า ควรเสริมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงและโลกการทำงาน เช่น การเงิน การตลาด สิทธิแรงงาน และภาษี เพื่อเตรียมความพร้อมด้านองค์ความรู้ที่นำไปใช้ได้จริง

- **ด้านทักษะ** บัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนา Soft Skills เช่น การสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการปรับตัวในองค์กร พร้อมทั้งเน้นทักษะการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์เฉพาะทางให้มากขึ้น เพื่อให้พร้อมต่อการทำงานจริงในสายอาชีพ

ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อให้บัณฑิตใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น คือ การมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและใฝ่รู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน มากถึงร้อยละ 46.58

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตร จากผลการเก็บแบบสำรวจความพึงพอใจขอบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร คณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. **ด้านการเรียนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนรู้** บัณฑิตใหม่เสนอให้ปรับเวลาเรียนในแต่ละรายวิชาให้เพียงพอ และเหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องเรียนรู้ พร้อมทั้งลดสัดส่วนการเรียนการสอนแบบทฤษฎีที่เน้นการท่องจำ และเพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น การฝึกปฏิบัติจริง การศึกษาดูงาน และการลงพื้นที่จริง เพื่อส่งเสริมความเข้าใจเชิงลึก และเชื่อมโยงเนื้อหากับการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. **ด้านเนื้อหาและองค์ความรู้** มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรให้ทันสมัย และเจาะลึกในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพจริง เช่น การผลิตสื่อ การตัดต่อ และการแต่งภาพ รวมถึงควรเพิ่มเนื้อหาด้านมนุษยสัมพันธ์และทักษะชีวิต เพื่อเสริมศักยภาพให้บัณฑิตพร้อมรับมือกับการทำงานและการใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

3. **ด้านภาษาและการสื่อสาร** บัณฑิตใหม่เห็นว่าควรเพิ่มการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม เพื่อรองรับการทำงานในบริบทสากล รวมถึงการพัฒนาทักษะการสื่อสารในรูปแบบวิชาชีพที่บูรณาการกับรายวิชาหลักอย่างครบถ้วน

4. **ด้านอาจารย์และการจัดการ** มีข้อเสนอแนะให้เพิ่มจำนวนอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในทุกกลุ่มวิชา เพื่อให้ครอบคลุมและตอบโจทย์เนื้อหาหลักสูตร พร้อมทั้งปรับปรุงแบบการสอนให้เน้นการเรียนรู้เชิงลึก เข้าใจง่าย และตรงประเด็น มากกว่าการเร่งเนื้อหาเพื่อการสอบอย่างเดียว

5. **ด้านกิจกรรมเสริมและการเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน** บัณฑิตใหม่เสนอให้ ควรจัดเตรียมสถานที่ฝึกปฏิบัติและอุปกรณ์ที่ทันสมัยอย่างเพียงพอ รวมถึงเพิ่มกิจกรรมฝึกทักษะวิชาชีพที่สอดคล้องกับสายงานจริง เช่น การสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการ และการฝึกงานในสถานที่จริง เพื่อพัฒนาความพร้อมและประสบการณ์ตรงให้กับนักศึกษา

6. **ด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยรวม** บัณฑิตใหม่เสนอแนะให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่นและทันสมัย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของตลาดแรงงานในยุคปัจจุบันและอนาคต โดยควรมีการจัดโครงสร้างหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนสาขาย่อยหรือวิชาเฉพาะทางตั้งแต่ปีแรก เพื่อส่งเสริมความหลากหลาย และความลึกซึ้งในความรู้ตามความสนใจและเป้าหมายการประกอบอาชีพของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ควรเพิ่มจำนวนวิชาเลือกและหลักสูตรเสริมที่ครอบคลุมทักษะใหม่ ๆ ทั้งด้านเทคโนโลยีดิจิทัล soft skills และทักษะวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งเน้นการบูรณาการองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการอย่างเหมาะสม อีกทั้งควรมีการปรับปรุงและอัปเดตเนื้อหาวิชาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี สังคม และเศรษฐกิจในโลกยุคใหม่ รวมถึงส่งเสริมการใช้สื่อและเทคนิคการสอนที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาสามารถแข่งขันในระดับสากลได้อย่างมั่นใจ

: คณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ข้อมูลปี การศึกษา 2566 – 2567) คณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม ทั้งการ ประเมินคุณภาพของหลักสูตรในมิติต่าง ๆ ด้านการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ความรู้และทักษะที่ได้รับ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

ตารางที่ 14 ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ คณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การเรียนรู้

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	Std.	แปลผล (N=74)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดมีความชัดเจนและง่ายต่อความเข้าใจ	51.33	36.81	10.63	1.23		4.38	0.72	มาก
2. ระดับของผลการเรียนรู้ที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา	50.10	35.99	13.50	0.41		4.36	0.72	มาก
3. การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสมเพียงใด	41.10	43.84	13.70	1.37		4.25	0.74	มาก

หลักสูตร

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4. หลักสูตรใช้วิธีการสอนแบบใดที่ท่านชอบและสนใจที่จะเรียนรู้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
4.1 การบรรยาย	25	34.25
4.2 การสาธิต	46	63.01
4.3 การอภิปราย	12	16.44
4.4 การใช้ข้อคำถาม ถาม - ตอบ ในชั้นเรียน	23	31.51
4.5 การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง	29	39.73
4.6 การทำโครงการในหัวข้อที่สนใจ	23	31.51
4.7 การศึกษาดูงานสถานที่จริง	48	65.75
4.8 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์	37	50.68
4.9 การใช้ปัญหาในการหาคำตอบ	26	35.62
4.10 การลงมือปฏิบัติจริง	54	73.97

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4.11 การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม	29	39.73
4.12 การใช้สื่อและเทคโนโลยี	33	45.21
4.13 อื่น ๆ	2	2.74
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรดำเนินการก่อนสำเร็จการศึกษา (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
5.1 ไม่มีความจำเป็นต้องจัดอบรมเพิ่มเติม	10	13.70
5.2 การแนะนำแหล่งงาน	48	65.75
5.3 การเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว	27	36.99
5.4 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขัน บรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ	45	61.64
5.5 การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบ ประกอบวิชาชีพ	40	54.79
5.6 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน	40	54.79
5.7 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ	37	50.68
6. จุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของหลักสูตร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
6.1 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน	50	68.49
6.2 คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ	56	76.71
6.3 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง	55	75.34
6.4 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ	46	63.01
7. ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้ดี มากถึงร้อยละ 90.41		
8. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรจำเป็นต้องมี เพื่อใช้ในการทำงาน ได้แก่		
8.1 ด้านคอมพิวเตอร์	4	5.48
8.2 ด้านภาษา	5	6.85
8.3 ด้านความรู้	2	2.74
8.4 ด้านทักษะ	3	4.11
9. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น		
ความรู้และทักษะเรื่องการเรียนรู้/ใฝ่รู้	37	50.68

จากตาราง ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ **คณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ ทุกหลักสูตร** ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สรุปได้ว่า

ผลการเรียนรู้และการจัดการหลักสูตร บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ของหลักสูตรในระดับมาก โดยผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด (PLO) มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.38 ขณะที่ระดับผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับเมื่อจบการศึกษาที่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.36 นอกจากนี้ บัณฑิตยังเห็นว่าการจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.25 สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรมีความเข้มข้นทั้งในด้านการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ (PLO) การจัดการโปรแกรมการศึกษา และการส่งมอบประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ซึ่งช่วยเสริมสร้างสมรรถนะของบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและภาคอุตสาหกรรมอย่างแท้จริง

รูปแบบการเรียนการสอนที่บัณฑิตสนใจ บัณฑิตให้ความสนใจต่อวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงมากที่สุดถึง ร้อยละ 73.97 รองลงมา คือ การศึกษาดูงานสถานที่จริง ร้อยละ 65.75 การสาธิต ร้อยละ 63.01 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์ ร้อยละ 50.68 และ การใช้สื่อและเทคโนโลยี ร้อยละ 45.21 เป็นต้น ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าบัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับรูปแบบการเรียนรู้ที่มี ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเฉพาะรูปแบบที่เน้น “ประสบการณ์ตรง” และ “การมีส่วนร่วม” ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการหลักสูตรที่สามารถเตรียมความพร้อมในการทำงานจริง ทั้งในเชิงทักษะและความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในบริบทอาชีพ

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรมี บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมที่เตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่การทำงานจริง โดยกิจกรรมที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด ได้แก่ การแนะนำแหล่งงาน ร้อยละ 65.75 รองลงมา การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขันบรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ ร้อยละ 61.64 การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบประกอบวิชาชีพ ร้อยละ 54.79 และการเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน ร้อยละ 50.68 เป็นต้น ซึ่งสะท้อนว่าบัณฑิตใหม่มีความคาดหวังให้หลักสูตรส่งเสริมกิจกรรมที่ตอบโจทย์การเปลี่ยนผ่านจากร่วมมหาวิทยาลัยสู่การทำงานจริงอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะมีส่วนสำคัญในการเพิ่มความมั่นใจ ความสามารถในการแข่งขัน และความพร้อมในการเข้าสู่ชีวิตการทำงานของบัณฑิตอย่างแท้จริง

จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตร จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตรที่บัณฑิตมองว่าเป็นจุดแข็งของหลักสูตรมากที่สุด ได้แก่ คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ร้อยละ 76.71 รองลงมา คือ การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง ร้อยละ 75.34 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน ร้อยละ 68.49 และ การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละ 63.01 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีทิศทางการพัฒนาอย่างชัดเจน ทั้งในด้านวิชาการ ทักษะวิชาชีพ และการสร้างโอกาสทางอาชีพที่หลากหลายให้กับผู้เรียน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญต่อความสำเร็จของบัณฑิตในโลกแห่งการทำงานที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้นักศึกษามีความสามารถในการทำงานได้เป็นอย่างดี มากถึง ร้อยละ 90.41

ความรู้และทักษะที่หลักสูตรจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการทำงาน บัณฑิตใหม่เห็นว่าหลักสูตรให้ความรู้และทักษะที่เพียงพอต่อการทำงาน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมในประเด็นสำคัญ ดังนี้

- **ด้านคอมพิวเตอร์และโปรแกรม** บัณฑิตใหม่เสนอว่าหลักสูตรควรเน้นการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานที่ใช้ในงานสำนักงานและองค์กรจริง เช่น Microsoft Word, Excel และโปรแกรมระบบบริหารจัดการองค์กร เช่น SAP เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ทันที ทั้งนี้ควรให้ความสำคัญกับการฝึกปฏิบัติจริง มากกว่าการเรียนแค่ทฤษฎี

- **ด้านภาษา** ภาษาอังกฤษยังคงเป็นทักษะสำคัญ ที่บัณฑิตใหม่เสนอว่าหลักสูตรควรให้ความสำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ที่สามารถใช้ได้จริงในบริบทการทำงาน พร้อมทั้งมีข้อเสนอเพิ่มเติมให้เสริมภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาจีน เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงานในสภาพแวดล้อมสากลที่มีการแข่งขันสูง

- **ด้านความรู้** บัณฑิตใหม่เสนอให้เสริมความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและการทำงาน เช่น ความรู้ด้านการจัดการ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการงานในองค์กรหรือโครงการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างพื้นฐานความเข้าใจในการทำงานเชิงระบบ

- **ด้านทักษะ** ทักษะที่ควรได้รับการส่งเสริมเพิ่มเติม ได้แก่ ทักษะการลงมือปฏิบัติจริงและการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง โดยเฉพาะในบริบทของการทำงานจริง นอกจากนี้ยังมีการเสนอให้พัฒนาทักษะด้านภาษา และทักษะหลากหลายด้านควบคู่กัน เพื่อให้บัณฑิตใหม่มีความพร้อมทั้งทางวิชาชีพและการสื่อสารอย่างครบถ้วน

ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อให้บัณฑิตใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น คือ การมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและใฝ่รู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน มากถึงร้อยละ 50.68

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตร จากผลการเก็บแบบสำรวจความพึงพอใจขอบัณฑิตใหม่ฯ คณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. **ด้านการเรียนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนรู้** บัณฑิตใหม่เสนอให้เพิ่มการเรียนรู้อย่างลงมือปฏิบัติจริงให้มากขึ้น ทั้งในห้องเรียนและนอกสถานที่ เนื่องจากการปฏิบัติงานจริงจะช่วยให้นักศึกษาเข้าใจและเชื่อมโยงความรู้กับการทำงานได้ดียิ่งขึ้น หลายคนเห็นว่าการเรียนแบบทฤษฎีเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ ควรจัดกิจกรรมหรือรายวิชาที่ให้นักศึกษาได้ฝึกฝนการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และกระบวนการทำงานจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม

2. **ด้านเนื้อหาและองค์ความรู้** มีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง กับการใช้ชีวิตจริงที่นักศึกษาจะต้องเผชิญหลังจบการศึกษา เช่น การแนะนำอาชีพ หรือการเตรียมความพร้อมหลังจบสหกิจศึกษารวมถึงเนื้อหาที่ เชื่อมโยงกับการทำงานในบริษัทต่าง ๆ เพื่อให้บัณฑิตสามารถปรับตัวและประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านภาษาและการสื่อสาร บัณฑิตใหม่คณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ ยังไม่มีข้อเสนอแนะด้านภาษาและการสื่อสาร แต่ในหัวข้อความรู้และทักษะที่หลักสูตรจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการทำงาน มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับด้านนี้ไว้ คือหลักสูตรควรส่งเสริมเรื่องการฝึกฝนการสื่อสารในสถานการณ์จริง เช่น การนำเสนอผลงาน การฝึกงาน หรือการแนะนำแนวอาชีพ ควรควบคู่กับทักษะการสื่อสาร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความพร้อมในการทำงานในชีวิตจริง

4. ด้านอาจารย์และการจัดการ มีข้อเสนอแนะที่สะท้อนความคาดหวังต่อคณาจารย์ว่า ควรเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และพร้อมถ่ายทอดความรู้ด้วยความเข้าใจในบริบทผู้เรียน ไม่ควรผลัดภาระการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาเพียงฝ่ายเดียว เช่น การให้หาความรู้จากแหล่งอื่นโดยไม่มีการชี้แนะ ควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเชิงวิชาการอย่างแท้จริง

5. ด้านกิจกรรมเสริมและการเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน บัณฑิตใหม่เสนอว่าควรจัดกิจกรรมหรือโครงการฝึกประสบการณ์นอกห้องเรียนให้มากขึ้น รวมถึงโอกาสในการฝึกปฏิบัติจริงทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงานจริง อีกทั้งเสนอให้มีแนะแนวสายงานอย่างชัดเจนหลังจบหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนอนาคตได้อย่างเป็นระบบ

6. ด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยรวม บัณฑิตใหม่เสนอแนะให้เพิ่มความชัดเจนในการเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรกับการทำงานจริง เช่น การรองรับงานในหลักสูตร หรือการวางโครงสร้างการเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยในระดับนักศึกษา และการยกระดับมาตรฐานของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานอย่างแท้จริง

: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ข้อมูลปี การศึกษา 2566 – 2567) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม ทั้งการประเมินคุณภาพของหลักสูตรในมิติต่าง ๆ ด้านการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ความรู้และทักษะที่ ได้รับ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

ตารางที่ 15 ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม
ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การเรียนรู้

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	Std.	แปลผล (N=82)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดมีความชัดเจนและง่ายต่อความเข้าใจ	27.93	42.64	25.70	3.35	0.37	3.94	0.84	มาก
2. ระดับของผลการเรียนรู้ที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา	27.37	40.41	28.31	3.72	0.19	3.91	0.85	มาก
3. การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสมเพียงใด	22.22	46.30	31.48			3.91	0.73	มาก

หลักสูตร

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4. หลักสูตรใช้วิธีการสอนแบบใดที่ท่านชอบและสนใจที่จะเรียนรู้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
4.1 การบรรยาย	21	38.89
4.2 การสาธิต	40	74.07
4.3 การอภิปราย	16	29.63
4.4 การใช้ข้อคำถาม ถาม - ตอบ ในชั้นเรียน	14	25.93
4.5 การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง	19	35.19
4.6 การทำโครงการในหัวข้อที่สนใจ	20	37.04
4.7 การศึกษาดูงานสถานที่จริง	49	90.74
4.8 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์	31	57.41
4.9 การใช้ปัญหาในการหาคำตอบ	18	33.33
4.10 การลงมือปฏิบัติจริง	47	87.04

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4.11 การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม	23	42.59
4.12 การใช้สื่อและเทคโนโลยี	26	48.15
4.13 อื่น ๆ	1	1.85
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรดำเนินการก่อนสำเร็จการศึกษา (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
5.1 ไม่มีความจำเป็นต้องจัดอบรมเพิ่มเติม	3	5.56
5.2 การแนะนำแหล่งงาน	43	79.63
5.3 การเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว	17	31.48
5.4 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขัน บรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ	21	38.89
5.5 การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบ ประกอบวิชาชีพ	32	59.26
5.6 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน	28	51.85
5.7 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ	38	70.37
6. จุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของหลักสูตร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
6.1 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน	29	53.70
6.2 คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ	38	70.37
6.3 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง	34	62.96
6.4 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ	26	48.15
7. ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้ดี มากถึงร้อยละ 70.37		
8. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรจำเป็นต้องมี เพื่อใช้ในการทำงาน ได้แก่		
8.1 ด้านคอมพิวเตอร์	11	20.37
8.2 ด้านภาษา	7	12.96
8.3 ด้านความรู้	5	9.26
8.4 ด้านทักษะ	11	20.7
9. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น		
ความรู้และทักษะเรื่องการเรียนรู้/ใฝ่รู้	23	42.59

จากตาราง ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ **คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม** ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สรุปได้ว่า

ผลการเรียนรู้และการจัดการหลักสูตร บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ของหลักสูตรในระดับมาก โดยผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด (PLO) มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.94 ขณะที่ระดับผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับเมื่อจบการศึกษาที่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.91 นอกจากนี้ บัณฑิตยังเห็นว่าการจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.91 สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรมีความชัดเจนทั้งในด้านโครงสร้าง ผลลัพธ์ และการจัดการเรียนรู้ โดยสามารถวางแผนการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ และถ่ายทอดองค์ความรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ตอบโจทย์ความคาดหวังของผู้เรียน และส่งเสริมให้บัณฑิตมีความพร้อมต่อการทำงานในโลกวิชาชีพได้อย่างแท้จริง

รูปแบบการเรียนการสอนที่บัณฑิตสนใจ บัณฑิตให้ความสนใจต่อวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการศึกษา ดูงานสถานที่จริงมากที่สุดถึง ร้อยละ 90.74 รองลงมา คือ การลงมือปฏิบัติจริง ร้อยละ 87.04 การสาธิต ร้อยละ 74.07 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์ ร้อยละ 57.41 และ การใช้สื่อและเทคโนโลยี ร้อยละ 48.15 เป็นต้น ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าบัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับโลกจริง โดยต้องการประสบการณ์ตรงที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในการทำงาน ทั้งในแง่ของการสัมผัสสภาพแวดล้อมจริง การฝึกปฏิบัติ และการเห็นตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม ซึ่งรูปแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เหล่านี้ไม่เพียงส่งเสริมความเข้าใจเชิงลึกเท่านั้น แต่ยังช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรมี บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมที่เตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่การทำงานจริง โดยกิจกรรมที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด ได้แก่ การแนะนำแหล่งงาน ร้อยละ 79.63 รองลงมา การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ 70.37 การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบประกอบวิชาชีพ ร้อยละ 59.26 และการเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน ร้อยละ 51.85 เป็นต้น ซึ่งสะท้อนว่าบัณฑิตใหม่มีความคาดหวังให้หลักสูตรไม่เพียงมุ่งเน้นด้านวิชาการ แต่ต้องเสริมกิจกรรมที่ตอบโจทย์การเตรียมพร้อมในชีวิตการทำงานจริงด้วย โดยเฉพาะด้านการหางาน การเข้าสู่ระบบราชการหรือวิชาชีพ และการพัฒนาเส้นทางอาชีพอย่างอิสระ โดยความต้องการเหล่านี้ยังชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มของบัณฑิตที่ต้องการความรู้เชิงปฏิบัติที่ต่อยอดได้ ทั้งในรูปแบบ การทำงานในองค์กร และการประกอบอาชีพส่วนตัว ดังนั้นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การแนะแนวอาชีพ การเชิญวิทยากรจากภาคอุตสาหกรรม การติวสอบ หรือการฝึกซ้อมการสัมภาษณ์ จึงเป็นสิ่งที่หลักสูตรควรพิจารณาอย่างจริงจัง เพื่อสนับสนุนบัณฑิตให้ก้าวสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพ

จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตร จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตรที่บัณฑิตมองว่าเป็นจุดแข็งของหลักสูตรมากที่สุด ได้แก่ คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ร้อยละ 70.37 รองลงมา คือ การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง ร้อยละ 62.96 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน ร้อยละ 53.70 และ การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละ 48.15 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีความโดดเด่นในด้านบุคลากรที่มีคุณภาพ และแนวทางการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์โลกการทำงานจริง

โดยบัณฑิตให้ความเชื่อมั่นว่า ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากอาจารย์เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างทักษะเชิงปฏิบัติ และสร้างความพร้อมในการทำงานหลังสำเร็จการศึกษา

ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้เป็นอย่างดี มากถึง ร้อยละ 70.37

ความรู้และทักษะที่หลักสูตรจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการทำงาน บัณฑิตใหม่เห็นว่าหลักสูตรให้ความรู้และทักษะที่เพียงพอต่อการทำงาน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมในประเด็นสำคัญ ดังนี้

- **ด้านคอมพิวเตอร์และโปรแกรม** บัณฑิตใหม่เห็นว่า หลักสูตรควรเพิ่มความรู้และทักษะในการใช้โปรแกรมที่จำเป็นต่อการทำงานจริง โดยเฉพาะ โปรแกรมด้านการออกแบบและการสร้างภาพ 3 มิติ (3D) เช่น Revit, D5, Rhino ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ยังเสนอให้เรียนรู้การ RENDER งานให้สมจริง และมีความเข้าใจในโปรแกรมใหม่ ๆ ที่กำลังเป็นที่นิยมในตลาดแรงงาน รวมถึงมีการฝึกใช้งาน โปรแกรมอย่างหลากหลาย เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับระบบที่แตกต่างกันในแต่ละองค์กรได้

- **ด้านภาษา** บัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับ ภาษาอังกฤษ เป็นพิเศษ โดยเฉพาะในการสื่อสารทางวิชาชีพและการคุยงานกับลูกค้า ซึ่งถือเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในสภาพแวดล้อมที่มีความเป็นสากล จึงเสนอให้มีการเพิ่มหลักสูตรภาษาต่างประเทศ โดยเน้นที่การใช้งานได้จริงในสถานการณ์วิชาชีพ

- **ด้านความรู้** บัณฑิตใหม่เสนอให้หลักสูตร เน้นความรู้ที่จำเป็นต่อการทำงาน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้าง สเปควัสดุ และการคำนวณราคา ซึ่งล้วนเป็นความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการออกแบบและวางแผนโครงการ ทั้งนี้ควรเน้นเนื้อหาที่สามารถประยุกต์ใช้ได้จริงในภาคสนาม ไม่ใช่เพียงเชิงทฤษฎีเท่านั้น

- **ด้านทักษะ** ทักษะที่สำคัญที่บัณฑิตเสนอให้มีการพัฒนาเพิ่มเติม ได้แก่ ทักษะด้านความเป็นผู้นำ การวางแผนงาน การนำเสนอ และการสื่อสาร ตลอดจนการกล้าแสดงความคิดเห็น และการพูดคุยกับลูกค้าอย่างมืออาชีพ รวมถึงทักษะการเข้ากับผู้อื่น การใช้ไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ทั้งในระดับบุคคลและการทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ยังเสนอให้มีการฝึกใช้เครื่องมือ เทคโนโลยี และโปรแกรมที่ใช้จริงในบริษัท ตลอดจนทักษะเฉพาะด้าน เช่น การจัดการหน้างาน การจัดทำแบบแปลนผังเมือง และงานก่อสร้าง อย่างครบถ้วนและลงลึกมากขึ้น

ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อให้บัณฑิตใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น คือ การมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและใฝ่รู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน มากถึงร้อยละ 42.59

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตร จากผลการเก็บแบบสำรวจความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ฯ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านการเรียนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ บัณฑิตใหม่เสนอให้หลักสูตร เพิ่มการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริง โดยเฉพาะการออกแบบและการทำงานในหน้างาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถ่องแท้ลึกซึ้ง ในสิ่งที่เรียนมา นอกจากนี้ยังเสนอให้มีการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่มีการแข่งขัน หรือสถานการณ์สมมติ เพื่อให้สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ได้จริงในภาคสนาม

2. **ด้านเนื้อหาและองค์ความรู้** มีข้อเสนอให้ปรับปรุงแนวทางการสอนเนื้อหาสมัยใหม่ เช่น การออกแบบตามแนวคิดต่างประเทศ เทคโนโลยีภูมิทัศน์ และเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ควรอัปเดตให้ทันยุคทันสมัยอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังเสนอให้เปรียบเทียบการใช้เครื่องมือและแนวคิด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกใช้ให้ตรงกับลักษณะงานจริง

3. **ด้านภาษาและการสื่อสาร** บัณฑิตใหม่เสนอให้หลักสูตร เพิ่มการเรียนภาษาอังกฤษอย่างเข้มข้น ทั้งเพื่อการสื่อสารในวิชาชีพ และเพื่อการใช้ภาษาทางเทคนิค โดยเสนอให้มีรายวิชาเฉพาะ หรือบูรณาการภาษาเข้ากับการเรียนการสอนด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงานในระดับสากล

4. **ด้านอาจารย์และการจัดการ** มีข้อเสนอแนะ ให้เชิญอาจารย์จากมหาวิทยาลัยอื่น มาสอนหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อเปิดโลกทัศน์ของผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอว่าคณาจารย์ควรจัดแนะแนวหลังจบการศึกษา ในหลากหลายแง่มุม พร้อมทั้งช่วยชี้แนวทางพัฒนาอาชีพให้กับผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

5. **ด้านกิจกรรมเสริมและการเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน** บัณฑิตใหม่แนะนำให้หลักสูตร จัดกิจกรรมที่จำลองสถานการณ์จริงนอกสถานที่ เช่น การออกหน้างาน การดูงานในสถานที่จริง และกิจกรรมฝึกทักษะเชิงวิชาชีพเพิ่มเติม รวมถึงควรมีการเตรียมความพร้อมในการสมัครงาน การสัมภาษณ์งาน และการสร้างพอร์ตโฟลิโออย่างเป็นรูปธรรม

6. **ด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยรวม** บัณฑิตใหม่มีข้อเสนอแนะ ให้ปรับหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น ทันสมัย และใช้ได้จริง ในบริบทของงานสายออกแบบ รวมถึงควรเน้นด้านจิตวิทยาและการเข้าใจตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวในโลกการทำงานได้ดียิ่งขึ้น โดยบัณฑิตจำนวนหนึ่งยังเสนอแนะว่า หลักสูตรพัฒนาไปในทางที่ดีอยู่แล้ว แต่ควรต่อยอดให้ครบวงจรมากขึ้น

: คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ข้อมูลปี การศึกษา 2566 – 2567) คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม ทั้งการประเมินคุณภาพ ของหลักสูตรในมิติต่าง ๆ ด้านการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ความรู้และทักษะที่ได้รับ ตลอดจน ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

ตารางที่ 16 ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี ทุกหลักสูตร ที่มีต่อ คุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การเรียนรู้

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	Std.	แปลผล (N=271)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดมี ความชัดเจนและง่ายต่อความเข้าใจ	40.35	41.24	16.24	1.77	0.39	4.19	0.80	มาก
2. ระดับของผลการเรียนรู้ที่ได้รับเมื่อ สำเร็จการศึกษา	36.91	45.37	15.35	2.07	0.30	4.17	0.78	มาก
3. การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละ ภาคการศึกษามีความเหมาะสมเพียงใด	29.32	49.74	19.90	1.05		4.07	0.73	มาก

หลักสูตร

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4. หลักสูตรใช้วิธีการสอนแบบใดที่ท่านชอบและสนใจที่จะเรียนรู้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
4.1 การบรรยาย	89	46.60
4.2 การสาธิต	144	75.39
4.3 การอภิปราย	39	20.42
4.4 การใช้ข้อความถาม-ตอบ ในชั้นเรียน	57	29.84
4.5 การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง	74	38.74
4.6 การทำโครงการในหัวข้อที่สนใจ	75	39.27
4.7 การศึกษาดูงานสถานที่จริง	152	79.58
4.8 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์	110	57.59
4.9 การใช้ปัญหาในการหาคำตอบ	72	37.70
4.10 การลงมือปฏิบัติจริง	163	85.34

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4.11 การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม	68	35.60
4.12 การใช้สื่อและเทคโนโลยี	92	48.17
4.13 อื่น ๆ	4	2.09
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรดำเนินการก่อนสำเร็จการศึกษา (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
5.1 ไม่มีความจำเป็นต้องจัดอบรมเพิ่มเติม	27	14.14
5.2 การแนะนำแหล่งงาน	127	66.49
5.3 การเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว	86	45.03
5.4 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขัน บรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ	115	60.21
5.5 การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบ ประกอบวิชาชีพ	120	62.83
5.6 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน	121	63.35
5.7 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ	110	57.59
6. จุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของหลักสูตร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
6.1 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน	127	66.49
6.2 คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ	141	73.82
6.3 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง	141	73.82
6.4 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ	114	59.69
7. ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้ดี มากถึงร้อยละ 79.58		
8. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรจำเป็นต้องมี เพื่อใช้ในการทำงาน ได้แก่		
8.1 ด้านคอมพิวเตอร์	21	10.99
8.2 ด้านภาษา	23	12.04
8.3 ด้านความรู้	9	4.71
8.4 ด้านทักษะ	27	14.14
9. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น		
ความรู้และทักษะเรื่องการเรียนรู้/ใฝ่รู้	94	49.21

จากตาราง ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ **คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี** **ทุกหลักสูตร** ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สรุปได้ว่า

ผลการเรียนรู้และการจัดการหลักสูตร บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ของหลักสูตรในระดับมาก โดยผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด (PLO) มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.19 ขณะที่ระดับผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับเมื่อจบการศึกษาที่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.17 นอกจากนี้ บัณฑิตยังเห็นว่าการจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.07 สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรมีความชัดเจนและเหมาะสม ส่งผลให้บัณฑิตพึงพอใจในผลการเรียนรู้และการจัดโปรแกรมการศึกษาอย่างมาก ทำให้พร้อมใช้งานจริงในสาขาอาชีพ และควรมีการติดตามปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน

รูปแบบการเรียนการสอนที่บัณฑิตสนใจ บัณฑิตให้ความสนใจต่อวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงมากที่สุดถึง ร้อยละ 85.34 รองลงมา คือ การศึกษาดูงานสถานที่จริง ร้อยละ 79.58 การสาธิต ร้อยละ 75.39 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์ ร้อยละ 57.59 และ การใช้สื่อและเทคโนโลยี ร้อยละ 48.17 เป็นต้น ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าบัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงกับสถานการณ์จริงและประสบการณ์ตรง เน้นการพัฒนาทักษะปฏิบัติและการประยุกต์ใช้ความรู้มากกว่าการเรียนรู้เชิงทฤษฎีเพียงอย่างเดียว ซึ่งสะท้อนถึงแนวโน้มของการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันที่มุ่งเน้น “ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” และการเสริมสร้างสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรมี บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมที่เตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่การทำงานจริง โดยกิจกรรมที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด ได้แก่ การแนะนำแหล่งงาน ร้อยละ 66.49 รองลงมา การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน 63.35 การให้ความรู้ (ทิว) เพื่อการสอบใบประกอบวิชาชีพ ร้อยละ 62.83 และการให้ความรู้ (ทิว) สำหรับสอบแข่งขันบรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ ร้อยละ 60.21 เป็นต้น ซึ่งสะท้อนว่าบัณฑิตใหม่มีความคาดหวังให้หลักสูตรมีบทบาทเชิงรุกในการเตรียมความพร้อมสู่โลกการทำงาน โดยเฉพาะด้านข้อมูลอาชีพ การสอบคัดเลือก และทักษะที่จำเป็นในการสมัครงาน ทั้งในภาครัฐและเอกชน เพื่อเพิ่มโอกาสในการมีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา

จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตร จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตรที่บัณฑิตมองว่าเป็นจุดแข็งของหลักสูตรมากที่สุด ได้แก่ คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ และการจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง ร้อยละ 73.82 รองลงมาคือ รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน ร้อยละ 66.49 และการจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละ 59.69 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีความเข้มแข็งทั้งด้านบุคลากรและการออกแบบการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์การพัฒนาทักษะวิชาชีพของผู้เรียน ทั้งยังส่งเสริมแนวคิดด้านการเป็นผู้ประกอบการควบคู่กับการเรียนรู้ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน

ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำ**ให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้เป็นอย่างดี** มากถึง ร้อยละ 79.58

ความรู้และทักษะที่หลักสูตรจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการทำงาน บัณฑิตใหม่เห็นว่าหลักสูตรให้ความรู้และทักษะที่เพียงพอต่อการทำงาน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมในประเด็นสำคัญ ดังนี้

- **ด้านคอมพิวเตอร์และโปรแกรม** บัณฑิตส่วนใหญ่มองว่า ทักษะด้านคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะโปรแกรมพื้นฐานอย่าง Microsoft Excel, Word และ PowerPoint ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ต้องใช้ในงานจริงทุกวัน หลายคนเสนอให้สอนการใช้โปรแกรมเหล่านี้ในเชิงลึกและประยุกต์ใช้งานให้มากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอให้เสริมการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น AI รวมถึงเน้นโปรแกรมที่สอดคล้องกับงานสายอาชีพของบัณฑิตแต่ละสาขา

- **ด้านภาษา** ภาษาอังกฤษ ยังคงเป็นภาษาหลักที่บัณฑิตมองว่าจำเป็นต้องใช้ในการทำงาน โดยเฉพาะในบริบทของการสื่อสารกับหัวหน้างานหรือผู้บริหารชาวต่างชาติ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอให้เสริมภาษาจีน และ ภาษาอังกฤษเพื่อธุรกิจ เพื่อรองรับโอกาสการทำงานในระดับสากลและการเป็นผู้ประกอบการ

- **ด้านความรู้** บัณฑิตต้องการให้หลักสูตรครอบคลุมความรู้เฉพาะทางที่จำเป็นในการสอบบรรจุเข้ารับราชการ เช่น ความรู้กฎหมายในสายงานปศุสัตว์ และเน้นความรู้ที่สามารถนำไปใช้จริงได้ทันทีในบริบทการทำงาน รวมถึงความรู้ที่ช่วยสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การทำ Storytelling

- **ด้านทักษะ** บัณฑิตใหม่มีข้อเสนอแนะให้หลักสูตรเน้นย้ำความสำคัญของการฝึกปฏิบัติจริงทั้งในฟาร์ม หน่วยงาน หรือสถานการณ์จำลอง โดยทักษะที่จำเป็นได้แก่ การทำงานช่างในระบบฟาร์ม ทักษะด้านสาขาเฉพาะ การพูด การวางแผน การแก้ปัญหา การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การเป็นผู้นำ และการจัดการอารมณ์ บัณฑิตยังให้ความสำคัญกับ การฝึกความอดทน ความรับผิดชอบ และการเอาตัวรอดในสภาพแวดล้อมการทำงานจริง

ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อให้บัณฑิตใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น คือ การมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและใฝ่รู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในการทำงานมากถึงร้อยละ 49.21

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตร จากผลการเก็บแบบสำรวจความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ฯ คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. **ด้านการเรียนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนรู้** บัณฑิตส่วนใหญ่ต้องการให้เน้นการลงมือปฏิบัติจริงมากกว่าการเรียนในห้องเรียน เพราะสามารถนำไปใช้ในการทำงานจริงได้โดยตรง และควรมีการฝึกแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง การเอาตัวรอด การทำงานเดี่ยว เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับชีวิตการทำงาน บางคนเสนอให้มีการจัด ฝึกงานหรือการฝึกประสบการณ์ที่นานขึ้น เช่น 3 เดือนขึ้นไป รวมถึงการจัดแผนการเรียนที่ชัดเจนและวัดผลจากเนื้อหาที่สอนจริงในชั้นเรียน โดยหลีกเลี่ยงการวัดผลจากเนื้อหาออกตำราเรียน

2. **ด้านเนื้อหาและองค์ความรู้** ข้อเสนอแนะสะท้อนว่า บัณฑิตต้องการเนื้อหาที่ทันสมัย สามารถสืบค้นและประยุกต์ใช้ได้จริง หลักสูตรควรสอนให้ลึกในวิชาหลัก ให้ความรู้ที่รอบด้าน รวมถึงควรมีการเพิ่มเติมในด้านการวิจัย การประยุกต์นวัตกรรม และการต่อยอดองค์ความรู้ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนางานในอนาคต นอกจากนี้ยังเสนอให้ยกเลิกรายวิชาที่ไม่เกี่ยวข้องกับสาขา เพื่อให้เนื้อหากระชับและตรงประเด็นยิ่งขึ้น

3. ด้านภาษาและการสื่อสาร บัณฑิตใหม่ให้ความเห็นว่าควร เพิ่มการเรียนภาษาอังกฤษและ คำศัพท์เฉพาะทางมากขึ้น โดยเฉพาะในบริบทของการทำงานร่วมกับชาวต่างชาติ รวมถึงควรมีการสอนการใช้ ภาษาในชีวิตจริง เช่น การสื่อสารกับผู้อื่นในที่ทำงาน การพูดเพื่อเสริมบุคลิกภาพ และการสื่อสารในบทบาทของ นักธุรกิจหรือผู้ประกอบการ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอให้สอดแทรก Soft Skills ด้านการสื่อสารอย่างเป็นระบบ

4. ด้านอาจารย์และการจัดการ มีข้อเสนอแนะว่าควรให้ความชัดเจนในการจัดแผนการเรียน การวัดผล และเกณฑ์การให้คะแนน โดยเฉพาะการวัดผลควรยึดตามสิ่งที่สอนจริงในชั้นเรียน เพื่อสะท้อน ความสามารถในการถ่ายทอดของผู้สอนและความเข้าใจของผู้เรียน และบัณฑิตใหม่ยังมีความคาดหวังให้ อาจารย์ มีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้ “ดีจากข้างใน” และมีความเอาใจใส่ด้านการพัฒนาจิตใจของนักศึกษา อย่างแท้จริง

5. ด้านกิจกรรมเสริมและการเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน บัณฑิตเสนอให้มีการจัดกิจกรรม เสริม เช่น การฝึกใช้โปรแกรมต่าง ๆ (Microsoft Excel, Power BI) การฝึกงานช่างเบื้องต้น ไฟฟ้าพื้นฐาน รวมถึง การฝึก Soft Skills เช่น การปรับตัว ทักษะชีวิต การจัดการอารมณ์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการเป็นผู้นำ นอกจากนี้ควรมีการแนะแนวอาชีพ ส่งเสริมความเข้าใจในความต้องการของตลาดแรงงาน และจัดกิจกรรมให้ บัณฑิตได้ค้นพบตัวเองตั้งแต่ในช่วงเรียน

6. ด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยรวม บัณฑิตใหม่มีข้อเสนอแนะให้หลักสูตร พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกการทำงานจริง เช่น การเพิ่มเนื้อหาทางนวัตกรรม การสร้างเครือข่ายกับ ผู้ประกอบการ และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ลงพื้นที่จริงตามสาขาที่เลือกอย่างลึกซึ้ง พร้อมทั้งมีการ ต่อยอด ทุนการศึกษา ส่งเสริมความเข้มแข็งของนักศึกษา และสร้างแรงบันดาลใจ ผ่านกิจกรรมแลกเปลี่ยนกับผู้ประสบความสำเร็จ

: มหาวิทยาลัยแม่โจ้ - แพร่ เฉลิมพระเกียรติ

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ข้อมูลปี การศึกษา 2566 – 2567) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ - แพร่ เฉลิมพระเกียรติ ภาพรวม ทั้งการประเมินคุณภาพของ หลักสูตรในมิติต่าง ๆ ด้านการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ความรู้และทักษะที่ได้รับ ตลอดจนข้อเสนอแนะใน การพัฒนาหลักสูตร สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

ตารางที่ 17 ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ - แพร่ เฉลิมพระเกียรติ ทุกหลักสูตร ที่มีต่อ คุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การเรียนรู้

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	Std.	แปลผล (N=189)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดมี ความชัดเจนและง่ายต่อความเข้าใจ	35.03	44.83	18.65	1.41	0.08	4.13	0.76	มาก
2. ระดับของผลการเรียนรู้ที่ได้รับเมื่อ สำเร็จการศึกษา	32.76	51.02	14.81	1.33	0.08	4.15	0.72	มาก
3. การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละ ภาคการศึกษามีความเหมาะสมเพียงใด	28.95	53.29	16.45	0.66	0.66	4.09	0.73	มาก

หลักสูตร

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4. หลักสูตรใช้วิธีการสอนแบบใดที่ท่านชอบและสนใจที่จะเรียนรู้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
4.1 การบรรยาย	87	57.24
4.2 การสาธิต	114	75
4.3 การอภิปราย	59	38.82
4.4 การใช้ข้อคำถาม ถาม - ตอบ ในชั้นเรียน	52	34.21
4.5 การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง	77	50.66
4.6 การทำโครงการในหัวข้อที่สนใจ	70	46.05
4.7 การศึกษาดูงานสถานที่จริง	125	82.24
4.8 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์	90	59.21
4.9 การใช้ปัญหาในการหาคำตอบ	48	31.58

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4.10 การลงมือปฏิบัติจริง	130	85.53
4.11 การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม	68	44.74
4.12 การใช้สื่อและเทคโนโลยี	80	52.63
4.13 อื่น ๆ	2	1.32
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรดำเนินการก่อนสำเร็จการศึกษา (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
5.1 ไม้มีความจำเป็นต้องจัดอบรมเพิ่มเติม	18	11.84
5.2 การแนะนำแหล่งงาน	99	65.13
5.3 การเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว	55	36.18
5.4 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขัน บรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ	100	65.79
5.5 การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบ ประกอบวิชาชีพ	84	55.26
5.6 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน	95	62.50
5.7 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ	91	59.87
6. จุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของหลักสูตร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
6.1 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน	113	74.34
6.2 คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ	107	70.39
6.3 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง	122	80.26
6.4 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ	84	55.26
7. ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้ดี มากถึงร้อยละ 78.29		
8. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรจำเป็นต้องมี เพื่อใช้ในการทำงาน ได้แก่		
8.1 ด้านคอมพิวเตอร์	26	17.11
8.2 ด้านภาษา	25	16.45
8.3 ด้านความรู้	14	9.21
8.4 ด้านทักษะ	13	8.55
9. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น		
ความรู้และทักษะเรื่องการเรียนรู้/ใฝ่รู้	78	51.32

จากตาราง ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ - แพร่ เถลิงพระเกียรติ ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สรุปได้ว่า

ผลการเรียนรู้และการจัดการหลักสูตร บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ของหลักสูตรในระดับมาก โดยผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด (PLO) มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 ขณะที่ระดับผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับเมื่อจบการศึกษาที่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.15 นอกจากนี้ บัณฑิตยังเห็นว่าการจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09 สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรมีความชัดเจนในการกำหนดผลการเรียนรู้ (PLO) บัณฑิตเข้าใจง่าย ได้รับทักษะ และความรู้ตามเป้าหมาย การจัดโปรแกรมการศึกษาเหมาะสมต่อเนื่อง ส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้อย่างดี

รูปแบบการเรียนการสอนที่บัณฑิตสนใจ บัณฑิตให้ความสนใจต่อวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงมากที่สุดถึง ร้อยละ 85.53 รองลงมา คือ การศึกษาดูงานสถานที่จริง ร้อยละ 82.24 การสาธิต ร้อยละ 75.00 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์ ร้อยละ 59.21 และ การบรรยาย ร้อยละ 57.24 เป็นต้น ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าบัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติและการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ โดยชื่นชอบการลงมือทำจริงและการศึกษาดูงานสถานที่จริงมากที่สุด มากกว่าการเรียนแบบบรรยายหรือฟังอย่างเดียว ซึ่งบ่งบอกว่าหลักสูตรควรเน้นกิจกรรมปฏิบัติจริงเพื่อสร้างทักษะและประสบการณ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรมี บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมที่เตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่การทำงานจริง โดยกิจกรรมที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด ได้แก่ การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขันบรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ ร้อยละ 65.79 รองลงมา การแนะนำแหล่งงาน 65.13 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน ร้อยละ 62.50 และการพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ ร้อยละ 59.87 เป็นต้น ซึ่งสะท้อนว่าบัณฑิตใหม่มีความคาดหวังให้หลักสูตรไม่ควรเน้นความรู้เชิงวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่ยังสนับสนุนการเตรียมความพร้อมสู่การทำงานจริง ทั้งการสอบแข่งขัน การหางาน การสัมภาษณ์ และการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อให้บัณฑิตสามารถก้าวสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพ

จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตร จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตรที่บัณฑิตมองว่าเป็นจุดแข็งของหลักสูตรมากที่สุด ได้แก่ การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง ร้อยละ 80.26 รองลงมาคือ รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน ร้อยละ 74.34 คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ร้อยละ 70.39 และการจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละ 55.26 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีความโดดเด่นด้านการสร้างบัณฑิตที่พร้อมปฏิบัติงานจริง มีเนื้อหาวิชาที่ทันสมัยและน่าสนใจ พร้อมด้วยคณาจารย์ผู้มีความรู้เชี่ยวชาญ อีกทั้งยังสนับสนุนทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ทำให้หลักสูตรมีอัตลักษณ์ชัดเจนในการพัฒนาบัณฑิตที่มีความสามารถรอบด้านและตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างแท้จริง

ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้นักศึกษามีความสามารถในการทำงานได้เป็นอย่างดี มากถึง ร้อยละ 78.29

ความรู้และทักษะที่หลักสูตรจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการทำงาน บัณฑิตใหม่เห็นว่าหลักสูตรให้ความรู้และทักษะที่เพียงพอต่อการทำงาน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมในประเด็นสำคัญ ดังนี้

- **ด้านคอมพิวเตอร์และโปรแกรม** บัณฑิตส่วนใหญ่มองว่า ทักษะด้านคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะโปรแกรมพื้นฐานอย่าง Microsoft Excel, Word และ PowerPoint โดยเฉพาะ Microsoft Excel ควรเน้นเป็นกรณีพิเศษ เนื่องจากใช้ในการคำนวณและวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากนี้ยังควรมีความรู้ในการใช้โปรแกรมเฉพาะทาง เช่น โปรแกรมบัญชี โปรแกรมออกแบบกราฟิก Canva และโปรแกรมด้านภูมิสารสนเทศ (GIS/ArcGIS) เพื่อรองรับงานที่หลากหลาย

- **ด้านภาษา** ภาษาอังกฤษ ยังคงเป็นภาษาหลักที่บัณฑิตมองว่าจำเป็นต่อการสื่อสารและการทำงานในระดับสากล รองลงมาคือ ภาษาจีน ซึ่งมีความสำคัญต่อการติดต่อเชิงพาณิชย์และการทำงานในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับจีน รวมทั้งการมีทักษะด้านภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เพื่อเพิ่มโอกาสและความได้เปรียบในการทำงาน

- **ด้านความรู้** บัณฑิตต้องการให้หลักสูตรเสริมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพโดยตรง เช่น ความรู้ด้านการบัญชี กฎหมาย ภาษี และการตรวจสอบ (Audit) ตลอดจนความรู้รอบตัวและความรู้เฉพาะทางในสาขาที่เรียน นอกจากนี้ยังรวมถึงความรู้ด้านการเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน เช่น การเขียนเรซูเม่ เทคนิคการสัมภาษณ์งาน และการหาช่องทางในการสมัครงาน

- **ด้านทักษะ** บัณฑิตใหม่มีข้อเสนอแนะด้านทักษะควรประกอบด้วย การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การพูดในที่สาธารณะ การสร้างบุคลิกภาพที่เหมาะสม รวมถึงการกล้าแสดงออกและการคิดวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังเน้นทักษะการแก้ปัญหาในวิชาชีพ การใช้ภาษาเพื่อจัดทำเอกสารและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ตลอดจนประสบการณ์ทำงานจริงที่ช่วยให้พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน

ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อให้บัณฑิตใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น คือ การมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและใฝ่รู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน มากถึงร้อยละ 51.32

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตร จากผลการเก็บแบบสำรวจความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ - แพร่ เฉลิมพระเกียรติ ภาพรวม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. **ด้านการเรียนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนรู้** บัณฑิตส่วนใหญ่ต้องการให้เน้นการเรียนรู้อิงจากประสบการณ์จริงมากขึ้น เช่น การลงพื้นที่ การศึกษาดูงาน และการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ รวมถึงการจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นทันสมัย เช่น การเรียนแบบผสมผสาน Onsite-Online เพื่อให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริงและแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์จริง

2. **ด้านเนื้อหาและองค์ความรู้** บัณฑิตใหม่ต้องการให้มีการเพิ่มเนื้อหาความรู้เฉพาะทาง เช่น การวิจัยด้านพรรณไม้ สัตว์ป่า เกษตรกรรม และการแปรรูปผลผลิต ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่จำเป็น (เช่น Excel, โปรแกรมสถิติ, GIS) รวมทั้งเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับการทำงานจริงและตลาดแรงงาน

3. **ด้านภาษาและการสื่อสาร** บัณฑิตใหม่ให้ความเห็นว่าควร เพิ่มการใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษและภาษาจีน เพื่อให้นักศึกษาสามารถสื่อสารทั้งในชีวิตประจำวันและในสายงานอาชีพได้ นอกจากนี้ยังควรส่งเสริมทักษะการนำเสนอ การพูดในที่สาธารณะ และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

4. **ด้านอาจารย์และการจัดการ** มีข้อเสนอให้จัดหาและปรับปรุงอุปกรณ์การเรียนการสอน เครื่องมือวิทยาศาสตร์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเรียนรู้ผ่านการโต้ตอบกับอาจารย์มากขึ้น

5. **ด้านกิจกรรมเสริมและการเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน** ควรจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ การติวสอบ ก.พ. และสอบเข้าหน่วยงานราชการ รวมทั้งศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้ นักศึกษามีโอกาสเรียนรู้เพิ่มเติมจากประสบการณ์จริง พร้อมทั้งส่งเสริมการสร้างเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจนเมื่อเรียนจบ

6. **ด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยรวม** บัณฑิตใหม่มีข้อเสนอแนะให้หลักสูตรควรได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เปิดโอกาสให้นักศึกษาต่างสาขาเข้ามาศึกษาต่อได้ รวมถึงการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ การกล้าแสดงออก และการสนับสนุนด้วยทุนการศึกษาเพื่อผลักดันผู้เรียนที่มีศักยภาพ

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ข้อมูลปี การศึกษา 2566 – 2567) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ - ชุมพร ภาพรวม ทั้งการประเมินคุณภาพของหลักสูตรในมิติต่าง ๆ ด้านการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ความรู้และทักษะที่ได้รับ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

ตารางที่ 18 ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ - ชุมพร ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพ หลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ความพึงพอใจ

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	Std.	แปลผล (N=103)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อยที่สุด			
1. ผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดมีความชัดเจนและง่ายต่อความเข้าใจ	50.52	38.99	9.97	0.52	4.40	0.69	มาก
2. ระดับของผลการเรียนรู้ที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา	49.13	37.94	12.59	0.35	4.36	0.71	มาก
3. การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสมเพียงใด	52.13	35.11	12.77		4.39	0.70	มาก

หลักสูตร

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4. หลักสูตรใช้วิธีการสอนแบบใดที่ท่านชอบและสนใจที่จะเรียนรู้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
4.1 การบรรยาย	57	60.64
4.2 การสาธิต	63	67.02
4.3 การอภิปราย	41	43.62
4.4 การใช้ข้อคำถาม ถาม - ตอบ ในชั้นเรียน	38	40.43
4.5 การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง	47	50.00
4.6 การทำโครงการในหัวข้อที่สนใจ	32	34.04
4.7 การศึกษาดูงานสถานที่จริง	68	72.34
4.8 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์	41	43.62
4.9 การใช้ปัญหาในการหาคำตอบ	29	30.85

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4.10 การลงมือปฏิบัติจริง	70	74.47
4.11 การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม	35	37.23
4.12 การใช้สื่อและเทคโนโลยี	35	37.23
4.13 อื่น ๆ	3	3.19
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรดำเนินการก่อนสำเร็จการศึกษา (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
5.1 ไม่มีความจำเป็นต้องจัดอบรมเพิ่มเติม	22	23.40
5.2 การแนะนำแหล่งงาน	66	70.21
5.3 การเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว	35	37.23
5.4 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขัน บรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ	53	56.38
5.5 การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบ ประกอบวิชาชีพ	45	47.87
5.6 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน	51	54.26
5.7 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ	51	54.26
6. จุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของหลักสูตร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
6.1 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน	74	78.72
6.2 คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ	78	82.98
6.3 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง	72	76.60
6.4 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ	52	55.32
7. ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้ดี มากถึงร้อยละ 90.43		
8. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรจำเป็นต้องมี เพื่อใช้ในการทำงาน ได้แก่		
8.1 ด้านคอมพิวเตอร์	40	40.26
8.2 ด้านภาษา	50	50.32
8.3 ด้านความรู้	30	30.19
8.4 ด้านทักษะ	60	60.38
9. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น		
ความรู้และทักษะเรื่องการเรียนรู้/ใฝ่รู้	47	50.00

จากตาราง ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ – ชุมพร ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สรุปได้ว่า

ผลการเรียนรู้และการจัดการหลักสูตร บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ของหลักสูตรในระดับมาก โดยผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด (PLO) มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.40 ขณะที่ระดับผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับเมื่อจบการศึกษาที่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.36 นอกจากนี้ บัณฑิตยังเห็นว่าการจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.39 สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรมีความชัดเจนในการกำหนดผลการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ บัณฑิตสามารถเข้าใจเป้าหมายการเรียนรู้และได้รับพัฒนาการตามที่กำหนดอย่างครบถ้วน การจัดโปรแกรมการศึกษามีความเหมาะสมต่อเนื่อง ทำให้การเรียนการสอนตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างดีและสอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตร

รูปแบบการเรียนการสอนที่บัณฑิตสนใจ บัณฑิตให้ความสนใจต่อวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงมากที่สุดถึง ร้อยละ 74.47 รองลงมา คือ การศึกษาดูงานสถานที่จริง ร้อยละ 72.34 การสาธิต ร้อยละ 67.02 การบรรยาย ร้อยละ 60.64 และ การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ร้อยละ 50.00 เป็นต้น ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าบัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ โดยชื่นชอบการลงมือทำจริง และการศึกษาดูงานสถานที่จริงมากกว่าการเรียนแบบบรรยาย หรือศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งบ่งบอกว่าหลักสูตรควรเน้นกิจกรรมปฏิบัติจริงเพื่อเสริมทักษะและประสบการณ์ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรมี บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมที่เตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่การทำงานจริง โดยกิจกรรมที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด ได้แก่ การแนะนำแหล่งงาน ร้อยละ 70.21 รองลงมา การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขันบรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ 56.38 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน ร้อยละ 54.26 และ การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบประกอบวิชาชีพ ร้อยละ 47.87 เป็นต้น ซึ่งสะท้อนว่าบัณฑิตใหม่มีความคาดหวังให้หลักสูตรเน้นการเตรียมความพร้อมสู่การทำงานจริง ไม่ว่าจะเป็นการแนะนำแหล่งงาน การติวสอบแข่งขัน การเตรียมตัวสัมภาษณ์งาน และการสอบใบประกอบวิชาชีพ เพื่อให้บัณฑิตสามารถก้าวสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมั่นใจและมีความพร้อมครบถ้วน

จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตร จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตรที่บัณฑิตมองว่าเป็นจุดแข็งของหลักสูตรมากที่สุด ได้แก่ คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ร้อยละ 82.98 รองลงมาคือ รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน ร้อยละ 78.72 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง ร้อยละ 76.60 และการจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละ 55.32 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นในการพัฒนาบัณฑิตอย่างรอบด้าน ทั้งคณาจารย์ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญ รายวิชาที่ทันสมัยและน่าสนใจ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริง และการส่งเสริมทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ทำให้บัณฑิตมีความพร้อมทั้งด้านทักษะวิชาชีพและความคิดสร้างสรรค์ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างแท้จริง

ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้เป็นอย่างดี มากถึง ร้อยละ 90.43

ความรู้และทักษะที่หลักสูตรจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการทำงาน บัณฑิตใหม่เห็นว่าหลักสูตรให้ความรู้และทักษะที่เพียงพอต่อการทำงาน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมในประเด็นสำคัญ ดังนี้

- **ด้านคอมพิวเตอร์และโปรแกรม** บัณฑิตส่วนใหญ่มองว่า หลักสูตรควรเน้นให้นักศึกษา เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ โปรแกรม Excel ให้มีความชำนาญ เพื่อการคำนวณและวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งทักษะการทำงานตลาดผ่าน สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นทักษะดิจิทัลที่สำคัญต่อการทำงานในยุคปัจจุบัน

- **ด้านภาษา** ควรเสริมความรู้ด้าน ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะ ภาษาอังกฤษ ที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุด เพื่อรองรับการสื่อสารและการทำงานทั้งในเชิงวิชาการและในสายอาชีพ

- **ด้านความรู้** บัณฑิตต้องการให้หลักสูตร เน้นความรู้เชิงลึกในสาขาที่เกี่ยวข้องโดยตรง โดยเฉพาะ ความรู้ด้านพืชที่สำคัญ เพื่อให้ นักศึกษามีความเข้าใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพหรือการวิจัยได้จริง

- **ด้านทักษะ** ทักษะที่จำเป็น ได้แก่ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การมีเทคนิคในการเรียนและการทำงานจริง รวมทั้งการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ ทักษะการพูดและการปฏิบัติงานจริง ซึ่งช่วยเตรียมความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน

ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อให้บัณฑิตใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น คือ การมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและใฝ่รู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน มากถึงร้อยละ 90.43

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตร จากผลการเก็บแบบสำรวจความพึงพอใจขอบัณฑิตใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ - ชุมพร ภาพรวม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. **ด้านการเรียนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนรู้** บัณฑิตส่วนใหญ่ต้องการให้หลักสูตรพัฒนาการเรียนรู้อิงปฏิบัติ เช่น การฝึกงานในสถานประกอบการ การลงพื้นที่ และการศึกษาดูงาน พร้อมทั้งพัฒนารูปแบบการสอนให้เป็นระบบมากขึ้น เชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ และส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองควบคู่กับการอธิบายขยายผลในชั้นเรียน

2. **ด้านเนื้อหาและองค์ความรู้** บัณฑิตใหม่ต้องการให้หลักสูตรมีการเพิ่มเนื้อหาที่ทันสมัยและสอดคล้องกับการทำงานจริง เช่น เทคโนโลยีดิจิทัล การวิเคราะห์ข้อมูล การบริหารจัดการทางการเงิน และการเป็นผู้ประกอบการ รวมถึงการเพิ่มรายวิชาเฉพาะทางหรือการแยกแขนงตามความสนใจของผู้เรียน และเน้นการเรียนรู้อิงห้องปฏิบัติการ (Lab) มากขึ้น

3. **ด้านภาษาและการสื่อสาร** บัณฑิตใหม่ให้ความเห็นว่าควรเสริมสร้างทักษะด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ทั้งในเชิงวิชาการและเชิงวิชาชีพ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถใช้ในการสื่อสาร การศึกษาค้นคว้า และการทำงานในบริบทสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรพัฒนาทักษะการสื่อสารในหลากหลายรูปแบบ เช่น การนำเสนอ การสื่อสารเชิงวิชาชีพ การเจรจาต่อรอง และการสื่อสารเชิงรุก รวมถึงการสร้างทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และการเข้าอกเข้าใจผู้อื่น (empathy) ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในองค์กร

4. **ด้านอาจารย์และการจัดการ** โดยภาพรวมอาจารย์มีคุณภาพและเป็นที่ยังพอใจ อย่างไรก็ตาม ควรส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้เชิงปฏิบัติ เทคนิคการทำงานจริง รวมถึงอาจพิจารณาเชิญผู้เชี่ยวชาญหรืออาจารย์ต่างชาติเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

5. **ด้านกิจกรรมเสริมและการเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน** ควรพัฒนาและยกระดับกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มีความหลากหลายและเชื่อมโยงกับโลกการทำงานจริงมากยิ่งขึ้น เช่น การฝึกงานในสถานประกอบการ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาจากผู้เชี่ยวชาญ และการศึกษาดูงานในองค์กรต้นแบบ โดยเน้นการเสริมสร้างทั้งทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (Soft Skills) เช่น การทำงานเป็นทีม การสื่อสาร และการแก้ปัญหา นอกจากนี้ ควรจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพและกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในหมู่นักศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมและการปรับตัวในสภาพแวดล้อมการทำงานจริง อันจะช่วยเพิ่มความพร้อมและความมั่นใจในการก้าวสู่ตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ

6. **ด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยรวม** ควรมุ่งพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น ทันสมัย และตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยการปรับปรุงเนื้อหาและเพิ่มรายวิชาที่สอดคล้องกับแนวโน้มอนาคต เช่น เทคโนโลยีดิจิทัล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเป็นผู้ประกอบการ ควบคู่กับการบูรณาการการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ การทำโครงการ และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่พร้อมใช้งาน (work-ready) อย่างแท้จริง ทั้งนี้ จากข้อเสนอแนะของบัณฑิตส่วนใหญ่ยังสะท้อนว่า หลักสูตรมีพื้นฐานที่ดีและได้รับความพึงพอใจในระดับสูง จึงควรรักษาจุดแข็งเดิมไว้ พร้อมต่อยอดและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพในระยะยาว

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ข้อมูลปี การศึกษา 2566 – 2567) วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม ทั้งการประเมินคุณภาพของ หลักสูตรในมิติต่าง ๆ ด้านการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ความรู้และทักษะที่ได้รับ ตลอดจนข้อเสนอแนะใน การพัฒนาหลักสูตร สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

ตารางที่ 19 ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพ หลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การเรียนรู้

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	Std.	แปลผล (N=185)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดมี ความชัดเจนและง่ายต่อความเข้าใจ	37.00	39.61	21.16	1.84	0.39	4.11	0.82	มาก
2. ระดับของผลการเรียนรู้ที่ได้รับเมื่อ สำเร็จการศึกษา	34.59	43.38	19.71	2.03	0.29	4.10	0.80	มาก
3. การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละ ภาคการศึกษามีความเหมาะสมเพียงใด	37.84	44.32	16.76	0.54	0.54	4.18	0.76	มาก

หลักสูตร

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4. หลักสูตรใช้วิธีการสอนแบบใดที่ท่านชอบและสนใจที่จะเรียนรู้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
4.1 การบรรยาย	111	60.00
4.2 การสาธิต	84	45.41
4.3 การอภิปราย	64	34.59
4.4 การใช้ข้อคำถาม ถาม - ตอบ ในชั้นเรียน	74	40.00
4.5 การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง	70	37.84
4.6 การทำโครงการในหัวข้อที่สนใจ	60	32.43
4.7 การศึกษาดูงานสถานที่จริง	134	72.43
4.8 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์	63	34.05
4.9 การใช้ปัญหาในการหาคำตอบ	44	23.78
4.10 การลงมือปฏิบัติจริง	138	74.59

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4.11 การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม	76	41.08
4.12 การใช้สื่อและเทคโนโลยี	91	49.19
4.13 อื่น ๆ	2	1.08
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรดำเนินการก่อนสำเร็จการศึกษา (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
5.1 ไม่มีความจำเป็นต้องจัดอบรมเพิ่มเติม	18	9.73
5.2 การแนะนำแหล่งงาน	124	67.03
5.3 การเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว	80	43.24
5.4 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขัน บรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ	105	56.76
5.5 การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบ ประกอบวิชาชีพ	81	43.78
5.6 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน	110	59.46
5.7 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ	82	44.32
6. จุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของหลักสูตร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
6.1 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน	126	68.11
6.2 คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ	130	70.27
6.3 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง	125	67.57
6.4 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ	72	38.92
7. ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้ดี มากถึงร้อยละ 81.62		
8. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรจำเป็นต้องมี เพื่อใช้ในการทำงาน ได้แก่		
8.1 ด้านคอมพิวเตอร์	21	11.35
8.2 ด้านภาษา	25	13.51
8.3 ด้านความรู้	6	3.24
8.4 ด้านทักษะ	15	8.11
9. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น		
ความรู้และทักษะเรื่องการเรียนรู้/ใฝ่รู้	88	47.57

จากตาราง ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ **วิทยาลัยบริหารศาสตร์ ทุกหลักสูตร** ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สรุปได้ว่า

ผลการเรียนรู้และการจัดการหลักสูตร บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ของหลักสูตรในระดับมาก โดยผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด (PLO) มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.11 ขณะที่ระดับผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับเมื่อจบการศึกษาที่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.10 นอกจากนี้ บัณฑิตใหม่ ยังเห็นว่าการจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.18 สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรมีความชัดเจนในการกำหนดผลการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนที่เป็นระบบ บัณฑิตสามารถเข้าใจเป้าหมายการเรียนรู้และได้รับพัฒนาการตามที่กำหนดอย่างครบถ้วน การจัดโปรแกรมการศึกษาเหมาะสมต่อเนื่อง ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างดี

รูปแบบการเรียนการสอนที่บัณฑิตสนใจ บัณฑิตให้ความสนใจต่อวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงมากที่สุดถึง ร้อยละ 74.59 รองลงมา คือ การศึกษาดูงานสถานที่จริง ร้อยละ 72.43 การบรรยาย ร้อยละ 60.00 การใช้สื่อและเทคโนโลยี ร้อยละ 49.19 และ การสาธิต ร้อยละ 45.41 เป็นต้น ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าบัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมจริงมากกว่าการเรียนแบบบรรยาย หรือการใช้สื่อเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว โดยชื่นชอบการลงมือทำจริงและการศึกษาดูงานสถานที่จริง ซึ่งบ่งบอกว่าหลักสูตรควรเน้นกิจกรรมปฏิบัติและการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงเพื่อเสริมทักษะและประสบการณ์ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรมี บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมที่เตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่การทำงานจริง โดยกิจกรรมที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด ได้แก่ การแนะนำแหล่งงาน ร้อยละ 67.03 รองลงมา การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน 59.46 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขันบรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ ร้อยละ 56.76 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ ร้อยละ 44.32 และ การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบประกอบวิชาชีพ ร้อยละ 43.78 เป็นต้น ซึ่งสะท้อนว่าบัณฑิตใหม่มีความคาดหวังให้หลักสูตรเน้นการเตรียมความพร้อมสู่การทำงานจริง ทั้งการแนะนำแหล่งงาน การเตรียมตัวสัมภาษณ์ การติวสอบแข่งขัน การสอบใบประกอบวิชาชีพ และการพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ เพื่อให้บัณฑิตสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมั่นใจและมีความพร้อมครบถ้วน

จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตร จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตรที่บัณฑิตมองว่าเป็นจุดแข็งของหลักสูตรมากที่สุด ได้แก่ คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ร้อยละ 70.27 รองลงมาคือ รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน ร้อยละ 68.11 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง ร้อยละ 67.57 และการจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละ 38.92 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีอัตลักษณ์ที่ชัดเจนในการพัฒนาบัณฑิตอย่างรอบด้าน ทั้งคณาจารย์ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญ รายวิชาที่ทันสมัยและน่าสนใจ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริง และการส่งเสริมทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ทำให้บัณฑิตมีความพร้อมทั้งด้านทักษะวิชาชีพและความคิดสร้างสรรค์ ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างแท้จริง

ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้เป็นอย่างดี มากถึง ร้อยละ 81.62

ความรู้และทักษะที่หลักสูตรจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการทำงาน บัณฑิตใหม่เห็นว่าหลักสูตรให้ความรู้และทักษะที่เพียงพอต่อการทำงาน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมในประเด็นสำคัญ ดังนี้

- ด้านคอมพิวเตอร์และโปรแกรม บัณฑิตใหม่ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีทักษะการใช้ Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint, Microsoft 365) อย่างคล่องแคล่ว โดยเฉพาะ Excel ที่ถูกเน้นมากที่สุด นอกจากนี้ยังควรมีความรู้ในการใช้โปรแกรมสำนักงานที่จำเป็น และโปรแกรมด้านเครือข่าย (Network) เพื่อรองรับงานในหลายรูปแบบอย่างมีประสิทธิภาพ

- ด้านภาษา ควรเพิ่มความเข้มข้นด้านภาษาอังกฤษ ทั้งการสื่อสารและการทำงาน พร้อมทั้งมีการวัดระดับภาษาก่อนจบการศึกษา ภาษาที่สำคัญรองลงมาคือ ภาษาจีน และยังมีการเสนอให้เพิ่ม ภาษาที่สาม เช่น ภาษาญี่ปุ่น เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการทำงานในระดับสากล

- ด้านความรู้ บัณฑิตใหม่ มองว่าควรเสริมความรู้ด้านการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การบริหารจัดการบุคคล การคิดวิเคราะห์ รวมถึงความรู้พื้นฐานด้าน บัญชีและการลงทุน และองค์ความรู้เชิงลึกในแต่ละรายวิชาของหลักสูตร เนื่องจากความรู้เหล่านี้ช่วยให้บัณฑิตสามารถตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาได้อย่างรอบด้าน บริหารจัดการงานและทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำความรู้เชิงลึกไปปรับใช้กับงานจริงได้อย่างเหมาะสม

- ด้านทักษะ ทักษะที่จำเป็นประกอบด้วย การสื่อสาร การพูด การเขียน และการเข้าสังคม ตลอดจน ทักษะการทำงานจริง ทั้ง Soft Skills และ Hard Skills เช่น การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความฉลาดทางอารมณ์ การปรับตัวเอาตัวรอดในสถานการณ์ใหม่ และประสบการณ์การทำงานที่แท้จริง เนื่องจากทักษะเหล่านี้ช่วยให้บัณฑิตสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและความท้าทายต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน และสร้างความร่วมมือที่ดีในองค์กร

ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อให้บัณฑิตใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น คือ การมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและใฝ่รู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน มากถึงร้อยละ 47.57

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตร จากผลการเก็บแบบสำรวจความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ฯ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านการเรียนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ บัณฑิตใหม่ส่วนใหญ่ ต้องการให้หลักสูตรเน้นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเป็นหลัก โดยบัณฑิตเห็นว่าการศึกษาดูงาน และการลงมือปฏิบัติจริงช่วยให้ความเข้าใจ และนำไปใช้ได้จริงในงาน นอกจากนี้หลักสูตรควรใช้สื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลาย เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ และมีการจัดเวลาเรียน การสอน และการทำงานให้สอดคล้องกับการพักผ่อนของนักศึกษาด้วย

2. **ด้านเนื้อหาและองค์ความรู้** บัณฑิตใหม่เสนอแนะว่า ด้านเนื้อหาหลักสูตรควรครอบคลุมทั้ง ทฤษฎีและปฏิบัติ มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และแนวโน้มโลก บัณฑิตเห็นว่าควรเพิ่มเติมเนื้อหาเรื่องสถานการณ์ปัจจุบัน หลักสูตรสากล และเน้นความรู้สำคัญสำหรับนักศึกษา รวมถึงการผสมผสานหลักสูตรพื้นฐานกับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อพัฒนาทักษะที่ทันสมัย

3. **ด้านภาษาและการสื่อสาร** บัณฑิตใหม่ให้ความเห็นว่า หลักสูตรควรให้การสนับสนุนการใช้ ภาษาและทักษะการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมถึงแนะนำให้เพิ่มการเรียนรู้ภาษาเพิ่มเติม เช่น ภาษาอังกฤษประจำสัปดาห์ และการใช้ภาษาที่สาม รวมถึงทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรม และหนังสือ ราชการ

4. **ด้านอาจารย์และการจัดการ** บัณฑิตใหม่เห็นว่าคณาจารย์มีความรู้และเชี่ยวชาญ พร้อมให้ คำปรึกษาและคำแนะนำอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารหลักสูตรมีความชัดเจนและเอื้อต่อการเรียนรู้ ควรคง ความเอาใจใส่ และสนับสนุนการพัฒนาทักษะที่จำเป็นจริงในห้องเรียน

5. **ด้านกิจกรรมเสริมและการเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน** ควรมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้าง ทักษะชีวิตและทักษะวิชาชีพ ทั้งการศึกษาดูงานจากสถานที่จริง การเลือกวิชาเอก การแนะนำด้านอาชีพ และ กิจกรรมด้านภาษาต่างประเทศ ซึ่งช่วยให้บัณฑิตพร้อมต่อการทำงานและการปรับตัวในสังคมการทำงาน

6. **ด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยรวม** หลักสูตรมีความสมบูรณ์และครอบคลุม แต่บัณฑิตใหม่ แนะนำให้เพิ่มหลักสูตรเลือกและกิจกรรมหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษาในอนาคต การใช้ เทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอนควรต่อเนื่อง และควรเน้นการพัฒนากระบวนการคิด การอยู่ร่วมกับผู้อื่น และ ทักษะที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาชีพ

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ข้อมูลปี การศึกษา 2566 – 2567) วิทยาลัยพลังงานทดแทน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม ทั้งการประเมินคุณภาพของ หลักสูตรในมิติต่าง ๆ ด้านการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ความรู้และทักษะที่ได้รับ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

ตารางที่ 20 ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ วิทยาลัยพลังงานทดแทน ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพ หลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การเรียนรู้

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	Std.	แปลผล (N=185)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดมีความชัดเจนและง่ายต่อความเข้าใจ	29.59	46.67	21.86	1.75	0.13	4.04	0.77	มาก
2. ระดับของผลการเรียนรู้ที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา	30.60	46.13	21.12	1.95	0.20	4.05	0.78	มาก
3. การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสมเพียงใด	21.20	53.26	22.83	2.17	0.54	3.92	0.76	มาก

หลักสูตร

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4. หลักสูตรใช้วิธีการสอนแบบใดที่ท่านชอบและสนใจที่จะเรียนรู้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
4.1 การบรรยาย	83	45.11
4.2 การสาธิต	131	71.20
4.3 การอภิปราย	41	22.28
4.4 การใช้ข้อคำถาม ถาม - ตอบ ในชั้นเรียน	42	22.83
4.5 การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง	71	38.59
4.6 การทำโครงการในหัวข้อที่สนใจ	84	45.65
4.7 การศึกษาดูงานสถานที่จริง	143	77.72
4.8 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์	91	49.46
4.9 การใช้ปัญหาในการหาคำตอบ	51	27.72

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4.10 การลงมือปฏิบัติจริง	136	73.91
4.11 การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม	57	30.98
4.12 การใช้สื่อและเทคโนโลยี	76	41.30
4.13 อื่น ๆ	1	0.54
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรดำเนินการก่อนสำเร็จการศึกษา (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
5.1 ไม่มีความจำเป็นต้องจัดอบรมเพิ่มเติม	28	15.22
5.2 การแนะนำแหล่งงาน	132	71.74
5.3 การเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว	68	36.96
5.4 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขัน บรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ	101	54.89
5.5 การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบ ประกอบวิชาชีพ	100	54.35
5.6 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน	105	57.07
5.7 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ	110	59.78
6. จุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของหลักสูตร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
6.1 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน	144	78.26
6.2 คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ	121	65.76
6.3 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง	120	65.22
6.4 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ	87	47.28
7. ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้ดี มากถึงร้อยละ 75.54		
8. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรจำเป็นต้องมี เพื่อใช้ในการทำงาน ได้แก่		
8.1 ด้านคอมพิวเตอร์	22	11.96
8.2 ด้านภาษา	24	13.04
8.3 ด้านความรู้	15	8.15
8.4 ด้านทักษะ	23	12.50
9. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น		
ความรู้และทักษะเรื่องการเรียนรู้/ใฝ่รู้	95	51.63

จากตาราง ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ **วิทยาลัยพลังงานทดแทน ทุกหลักสูตร** ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สรุปได้ว่า

ผลการเรียนรู้และการจัดการหลักสูตร บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ของหลักสูตรในระดับมาก โดยผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด (PLO) มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04 ขณะที่ระดับผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับเมื่อจบการศึกษาที่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.05 นอกจากนี้ บัณฑิตใหม่ ยังเห็นว่าการจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.92 สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรมีความชัดเจนในการกำหนดผลการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ บัณฑิตเข้าใจเป้าหมายการเรียนรู้และได้รับพัฒนาการตามที่กำหนดอย่างครบถ้วน นอกจากนี้ การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษายังเหมาะสม ทำให้การเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

รูปแบบการเรียนการสอนที่บัณฑิตสนใจ บัณฑิตให้ความสนใจต่อวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการศึกษาจากงานสถานที่จริงมากที่สุดถึงร้อยละ 77.72 รองลงมาคือ การลงมือปฏิบัติจริง ร้อยละ 73.91 การสาธิต ร้อยละ 71.20 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์ ร้อยละ 49.46 และ การทำโครงการในหัวข้อที่สนใจ ร้อยละ 45.65 เป็นต้น ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าบัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และการมีฝึกประสบการณ์จริงมากกว่าการเรียนแบบทฤษฎีล้วน โดยชื่นชอบการศึกษาจากงานและการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งบ่งบอกว่าหลักสูตรควรเน้นกิจกรรมปฏิบัติและกรณีศึกษาจริงเพื่อเสริมทักษะและความเข้าใจของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรมี บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมที่เตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่การทำงานจริง โดยกิจกรรมที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด ได้แก่ การแนะนำแหล่งงาน ร้อยละ 71.74 รองลงมา การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ ร้อยละ 59.78 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน ร้อยละ 57.07 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขันบรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ ร้อยละ 54.89 และ การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบประกอบวิชาชีพ ร้อยละ 54.35 เป็นต้น ซึ่งสะท้อนว่าบัณฑิตใหม่มีความให้หลักสูตรเน้นการเตรียมความพร้อมสู่การทำงานจริง ทั้งการแนะนำแหล่งงาน การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ การเตรียมตัวสัมภาษณ์งาน และการติวสอบแข่งขันหรือสอบใบประกอบวิชาชีพ เพื่อให้บัณฑิตสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมั่นใจ และพร้อมใช้งานจริงทันที

จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตร จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตรที่บัณฑิตมองว่าเป็นจุดแข็งของหลักสูตรมากที่สุด ได้แก่ รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน ร้อยละ 78.26 รองลงมาคือ คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ร้อยละ 65.76 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง ร้อยละ 65.22 และการจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละ 47.28 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นในการพัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ทันสมัยและน่าสนใจ คณาจารย์มีความเชี่ยวชาญสูง การจัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริง และสนับสนุนทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ทำให้บัณฑิตพร้อมทั้งด้านความรู้ ทักษะปฏิบัติ และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างแท้จริง

ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้เป็นอย่างดี มากถึง ร้อยละ 51.63

ความรู้และทักษะที่หลักสูตรจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการทำงาน บัณฑิตใหม่เห็นว่าหลักสูตรให้ความรู้และทักษะที่เพียงพอต่อการทำงาน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมในประเด็นสำคัญ ดังนี้

- ด้านคอมพิวเตอร์และโปรแกรม บัณฑิตใหม่ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีความรู้และทักษะในการใช้โปรแกรมหลากหลาย ทั้งด้านออกแบบและวิศวกรรม เช่น Photoshop, โปรแกรมออกแบบทั่วไป, C#, SolidWorks, AutoCAD, PVSYST, CAD, Simulator, Minitap รวมถึงโปรแกรมช่วยคำนวณเชิงวิศวกรรมและ Excel และทักษะการเขียนโปรแกรมทั้งพื้นฐานและเชิงลึก เนื่องจากทักษะเหล่านี้ช่วยให้บัณฑิตสามารถทำงานด้านวิศวกรรม ออกแบบ และวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างแม่นยำและมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความต้องการงานที่หลากหลายและซับซ้อนในตลาดแรงงาน

- ด้านภาษา ควรเน้นการสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นหลัก รวมถึงภาษาจีน เพื่อการติดต่อสื่อสารในงานอาชีพและธุรกิจ เนื่องจากความสามารถทางภาษาเหล่านี้ช่วยให้บัณฑิตสื่อสารได้อย่างมั่นใจ ทำงานร่วมกับบุคลากรต่างชาติ และเข้าถึงโอกาสทางธุรกิจและอาชีพในระดับสากล

- ด้านความรู้ บัณฑิตใหม่ มองว่าควรเสริมความรู้ด้านพลังงานทดแทน เทคโนโลยีอุตสาหกรรม เครื่องจักรในโรงงาน การใช้โปรแกรมออกแบบ การจัดการวัสดุและสินค้าเกษตร พื้นฐานไฟฟ้า ภาษี และความรู้เกี่ยวกับโรงงานอัจฉริยะ เนื่องจากความรู้เหล่านี้ช่วยให้บัณฑิตสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและวิธีการจัดการที่ทันสมัยในการทำงานจริง ปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ และบริหารจัดการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ด้านทักษะ ควรเน้นการลงมือปฏิบัติงานจริงตรงสายงาน การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ การเขียนโปรแกรมเชิงปฏิบัติ การต่อสายวงจร การคำนวณเชิงลึก การปรับตัวเข้าสังคมและจัดการอารมณ์ในการทำงาน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมหางานและพัฒนาทักษะอาชีพที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากทักษะเหล่านี้ช่วยให้บัณฑิตใหม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมการทำงานจริงได้ดี มีความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน และสามารถบริหารจัดการงานและความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานได้อย่างเหมาะสม

ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อให้บัณฑิตใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น คือ การมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและใฝ่รู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน มากถึงร้อยละ 51.63

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตร จากผลการเก็บแบบสำรวจความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ฯ วิทยาลัยพลังงานทดแทน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านการเรียนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ บัณฑิตใหม่ส่วนใหญ่ ต้องการให้หลักสูตรเน้นการลงมือปฏิบัติจริงให้มากขึ้น นักศึกษาควรได้ฝึกการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ การเขียนแบบ และการใช้โปรแกรมออกแบบอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ควรเพิ่มแบบฝึกหัด รายงาน และกิจกรรมที่เน้นการประยุกต์ความรู้จริง จัดกิจกรรมศึกษาดูงานและฝึกงานก่อนออกสหกิจ เพื่อให้บัณฑิตเห็นภาพงานจริงและเตรียมความพร้อมสู่การทำงานจริง

2. ด้านเนื้อหาและองค์ความรู้ บัณฑิตใหม่เสนอแนะว่า ควรมีการปรับเนื้อหาให้ตรงกับสายงาน และสาขาวิชา เช่น วิชาไฟฟ้าควรเน้นการอ่านแบบและออกแบบจริง เพิ่มความรู้ด้านพลังงานทดแทน เทคโนโลยีใหม่ วัสดุแปรรูป และการคำนวณเชิงลึก วิชาที่ไม่จำเป็นและปรับให้เนื้อหาไม่ซ้ำซ้อนกับความรู้พื้นฐานของนักศึกษา พร้อมทั้งสนับสนุนการประยุกต์ใช้ AI ในงานวิจัย งานนำเสนอ และงานเขียน เนื่องจากการปรับเนื้อหา และเพิ่มเทคโนโลยีทันสมัย ช่วยให้บัณฑิตมีความรู้ตรงสายงาน ใช้งานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถปรับตัวเข้ากับเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและตลาดแรงงานได้อย่างรวดเร็ว

3. ด้านภาษาและการสื่อสาร บัณฑิตใหม่ให้ความเห็นว่า หลักสูตรควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและภาษาจีน เพื่อให้นักศึกษาสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพในการทำงาน และยังคงพัฒนาทักษะการพูดคุย การนำเสนอ และการสื่อสารในสถานประกอบการให้เหมาะสมกับสายงาน เนื่องจากทักษะภาษาที่หลากหลาย และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพช่วยให้บัณฑิตสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานหรือลูกค้าต่างชาติได้อย่างมั่นใจ เพิ่มโอกาสทางอาชีพ และสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมการทำงานจริงได้

4. ด้านอาจารย์และการจัดการ บัณฑิตใหม่เห็นว่า ควรปรับปรุงเครื่องมือและอุปกรณ์ทดลองให้ทันสมัย มีเสถียรภาพ และสามารถรองรับการปฏิบัติงานจริงได้ นอกจากนี้ควรสนับสนุนอาจารย์ให้มีเวลาเพียงพอในการสอนและดูแลนักศึกษา รวมถึงจัดอบรมทักษะวิชาชีพและอบรมผู้รับผิดชอบด้านพลังงานเพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญและคุณภาพการสอน

5. ด้านกิจกรรมเสริมและการเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน ควรจัดกิจกรรมแนะนำสายงาน และสถานที่ทำงานที่ชัดเจน รวมถึงจัดฝึกงานและสหกิจศึกษาในระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้นักศึกษาได้เห็นภาพงานจริง พัฒนาทักษะการหางาน การปรับตัว การเข้าสังคม และการจัดการอารมณ์ในที่ทำงาน ทำให้พร้อมสู่โลกการทำงานหลังจบการศึกษา

6. ด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยรวม หลักสูตรควรได้รับการพัฒนาให้ทันสมัย สอดคล้องกับเทรนด์และความต้องการของประเทศ โดยเพิ่มเนื้อหาและทักษะด้านพลังงานทดแทน เทคโนโลยีใหม่ และการคำนวณภาษี รวมทั้งสนับสนุนการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะจริงในชีวิตและอาชีพ พร้อมมีการประเมินผลและปรับปรุงเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ข้อมูลปี การศึกษา 2566 – 2567) วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม ทั้งการประเมินคุณภาพของหลักสูตร ในมิติต่าง ๆ ด้านการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ความรู้และทักษะที่ได้รับ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการ พัฒนาหลักสูตร สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

ตารางที่ 21 ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ วิทยาลัยนานาชาติ ทุกหลักสูตร ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การเรียนรู้

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	Std.	แปลผล (N=19)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดมีความชัดเจนและง่ายต่อความเข้าใจ	35.38	56.92	7.69	-	-	4.28	0.60	มาก
2. ระดับของผลการเรียนรู้ที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา	33.85	56.92	9.23	-	-	4.25	0.61	มาก
3. การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสมเพียงใด	42.11	52.63	5.26	-	-	4.37	0.58	มาก

หลักสูตร

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4. หลักสูตรใช้วิธีการสอนแบบใดที่ท่านชอบและสนใจที่จะเรียนรู้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
4.1 การบรรยาย	14	73.68
4.2 การสาธิต	5	26.32
4.3 การอภิปราย	2	10.53
4.4 การใช้ข้อคำถาม ถาม - ตอบ ในชั้นเรียน	0	-
4.5 การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง	8	42.11
4.6 การทำโครงการในหัวข้อที่สนใจ	3	15.79
4.7 การศึกษาดูงานสถานที่จริง	4	21.05
4.8 การใช้การทดลอง/กรณีศึกษา/จำลองสถานการณ์	3	15.79
4.9 การใช้ปัญหาในการหาคำตอบ	2	10.53
4.10 การลงมือปฏิบัติจริง	5	26.32

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ	
	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
4.11 การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม	1	5.26
4.12 การใช้สื่อและเทคโนโลยี	3	15.79
4.13 อื่น ๆ	-	-
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรดำเนินการก่อนสำเร็จการศึกษา (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
5.1 ไม่มีความจำเป็นต้องจัดอบรมเพิ่มเติม	12	63.16
5.2 การแนะนำแหล่งงาน	5	26.32
5.3 การเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว	4	21.05
5.4 การให้ความรู้ (ตัว) สำหรับสอบแข่งขัน บรรจุเข้ารับราชการ/วิสาหกิจ	2	10.53
5.5 การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบ ประกอบวิชาชีพ	3	15.79
5.6 การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน	4	21.05
5.7 การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ	4	21.05
6. จุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของหลักสูตร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
6.1 รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน	16	84.21
6.2 คณาจารย์ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ	4	21.05
6.3 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้จริง	5	26.32
6.4 การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ	5	26.32
7. ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้ดี มากถึงร้อยละ 100		
8. ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น		
ความรู้และทักษะเรื่องการเรียนรู้/ใฝ่รู้	5	26.32

จากตาราง ความพึงพอใจในภาพรวมของบัณฑิตใหม่ **วิทยาลัยนานาชาติ ทุกหลักสูตร** ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สรุปได้ว่า

ผลการเรียนรู้และการจัดการหลักสูตร บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ของหลักสูตรในระดับมาก โดยผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด (PLO) มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.28 ขณะที่ระดับผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับเมื่อจบการศึกษาที่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.25 นอกจากนี้บัณฑิตใหม่ ยังเห็นว่าการจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.37 สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรมีความชัดเจนในการกำหนดผลการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ บัณฑิตสามารถเข้าใจเป้าหมายการเรียนรู้และได้รับพัฒนาการตามที่กำหนดอย่างครบถ้วน นอกจากนี้ การจัดโปรแกรมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม ทำให้การเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

รูปแบบการเรียนการสอนที่บัณฑิตสนใจ บัณฑิตให้ความสนใจต่อวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการบรรยายมากที่สุดถึง ร้อยละ 73.68 รองลงมา คือ การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ร้อยละ 42.11 การสาธิต และการลงมือปฏิบัติจริง ร้อยละ 26.32 และ การศึกษาดูงานสถานที่จริง ร้อยละ 21.05 เป็นต้น ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าบัณฑิตใหม่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เชิงทฤษฎี และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากกว่าการปฏิบัติจริง หรือศึกษาดูงานสถานที่จริง ซึ่งบ่งบอกว่าหลักสูตรควรเน้นการถ่ายทอดความรู้ และการทำความเข้าใจเนื้อหาอย่างเป็นระบบควบคู่กับการสนับสนุนกิจกรรมปฏิบัติและประสบการณ์จริงเพื่อเสริมทักษะการประยุกต์ใช้ในงานจริง

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรมี บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมที่เตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่การทำงานจริง โดยกิจกรรมที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ได้แก่ ไม้มีความจำเป็นต้องจัดอบรมเพิ่มเติม ร้อยละ 63.16 รองลงมา การแนะนำแหล่งงาน 26.32 การเขียนใบสมัครและประวัติส่วนตัว การเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์งาน การพัฒนาความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระ ร้อยละ 21.05 และ การให้ความรู้ (ตัว) เพื่อการสอบใบประกอบวิชาชีพ ร้อยละ 15.79 เป็นต้น ซึ่งสะท้อนว่าบัณฑิตใหม่มีความมั่นใจในศักยภาพและความรู้ความสามารถที่ได้รับจากหลักสูตรในระดับหนึ่ง จึงมองว่าไม่จำเป็นต้องจัดอบรมเพิ่มเติม แต่ยังคงเห็นความสำคัญของกิจกรรมที่ช่วยเชื่อมโยงกับตลาดแรงงาน เช่น การแนะนำแหล่งงาน การเตรียมความพร้อมด้านเอกสารสมัครงานและการสัมภาษณ์ ตลอดจนการสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพอิสระและการสอบใบประกอบวิชาชีพ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าหลักสูตรควรเสริมกิจกรรมที่สนับสนุนการเปลี่ยนผ่านจากการศึกษาไปสู่การทำงานอย่างราบรื่นมากกว่าการอบรมเชิงวิชาการเพิ่มเติม

จุดเด่นและอัตลักษณ์ของหลักสูตร บัณฑิตมองว่าเป็นจุดแข็งของหลักสูตรมากที่สุด ได้แก่ รายวิชาที่น่าสนใจ ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน ร้อยละ 84.21 รองลงมาคือ การจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตปฏิบัติงาน ได้จริง และการจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละ 26.32 และการจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละ 21.05 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีความโดดเด่น ในด้านการออกแบบ รายวิชาให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และสังคมได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติ และการสร้างโอกาสให้บัณฑิตสามารถ ก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบการได้ จึงนับว่าเป็นอัตลักษณ์ที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบัณฑิตเมื่อเข้าสู่ ตลาดแรงงาน

ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตร มีความเพียงพอที่จะทำให้บัณฑิตมีความสามารถในการทำงานได้เป็นอย่างดี มากถึง ร้อยละ 100

ความรู้และทักษะใดที่หลักสูตรควรต้องเพิ่มเติมเพื่อให้บัณฑิตใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น คือ การมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและใฝ่รู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน มากถึงร้อยละ 26.32

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตร จากผลการเก็บแบบสำรวจความพึงพอใจของบัณฑิตใหม่ฯ วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาพรวม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ลงพื้นที่ศึกษาและเรียนรู้จากสถานการณ์จริงมากขึ้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสภาพแวดล้อมการทำงานจริง และสามารถนำความรู้ในชั้นเรียนไปปรับใช้ได้ อย่างเหมาะสม
2. ควรบูรณาการการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักศึกษารู้จักการจัดการกับข้อจำกัดใน สถานการณ์จริง และสามารถใช้ผลงานวิจัยหรือองค์ความรู้ทางวิชาการเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ
3. หลักสูตรควรเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม ความรู้ด้านการบริหารจัดการธุรกิจ และการสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจ เพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมทั้งในฐานะผู้ปฏิบัติงานและผู้ประกอบการ
4. บัณฑิตใหม่ วิทยาลัยนานาชาติ มีความคิดเห็นเชิงบวกว่าหลักสูตรมีการจัดการที่ดีและมี คุณภาพ โดยภาพรวมถือว่าเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม